

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví

Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Diplomová práce

Bc. Martina Podhradská

**Analýza využití nástrojů e-participace v obcích s rozšířenou působností
Jihočeského kraje**

**E-participation tools analysis in municipalities with extended powers of the
Region of South Bohemia**

Praha 2010

Vedoucí práce: PhDr. Aleš Pekárek

Oponent diplomové práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze, dne 5. srpna 2010

.....

podpis diplomanta

Identifikační záznam:

PODHRADSKÁ, Martina. *Analýza využití nástrojů e-participace v obcích s rozšířenou působností Jihočeského kraje = E-participation tools analysis in municipalities with extended powers of the Region of South Bohemia*. Praha, 2010. 91 s., VII s. příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví 2010. Vedoucí diplomové práce PhDr. Aleš Pekárek.

Abstrakt (česky):

Tématem diplomové práce je analýza a zhodnocení využívání nástrojů e-participace v obcích s rozšířenou působností Jihočeského kraje. Práce je rozdělena do třech hlavních kapitol a obsahuje teoretickou i praktickou část. V rámci teoretické části je ve dvou kapitolách představena problematika e-governmentu a e-participace. Z hlediska e-governmentu jsou sledována východiska na národní i mezinárodní úrovni a popsány konkrétní příklady implementace v České republice. Rozebrány jsou také výsledky průzkumu o využívání informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě, který každoročně provádí Český statistický úřad. Problematika e-participace je řešena ve druhé kapitole. Definovány jsou jednotlivé termíny, představeny významné programy a projekty, popsány okolnosti vzniku a využitelnosti metodiky pro zapojování veřejnosti a rozebrány vybrané nástroje e-participace s uvedením konkrétních příkladů tzv. dobré praxe. Praktická část zahrnuje samotnou analýzu nástrojů využívaných v obcích s rozšířenou působností spadajících pod Jihočeský kraj, která vychází z předem stanovených kritérií uspořádaných do několika bloků v rámci šablony. Výsledky jsou prezentovány pomocí tabulek, grafů i slovních komentářů.

Abstract (in English):

The thesis analyses and evaluates the tools of e-participation in the municipalities with extended powers of the Region of South Bohemia. The thesis is divided into three main chapters and it contains the theoretical as well as the practical part. The theoretic part consists of two chapters, introducing the problematics of e-government and e-participation. E-government topic is introduced from the national as well as international level and the specific examples of the implementation in the Czech Republic are described. The results of the survey of the ICT usage in the public sector of the Czech Republic are also analysed. The topic of e-participation is analysed in the second chapter. The practical part of the thesis includes the analysis of the e-participation tools in the municipalities with

extended powers of the Region of South Bohemia, which is based on the criteria set in the several blocks of the pattern. The results of the analyses are presented through tables, graphs and comments.

Klíčová slova (česky)

e-government, elektronická veřejná správa, e-participace, e-demokracie, nástroje e-participace, obce s rozšířenou působností, územní samospráva, Jihočeský kraj

Klíčová slova (anglicky):

eGovernment, e-participation, e-democracy, e-participation tools, municipalities with extended powers, territorial authority, South Bohemian Region

Obsah

Předmluva	1
1 Využití informačních a komunikačních technologií ve veřejném sektoru ...	3
1.1 E-government	3
1.1.1 <i>Východiska e-governmentu na úrovni Evropské unie</i>	4
1.1.2 <i>Východiska e-governmentu na národní úrovni</i>	8
1.1.3 <i>Implementace e-governmentu v České republice</i>	11
1.2 Indikátory využívání informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě	16
1.2.1 <i>Vybavenost informačními technologiemi</i>	17
1.2.2 <i>Schopnost úředníků pracovat s informačními systémy</i>	20
1.2.3 <i>Přístup občanů k informačním technologiím veřejné správy</i>	22
1.2.4 <i>Online služby nabízené veřejnou správou</i>	25
2 Problematika e-participace	28
2.1 E-demokracie jako prostředek k naplňování cílů participativní demokracie ..	28
2.2 Definice e-participace	29
2.3 Vybrané programy a projekty zabývající se problematikou e-participace ..	30
2.3.1 <i>Projekt DEMO-net</i>	30
2.3.2 <i>Projekt eParticipate</i>	31
2.3.3 <i>Program eParticipation</i>	32
2.3.4 <i>Projekt PEP-NET</i>	35
2.4 Pilotní projekty v gesci Ministerstva vnitra ČR	36
2.5 Další příklady zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů	40
2.6 Metodika pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů	42
2.7 Nástroje e-participace	44
2.7.1 <i>Webcasting</i>	45
2.7.2 <i>Blogy</i>	45
2.7.3 <i>Elektronické veřejné diskuse</i>	46
2.7.4 <i>Online dotazníky/ankety</i>	46
2.7.5 <i>E-petice</i>	46
2.7.6 <i>Videokonference</i>	46
2.8 Příklady dobré praxe	47
2.8.1 <i>Lokální úroveň</i>	47

2.8.2	<i>Regionální úroveň</i>	48
2.8.3	<i>Národní úroveň</i>	48
2.8.4	<i>Mezinárodní databáze tzv. dobrých praxí e-participace</i>	49
3	Analýza nástrojů e-participace v obcích s rozšířenou působností Jihočeského kraje	50
3.1	Stanovení kritérií pro hodnocení	50
3.2	Sledované nástroje e-participace	51
3.3	Metodika hodnocení	52
3.4	Blatná	53
3.5	České Budějovice	54
3.6	Český Krumlov	55
3.7	Dačice	56
3.8	Jindřichův Hradec	57
3.9	Kaplice	58
3.10	Milevsko	59
3.11	Písek	60
3.12	Prachatice	61
3.13	Soběslav	62
3.14	Strakonice	63
3.15	Tábor	64
3.16	Trhové Sviny	66
3.17	Třeboň	66
3.18	Týn nad Vltavou	67
3.19	Vimperk	67
3.20	Vodňany	68
3.21	Výsledná analýza	69
3.21.1	<i>Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím</i>	69
3.21.2	<i>Možnosti sledování procesu přijímání rozhodnutí</i>	71
3.21.3	<i>Prostor pro online připomínkování</i>	73
3.21.4	<i>Specifické služby</i>	75
4	Závěr	76
	Použité informační zdroje	79
	Seznam grafů, tabulek a příloh	90
	Přílohy	91

Předmluva

Tématem diplomové práce je analýza nástrojů e-participace na úrovni obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje. Inspirací pro výběr tohoto tématu mi byl kurz PhDr. Aleše Pekárka (PSI - informace veřejného sektoru), který jsem absolvovala v prvním ročníku navazujícího magisterského studia. Na základě tohoto kurzu jsem se začala více zajímat o problematiku zpřístupňování informací ve veřejném sektoru, především pak na základě zákona č. 106/1999 Sb. V této souvislosti jsem svou pozornost později zaměřila také na další služby úřadů veřejné správy a obecně pak na vztah státní správa – veřejnost. Tyto vztahy jsou řešeny v rámci problematiky e-governmentu, při jehož bližším zkoumání jsem narazila na termín, který, byť ve světě již dobře znám, není v českém prostředí příliš slyšet – e-participace. Rozhodla jsem se tedy sepsat materiál, který by tuto problematiku blíže rozebíral a poté zmapovat úroveň využití nástrojů e-participace na příkladu obcí s rozšířenou působností. Z hlediska krajů byla podobná analýza již provedena, a to Ing. Davidem Špačkem, Ph.D. z Katedry veřejné ekonomie Masarykovy univerzity v Brně (citace uvedena v Seznamu použitých zdrojů), proto jsem si pro svůj průzkum vybrala právě tyto obce, které ve struktuře státní správy představují jakýsi mezičlánek mezi kraji a obecními úřady. Má volba Jihočeského kraje pak vychází ze skutečnosti, že odtud pocházím.

Oba výše zmíněné termíny, e-government a e-participace, souvisejí s elektronizací veřejné správy, která je pro její efektivní fungování v tzv. době informační společnosti nezbytná. Využívání nových informačních a komunikačních technologií umožňuje zvýšení kvality v poskytování online služeb, zajištění lepší komunikace úřadů státní správy s občany a celkově větší otevřenosti tohoto systému. Kromě již řečeného by pak mělo jejich využití otevřít další možnosti pro snazší realizaci snah o zapojování občanů do veřejných rozhodovacích procesů vedoucích ke zvýšení jejich podílu na vládnutí a tím posílení demokracie jako takové.

Diplomová práce je rozdělena do třech hlavních kapitol. První část blíže popisuje problematiku e-governmentu, v rámci které je odhalena jeho spojitost a význam v procesu elektronizace veřejné správy, rozebrány iniciativy, plány i činnosti podporující jeho rozvoj na mezinárodní i národní úrovni a na příkladech popsány konkrétní kroky vedoucí k implementaci e-governmentu v České republice. Celou tuto kapitolu uzavírá rozbor výsledků průzkumu o využívání informačních a komunikačních technologií ve veřejné

správě, který každoročně provádí Český statistický úřad. Druhá část postihuje problematiku e-demokracie a především pak její základní složky, e-participace. K dispozici jsou informace vysvětlující tento termín, přehled základních programů a projektů, které se e-participací zabývají a popsány okolnosti vzniku a možné využití metodiky pro zapojování veřejnosti, která byla v roce 2009 schválena Vládou České republiky. V této kapitole jsou dále představeny vybrané nástroje e-participace s uvedením příkladů tzv. dobré praxe. Stěžejní kapitolu pak tvoří samotná analýza webových prezentací jednotlivých obcí s rozšířenou působností spadající pod Jihočeský kraj. K nalezení jsou zde stanovená kritéria pro hodnocení, metodika i rozbor výsledků znázorněných ve formě tabulek, grafů i slovního vyjádření.

Celkový rozsah práce je 91 stran a VII stran příloh. V rámci první přílohy je poskytnut přehled všech projektů realizovaných v rámci programu eParticipation, který je v práci popisován (viz podkapitola 2.3.3). Příloha č. 2 nabízí mapu Jihočeského kraje s vyznačením jednotlivých správních obvodů. Ve třetí je obsažen abecední seznam obcí s rozšířenou působností spadajících pod Jihočeský kraj s uvedením adres webových prezentací a čtvrtá příloha zahrnuje základní údaje o těchto obcích.

Použité citace v textu jsou uvedeny v hranatých závorkách a zapsány pomocí prvního údaje záznamu a data vydání vycházející z normy ISO 690 a ISO 690-2. Záznamy v Seznamu použitých zdrojů jsou řazeny abecedně. Text je doplněn o poznámky pod čarou a číslované grafy a tabulky.

Za cenné rady, připomínky a odborné vedení děkuji vedoucímu práce PhDr. Alešovi Pekárkovi. Na tomto místě bych také ráda poděkovala všem zástupcům obcí, kteří reagovali na mnou zasláný dotazník.

1 Využití informačních a komunikačních technologií ve veřejném sektoru

Svět se nachází v době rozvoje tzv. informační společnosti¹. Její nástup s sebou přinesl mnoho převratných změn ve všech oblastech lidského života, a proto se její budování stalo důležitou prioritou vlád všech rozvinutých zemí celého světa. Hlavním rysem této společnosti je její informatizace, která by bez moderních informačních a komunikačních technologií (ICT) nebyla možná. Využívání těchto technologií se stává běžnou součástí života jednotlivců i podniků a představují tak klíčový faktor pro fungování a dlouhodobý rozvoj této společnosti na všech jejích úrovních. V důsledku toho nastal obrovský boom právě v rozvoji těchto technologií umožňující vytváření, zpracování, uchovávání a přenos digitálních informací.

Jednou z oblastí, kde nové technologie způsobily revoluci v přístupu k fungování a řízení je právě oblast veřejné správy, kde mají dopomoci k vytvoření moderního a efektivního systému vyznačujícího se především větší otevřeností, novými, kvalitními online službami, lepší komunikací s nejširší veřejností a snahou o zvyšování jejího podílu na vládnutí formou zapojování občanů do rozhodovacích procesů o veřejných záležitostech.

K dosažení výše zmíněného je pak zapotřebí dostatečné vybavenosti subjektů veřejné správy informačními technologiemi, které by zajistily rychlou výměnu dat uvnitř dané organizace i ve vztahu k dalším orgánům veřejné správy a zpřístupnění online služeb veřejnosti, a dále pak dostatek proškolených úředníků schopných pracovat s těmito technologiemi. Důležitou roli pak také hraje dostatečně rozvinutá informační společnost běžně využívající internet, ke kterému má zajištěn přístup. Právě tyto faktory jsou často zmiňované podmínky pro rozvoj e-governmentu.

1.1 E-government

E-government² tvoří jednou ze dvou základních složek procesu elektronizace veřejné správy reprezentující elektronické procesy probíhající v rámci profesionální veřejné správy.

1 Tzn. společnost založená na znalostech

2 Druhá základní složka tvořící elektronickou veřejnou správu je tzv. e-demokracie.

Co se skrývá pod termínem e-government ve stručnosti nastiňuje definice dle Ministerstva vnitra: „*e-Government představuje transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy. Jejím cílem je pak rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům*“ [E-Government, 2008].

Posláním e-governmentu je tedy zvýšení výkonnosti státní správy tak, aby naplňovala požadavky informační společnosti. To zahrnuje celkové zkvalitnění v poskytování veřejných služeb s využitím informačních a komunikačních technologií. Tyto procesy by pak měly zajistit efektivnější komunikaci veřejné správy s veřejností.

1.1.1 Východiska e-governmentu na úrovni Evropské unie

E-government je jednou z priorit Evropské unie na poli budování tzv. informační společnosti a je řešena především v rámci iniciativy eEurope a Lisabonské strategie.

Iniciativa eEurope

V roce 1999 byl v rámci Evropské unie vytvořen projekt elektronické Evropy, který byl oficiálně schválen v březnu 2000 na summitu Evropské rady v Lisabonu. Tato koncepce, přijatá pod názvem eEurope – Informační společnost pro všechny se stala součástí tzv. lisabonské strategie, která stanovuje pro Evropskou unii cíl „ stát se do roku 2010 nejvíce konkurenceschopnou a nejdynamičtější ekonomikou světa, založenou na znalostech“ [eEurope, 2008].

V rámci Iniciativy se měly naplňovat tyto cíle:

- umožnit všem občanům, domácnostem, školám, podnikům i úřadům on-line připojení,
- rozšířit „digitální gramotnost“ občanů a podpořit podnikání otevřené pro moderní informační technologie
- zajistit, aby byl celý proces otevřený všem, aby posiloval důvěru spotřebitelů i sociální soudržnost [HRADILOVÁ, 2003]

Pro dosažení těchto cílů bylo stanoveno 10 prioritních oblastí, mezi které byla zahrnuta také státní správa online a vypracováno několik rozsáhlých studií a akčních plánů:

- Akční plán eEurope 2002 pro členské státy EU, schválený na zasedání Evropské rady v portugalském městě Feira v červnu 2000
- Akční plán eEurope+2003 pro kandidátské země, schválený na Evropské konferenci ministrů ve Varšavě v květnu 2000,
- Akční plán eEurope 2005 pro členské státy EU, schválený na zasedání Evropské rady v Seville v červnu 2002 [HRADILOVÁ, 2003]

Akční plán eEurope 2002 pro členské státy EU

Akční plán eEurope 2002 byl přijat Evropskou komisí v květnu roku 2000 a v červnu téhož roku na zasedání v Santa Maria de Feira schválen Evropskou radou. Prioritní oblasti tohoto plánu byly především stimulování levnějších, rychlejších a bezpečných internetových služeb, podpora investic v této oblasti a uplatnění potřebných lidských zdrojů [eEurope, 2008]. Z hlediska e-governmentu byl do plánu včleněn požadavek na přiblížení státní správy veřejnosti³. Do roku 2001 měly být např. všechny základní transakce v rámci Evropské komise dostupné online a propagováno používání elektronického podpisu v rámci státní správy. Do konce roku 2002 pak mělo být realizováno zpřístupnění online důležitých veřejných právních, administrativních, kulturních, ekologických a dopravních informací, zrychlené vyřizování online žádostí o zápis nové společnosti a používání elektronického podpisu a open source software⁴ [VANĚK, 2001].

Akční plán eEurope+2003 pro kandidátské země

V pořadí druhý plán koncepce eEurope byl navržen v květnu 2000 na evropské konferenci ministrů ve Varšavě, vypracován a oficiálně vyhlášen na summitu Evropské unie v Göteborgu roku 2001. Byl koncipován za účelem podpory reformy a modernizaci hospodářství kandidátských zemí⁵ s přidanou prioritou urychleného zavádění a fungování komunikačních služeb a příslušné legislativy týkající se informační společnosti [HRADILOVÁ, 2003].

Mezi základní cíle bylo zařazeno urychlení realizace základních stavebních prvků informační společnosti⁶, zajištění levnějšího, rychlejšího a bezpečnějšího internetu,

³ Všechny evropské instituce by měly jít příkladem ve využívání informačních technologií s důrazem na efektivitu, otevřenost a kvalitu v poskytování služeb občanům [VANĚK, 2001].

⁴ Tj. počítačový software s otevřeným zdrojovým kódem.

⁵ Státy střední a východní Evropy.

⁶ Definován jako nultý cíl, specifický pro kandidátské země.

investice do lidí a dovedností a podpora používání internetu. Ty pak doplňují další opatření v oblasti elektronické veřejné správy, elektronického zdravotnictví, obchodu, životního prostředí a dopravy [PETERKA, 2003].

Stanovené úkoly v oblasti e-governmentu jsou definovány v rámci podpory používání internetu. Evropská unie v plánu ukládá kandidátským zemím, aby do konce roku 2002 zajistily online přístup základních veřejných informací, včetně právních, kulturních, administrativních, ekologických a dopravních, všeobecný elektronický přístup k základním veřejným službám⁷, podporu používání elektronického podpisu ve veřejném sektoru, založení elektronického trhu pro elektronické veřejné zakázky⁸, dostupnost přístupových terminálů na Internet na veřejných místech, jako muzea, knihovny, kulturní střediska atd. [Akční plán eEurope+2003, 2001].

Akční plán eEurope 2005 pro členské státy EU

V rámci koncepce eEurope2005 : Informační společnost pro všechny⁹ jsou stanoveny hlavní prioritní oblasti, jejichž naplnění se očekává do roku 2006. „*Jde o moderní online služby veřejné správy zahrnující oblasti e-governmentu, e-learningu a e-zdravotnictví, dynamické prostředí pro rozvoj elektronického obchodu, široce dostupné vysokorychlostní připojení za konkurenceschopné ceny a bezpečnou komunikační infrastrukturu*“ [Česko. Ministerstvo informatiky, 2004]. Akční plán eEurope 2005 navazuje na Akční plán eEurope 2002 a byl poprvé přednesen v červnu 2002 na zasedání Evropské rady v Seville. K oficiálnímu schválení Radou ministrů došlo v lednu 2003. V textu jsou stanoveny úkoly, které mají evropské země splnit do roku 2005. Konkrétně jde o:

- moderní on-line veřejné služby
 - e-government
 - služby e-vzdělávání
 - služby e-zdravotnictví
- dynamické prostředí pro elektronický obchod

⁷ Mezi něž lze zařadit čtyři základní kategorie : on-line platby daní a poplatků, registrace osob a majetku, vyplňování daňových přiznání a dalších nutných formulářů a on-line udělování dokladů a průkazů [HRADILOVÁ, 2003].

⁸ Tento cíl měl být splněn do konce roku 2003.

⁹ eEurope2005 : An information society for all.

- dostatečnou dostupnost širokopásmového přístupu s konkurenceschopnými cenami
- bezpečnou informační infrastrukturu

i2010 - Evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost

S revizí Lisabonské strategie byla předložena i nová iniciativa navazující na dosavadní strategii eEurope. V červnu roku 2005 byla Evropskou komisí zveřejněna komplexní strategie *i2010 - Evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost*¹⁰ [i2010 Evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost, 2008]. Přímo pak navazuje na eEurope2005 a je rozšířená o oblast médií.

Mezi hlavní priority byly definovány:

- dobudovat jednotný evropský informační prostor, který podpoří otevřený, soutěžní a obsahově bohatý vnitřní trh pro elektronické komunikace a digitální obsah
- posílit inovace a investice do výzkumu v oblasti ICT
- všem přístupná informační společnost, lepší veřejné služby¹¹, vyšší kvalita života

Koordinační skupina pro iniciativu i2010 byla ustanovena rozhodnutím Evropské komise roku 2006 a nese označení *High Level Group*. Členy jsou zástupci členských států Evropské unie, kteří se zabývají otázkami informační společnosti, dále pozorovatelé z přístupujících zemí a zemí EHP¹². Na prvním zasedání byly ustanoveny tři podskupiny zabývající se konkrétními otázkami. Jde o eGovernment, eInclusion¹³ a eHealth¹⁴ [i2010 Evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost, 2008].

¹⁰ i2010 - A European Information Society for growth and employment.

¹¹ Tzn. dostupné prostřednictvím informačních a komunikačních technologií (ICT).

¹² Evropský hospodářský prostor.

¹³ Jde o služby pro znevýhodněné občany a občany se specifickými potřebami, staré a sociálně slabší osoby [eTEN, c2005].

¹⁴ Jde o služby, které zlepšují prevenci a podporují zdravý životní styl s cílem zpřístupnit kvalitní a efektivní [eTEN, c2005].

i2010 je financována z prostředků programů *MODINIS* (2003-2005), *eTEN*¹⁵ (1997-2006), *eContent Plus*¹⁶ (2005-2008) a z 6. *Rámcového programu pro vědu a výzkum* (FP6). Po uplynutí jejich platnosti je financování zajištěno ze 7. *Rámcového programu* (FP7) a v rámci *Rámcového programu na podporu konkurenceschopnosti a inovací* (CIP) [i2010 Evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost, 2008].

1.1.2 Východiska e-governmentu na národní úrovni

První kroky, které vedly k naplňování tohoto cíle v České republice, byly podniknuty v roce 1996 zřízením *Úřadu pro státní informační systém* (ÚSIS), který byl později¹⁷ přejmenován na *Úřad pro veřejné informační systémy*. Do té doby v ČR neexistovala ucelená koncepce státní politiky v oblasti informačních systémů. ÚSIS byl ustanoven zákonem č. 272/1996 Sb.¹⁸ a převzal kompetence v oblasti budování státního informačního systému od bývalého Ministerstva hospodářství ČR a Úřadu vlády ČR. Příslušný zákon však explicitně nevymezoval kompetence daného úřadu. V roce 2000 byl tedy schválen *Zákon č. 365 o informačních systémech veřejné správy*¹⁹, jenž měl daný problém vyřešit [JEMELKA, 2007b].

Koncepce budování informačních systémů veřejné správy

Na půdě tohoto úřadu pak vznikla Koncepce budování informačních systémů veřejné správy (dále jako Koncepce)²⁰. Ta navazovala na obsah dvou vládních dokumentů: na *Koncepci reformy veřejné správy*²¹ a dokument *Státní informační politika*²² [JEMELKA, 2007b]. Z výše uvedeného vychází, že jejím přijetím v květnu roku 1999 Česká republika v podstatě předběhla Evropskou unii, resp. její koncepci, jenž vešla v platnost až v červnu 2000.

¹⁵ Program eTEN byl vytvořen za účelem podpory veřejně prospěšných informačních a elektronických služeb a marketingu evropského digitálního zboží v oblasti kultury, vzdělání a dalších. Je zaměřen na podporu služeb – neposkytuje tedy prostředky na vybudování infrastruktury [[eTEN, c2005].

¹⁶ Cílem eContentplus je umožnit větší dosažitelnost, používání a využívání digitálně šířeného obsahu ve Společenství, což usnadní tvorbu a šíření informací v oblastech veřejného zájmu na úrovni [eContent Plus, c2005].

¹⁷ V roce 2000.

¹⁸ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1996/sb80-96.pdf>

¹⁹ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb099-00.pdf>

²⁰ Koncepce byla vypracována tehdejšími předsedou úřadu Karlem Berkou a ministrem vnitra Václavem Grulichem, místopředsedou vlády a ministrem práce a sociálních věcí Vladimírem Špidlou a ministrem pro místní rozvoj Jaromírem Císařem [JEMELKA, 2007b].

²¹ Vládou přijata usnesením č.258 ze dne 30.3 1999.

²² Vládou přijata usnesením č. 525 ze dne 31.5.1999.

Koncepce vznikla za účelem vyřešení problémů plynoucích z realizace *Koncepce reformy veřejné správy*. Jejím cílem bylo zvýšení efektivnosti veřejné správy a veřejného sektoru, přičemž jeden z hlavních dílčích úkolů této koncepce představoval informatizaci veřejné správy, jež je chápána jako „*modernizace a realizace veřejné správy pomocí moderních technologií a postupů, včetně podpory koncepční činnosti správy, řízení veřejných služeb a usnadnění rozhodovacích procesů ve veřejné správě*“ [*Návrh koncepce budování informačních systémů veřejné správy*, 1999]. V této souvislosti jde právě o budování informačních systémů veřejné správy, které by odstranily její dosavadní nedostatky. Právě zefektivnění veřejné správy a její zpřístupnění veřejnosti prostřednictvím moderních informačních a komunikačních technologií je jedna z hlavních priorit definovaných v dokumentu *Státní informační politika*.

Zásadním problémem při realizaci *Koncepce reformy veřejné správy* je nekoordinovaný vznik informačních systémů jednotlivých resortů a chybějící závazná pravidla pro spolupráci mezi jednotlivými subjekty ve sdílení a výměně dat, nedostatečná komunikace uvnitř, mezi subjekty veřejné správy navzájem i vzhledem k okolí, nedostatečná informovanost veřejnosti o činnosti a hospodaření veřejné správy a tím její nekontrolovatelnost [*Návrh koncepce budování informačních systémů veřejné správy*, 1999]. Následkem chybějícího jednoznačného řízení vznikaly stovky neprovázaných rejstříků, seznamů a databází, které obsahují duplicitní údaje. V důsledku toho byla vypracována *Koncepce budování informačních systémů veřejné správy*, jež měla dopomoci:

- ke zvýšení efektivity a autority veřejné správy
- k posílení důvěry občanů ve veřejnou správu
- ke zvýšení transparentnosti a rozvoje ekonomického prostředí

Zvýšení efektivity a autority veřejné správy se mělo docílit využíváním informačních a komunikačních technologií a vytvořením nových postupů vedoucím k lepší komunikaci a spolupráci v oblasti veřejné správy. Důvěra občana ve veřejnou správu měla být posílena jejím celkovým zkvalitněním, zajištěním věrohodnosti a aktuálnosti spravovaných informací, poskytováním informací o její činnosti, veřejné kontroly a její nepřetržité elektronické komunikace s občany. Zpřístupněním veřejných údajů o podnikatelských subjektech a subjektech veřejné správy a vytvořením informačního zázemí na podporu

podnikání se předpokládalo zvýšení transparentnosti a rozvoj ekonomického prostředí [Návrh koncepce budování informačních systémů veřejné správy, 1999].

Zodpovědnost za budování informačních systémů veřejné správy (dále jako ISVS) nesla Rada vlády České republiky pro státní informační politiku, Úřad pro státní informační systém a Ministerstvo vnitra ČR [JEMELKA, 2007b]. K 1. 1. 2003 vzniklo, na základě novely tzv. kompetenčního zákona, Ministerstvo informatiky²³. Na něj pak byly převedeny veškeré kompetence v oblasti informační společnosti, telekomunikací a elektronického podpisu.

Národní akční plán eEurope+ (Česká republika)

V roce 2001 se Česká republika přihlásila k Akčnímu plánu eEurope+ kandidátských zemí střední a východní Evropy. Národní akční plán se stal součástí aktualizovaného Akčního plánu Státní informační politiky²⁴.

Akční plán zahrnuje osm prioritních oblastí, které více či méně odpovídají základním cílům Akčního plánu eEurope+2003 pro kandidátské země. Jsou to:

- Informační gramotnost
- Informatizovaná demokracie
- Rozvoj informačních systémů veřejné správy
- Komunikační infrastruktura
- Důvěryhodnost a bezpečnost informačních systémů a ochrana osobních údajů
- Elektronický obchod
- Transparentní ekonomické prostředí
- Informační společnost stabilní a bezpečná

V rámci stanovených priorit byly v České republice realizovány jednotlivé programy, např. Program Portál veřejné správy, Program Veřejné informační služby, Program Elektronické služby veřejné správy apod. [HRADILOVÁ, 2003].

²³ K roku 2007 zrušeno. Kompetence byly převedeny na Ministerstvo vnitra.

²⁴ Schválen roku 2002.

Státní informační a komunikační politika - eČesko 2006

Po vstupu České republiky do Evropské unie²⁵ předložila vláda novou strategii ISVS respektující evropský akční plán e-Europe2005. Tato strategie vznikla důsledkem změn národního přístupu k oblasti informační společnosti a telekomunikací²⁶. Dříve samostatně působící dokumenty: *Státní informační politika: cesta k informační společnosti a Národní telekomunikační politika* byly konvertovány do společného koncepčního dokumentu, jenž nese pojmenování *Státní informační a komunikační politika – eČesko 2006* [Česko. Ministerstvo informatiky, 2004].

Vstup České republiky do EU předpokládá její začlenění do vnitřního trhu a tím i intenzivnější tlak na restrukturalizaci národní ekonomiky tak, aby byla zajištěna její konkurenceschopnost. Tomu může dopomoci právě efektivní využívání informačních a komunikačních technologií (dále jako ICT)²⁷. Cílem tedy bylo stanovení specifických národních cílů s ohledem na evropské priority. Prioritní oblasti strategie jsou zahrnuty v tzv. Akčním plánu, který je součástí daného dokumentu. Jsou to:

- dostupné a bezpečné telekomunikační služby
- informační vzdělanost
- moderní veřejné služby on-line
- dynamické prostředí pro elektronické podnikání

V rámci výše zmíněného jde především o převzetí nového evropského regulačního rámce elektronických komunikací, problematiku informační gramotnosti, e-learningu²⁸ a digital divide²⁹, zavedením služeb e-governmentu, e-procurementu³⁰ a e-zdravotnictví a opatření státu v oblasti legislativy [Česko. Ministerstvo informatiky, 2004].

1.1.3 Implementace e-governmentu v České republice

Ve snaze o vytvoření technických, personálních, informačních a finančních podmínek pro rychlé zavedení e-governmentu do praxe připravilo Ministerstvo vnitra „*ucelený komplex*

²⁵ Tj. roku 2004.

²⁶ Přeměna oboru telekomunikací na elektronické komunikace [Česko. Ministerstvo informatiky, 2004].

²⁷ Jejich využíváním lze např. zvýšit produktivitu práce, vzdělanost, začleňování znevýhodněných skupin občanů apod. [Česko. Ministerstvo informatiky, 2004].

²⁸ Využití počítačových sítí ve výuce.

²⁹ Digital Divide, nebo-li digitální propast vzniká tam, kde je propastní rozdíl mezi přístupem k informačním technologiím mezi jednotlivými skupinami obyvatelstva.

³⁰ Elektronické zavádění veřejných zakázek.

kroků k implementaci eGovernmentu v území, který je postaven zejména na spolupráci s kraji a obcemi s rozšířenou působností a je obsažen ve Strategii implementace eGovernmentu v území“. [O eGONcentrum.cz, 2009]. V rámci toho vzniklo na Ministerstvu vnitra oddělení eGON centra, které zajišťuje koordinaci jednotlivých etap implementace eGovernmentu do praxe. Ve skutečnosti jej tvoří celá síť jednotlivých eGON center působících na úrovni krajů a obcí s rozšířenou působností.

Součástí této strategie je vytvoření symbolu eGovernmentu, tzv. eGONu, který nese heslo moderního, přátelského a efektivního úřadu. eGON je prezentován v podobě panáčka představujícího živý organismus, ve kterém vše souvisí se vším a fungování jednotlivých částí je propojené navzájem. V rámci čtyř základních částí (orgánů) panáčka jsou definovány priority při zavádění eGovernmentu do praxe. Mozek tvoří základní registry veřejné správy, oběhový systém reprezentuje komunikační infrastrukturu veřejné správy, srdce je tvořeno zákonem o eGovernmentu a prsty představují projekt *Czech POINT* [Česko. Ministerstvo vnitra, 2008b].

Základní registry veřejné správy

Začátkem roku 2007 Vláda schválila základní cíle strategie *Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby: strategie realizace Smart administration v období 2007-2015*. Jedním z nich je právě vybudování centrálních registrů veřejné správy, „jejichž pomocí bude možné bezpečně sdílet data v rámci veřejné správy“ [Základní registry veřejné správy, 2008]. Za účelem legislativního zastřešení tohoto cíle byl navržen zákon o základních registrech, tj. Zákon č. 111/2009 Sb.³¹

Myšlenka vzniku tohoto zákona vzešla ze stávajících problémů roztržitého, nejednotného, vícenásobného výskytu dat v klíčových databázích veřejné správy a nemožnosti tyto data navzájem sdílet [Základní registry veřejné správy, 2008]. Již ve *Státní informační a komunikační politice - eČesko 2006* je jako jeden cílů uveden požadavek zamezit opakovanému dotazování se úřadů a právnických a fyzických osob na údaje, které příslušná osoba již nějaké instituci sdělila [Česko. Ministerstvo vnitra. 2008e].

³¹ <http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu.aspx>.

Zákon definuje základní registry veřejné správy a stanovuje základní principy práce s nimi, včetně základních pravidel sdílení dat. Hlavním smyslem je pak „právně zakotvit čtyři základní registry jakožto unikátní zdroje nejčastěji využívaných údajů, tzv. referenčních údajů³², při výkonu veřejné moci“ [ZAJÍČEK, 2008]. Jako základní registry veřejné správy zákon stanovuje tyto:

- Registr obyvatel³³
- Registr osob (všech osob s právní subjektivitou)³⁴
- Registr územní identifikace, adres a nemovitostí³⁵
- Registr práv a povinností (uchovává informace o právech a povinnostech osob a obyvatel)³⁶

Předpokládá se, že základní registry budou mít podobu jednotného, vzájemně provázaného a uceleného systému, ze kterého budou čerpána a sdílána data v rámci jediného datového zdroje [Česko. Ministerstvo vnitra. 2008e]. Musí být zajištěno bezpečné sdílení dat ze strany informačních systémů veřejné správy a umožněn přístup k těmto datům i právníkům a fyzickým osobám a občanům. Rychlá, autorizovaná, bezpečná aktualizace a sdílení dat zvýší nejen jejich kvalitu, ale také efektivnost příslušných informačních systémů [Česko. Ministerstvo vnitra. 2008e].

Komunikační infrastruktura veřejné správy (KIVS)

Pro fungování e-Governmentu je klíčová kvalitní komunikační infrastruktura v oblasti veřejné správy. Bez ní by nebyla možná rychlá a efektivní výměna dat, na které e-Government stojí. V závislosti na výše zmíněné je při rozvoji státní správy potřeba zohlednit zvyšující se nároky na využívání informačních technologií.

V devadesátých letech 20. století začaly instituce veřejné správy vytvářet vlastní nezávislé informační systémy. Za tímto účelem vytvořená koncepce *Komunikační infrastruktura veřejné správy* měla zajistit jejich propojení a vytvořit tak jakousi centrální vnitřní síť (Intranetu). „KIVS, tedy *Komunikační Infrastruktura Veřejné Správy*, (dříve také nazývána

³²Každý údaj, který je povinně veřejnou správou považován za platný, a tím závazný pro všechny úřady, které jej pro výkon své práce potřebují [ZAJÍČEK, 2008].

³³ Zkratka ROB.

³⁴ Zkratka ROS.

³⁵ Zkratka RÚIAN.

³⁶ Zkratka RPP.

„Intranet veřejné správy“) je jednotný systém technické, síťové, aplikační, bezpečnostní a organizační struktury související s hlasovou i datovou komunikací všech orgánů veřejné moci, ale i dalších subjektů mimo ní“ [JEMELKA, 2007a].

Důležitým mezníkem na poli budování komunikační infrastruktury veřejné správy byl rok 2001, kdy vláda ČR přijala usnesení č. 789³⁷. Na jeho základě byla podepsána rámcová smlouva mezi Českou republikou a společností *Český Telecom, a. s.*³⁸ o poskytování služeb komunikační infrastruktury informačních systémů veřejné správy (ISVS). Tento projekt měl umožnit do dvou let připojení a vzájemné propojení všech orgánů veřejné správy, zajistit jim bezpečnou komunikaci, včetně přístupu k informačním zdrojům. Zpočátku monopolní postavení Českého Telecomu v poskytování telekomunikačních služeb veřejné správě bylo zrušeno vypršením platnosti rámcové smlouvy, kdy byla předložena nová koncepce komunikační infrastruktury³⁹ uvažující o využití služeb více dodavatelů. Dosud nejnovější koncepce, známá jako *KIVS 2007*, byla schválena vládními usneseními ze dne 8. listopadu 2006 č. 1270⁴⁰ a ze dne 12. prosince 2006 č. 1453⁴¹. Ta již ukládá všem institucím povinnost se do projektu zapojit⁴² [JEMELKA, 2007a].

Základem budované infrastruktury je vytvoření Centrálního místa služeb, které zajišťuje vzájemné řízené a bezpečné propojování subjektů veřejné a státní správy, komunikaci subjektů veřejné a státní správy s jinými subjekty ve vnějších veřejných či neveřejných sítích⁴³ a tvoří jediné logické místo propojení jednotlivých operátorů telekomunikačních infrastruktur poskytujících služby pro KIVS [Česko. Ministerstvo vnitra. 2008d].

Zákon o eGovernmentu

Zákon o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi dokumentu a o změně některých zákonů⁴⁴ byl vypracován představiteli projektu *eStat.cz – efektivní stát* a předložen ministrem vnitra Ivanem Langrem a ministrem spravedlnosti Jiřím Pospíšilem na jednání vlády ČR dne 25.2. 2008. V účinnost vešel k 1. 7. 2009 jako *zákon*

³⁷ http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/D52781B5951F58D5C12571B60070E4F2.

³⁸ Dnes jako Telefonica O2 Czech Republic, a.s.

³⁹ Vládou přijata 20. července 2005.

⁴⁰ http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/8D74F3BBC2016860C12572270058725E?OpenDocument.

⁴¹ http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/81B3714807F7EB10C125724900440476?OpenDocument.

⁴² Do té doby byla účast dobrovolná.

⁴³ Internet nebo komunikační infrastruktura Evropské unie [eGon jako symbol eGovernmentu, 2008a].

⁴⁴ Známe také jako eGovernment Act.

č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů⁴⁵ [MALÍKOVÁ, 2008].

Zákon upravuje autorizovanou konverzi písemností⁴⁶, legalizaci elektronického podpisu, jednoznačné určení fyzické osoby při elektronické komunikaci a poskytování služeb pro komunikaci s orgány veřejné moci [Česko. Ministerstvo vnitra, 2007]. V rámci výše zmíněného definuje náležitosti datových schránek a podmínky realizace elektronické komunikace v oblasti veřejné správy, a to státních subjektů mezi sebou i směrem k veřejnosti. Zákon ukládá orgánům veřejné moci povinnost komunikovat prostřednictvím datových schránek⁴⁷ zahrnující povinné elektronické doručování dokumentů fyzickým a právnickým osobám, které mají k tomu účelu zřízenou datovou schránku [Česko, 2008].

Aplikací tohoto zákona se očekává zefektivnění výkonu veřejné správy, snížení byrokracie pro občany a zajištění elektronické komunikace v rámci všech agend veřejné správy [Česko, 2008]. Jinak řečeno jde o eliminaci dlouhých front na úřadech a nahrazení papírových spisů těmi elektronickými, jež budou zajišťovány v rámci jednotného systému státní správy⁴⁸. Ochrana osobních údajů je ošetřena elektronickým podpisem⁴⁹ a systémem elektronické identity.

Se zavedením elektronické komunikace v oblasti veřejné správy vzešly nové požadavky na uchovávání písemností. V této souvislosti byla provedena novelizace zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě⁵⁰ s navrhovanou účinností k 1. červenci 2009⁵¹, tedy souběžně se zákonem o eGovernmentu. Novelizace definuje podrobněji požadavky na výkon spisové služby v elektronické podobě [MALÍKOVÁ, 2009].

Projekt Czech POINT

Czech POINT je zkratka označující *Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál*, tedy asistované místo pro výkon veřejné správy zajišťující komunikaci občana

⁴⁵ <http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu-stejnopisy-sbirky-zakonu.aspx>.

⁴⁶ Autorizovanou konverzí písemností se rozumí ověřené převedení písemnosti do elektronické podoby a naopak, čímž se zajistí právní rovnocennost elektronických i papírových veřejných listin [ŠENOLTOVÁ, 2006].

⁴⁷ Jde o elektronické úložiště sloužící pro potřeby komunikace občanů a veřejné správy.

⁴⁸ Tím odpadne požadavek opakovaného vyplňování různých formulářů.

⁴⁹ Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.

⁵⁰ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb173-04.pdf>.

⁵¹ Tj. Zákon č. 190/2009 Sb.

se státem prostřednictvím jednoho místa tak, aby „obíhala data, ne občan“ [Czech POINT, c2009].

Cílem projektu je eliminace byrokracie ve vztahu občan-veřejná správa, tak aby občan nemusel při vyřizování jedné záležitosti navštívit několik úřadů. V rámci tohoto terminálu je možné získat nejen data z veřejných i neveřejných informačních systémů, ale je odtud také možné učinit jakékoliv podání ke státu, úředně ověřit dokumenty a listiny, převést písemné dokumenty do elektronické podoby a naopak, získat přehled o průběhu správních řízení ve vztahu k občanovi a učinit podání pro zahájení řízení správních orgánů [Czech POINT, c2009].

První Czech POINT byl spuštěn 28. března 2007 na radnici Městské části Prahy 13. V současné době existuje více než 3000 kontaktních míst, které tvoří obecní a krajské úřady, vybraná pracoviště České pošty, zastupitelské úřady, kanceláře Hospodářské komory a kanceláře notářů [Czech POINT, c2009].

Od doby uvedení projektu do praxe se neustále rozšiřuje o další služby. Zpočátku bylo možné získat pouze výpisy z obchodního rejstříku, živnostenského rejstříku a katastru nemovitostí. Po zahájení Czech POINTu jako informačního terminálu dne 1. ledna 2008 byly služby rozšířeny o poskytování výpisu z rejstříku trestů, prvního neveřejného registru a dnes lze, kromě výše zmíněného, získat např. výpis z bodového hodnocení řidiče, autorizovanou konverzi dokumentů a datové schránky (služby podle zák. č. 300/2008 Sb.), výpis z insolvenčního rejstříku⁵², vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů apod.⁵³ [Czech POINT, c2009].

1.2 Indikátory využívání informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě

Český statistický úřad provádí každoroční průzkum o využívání informačních a komunikačních technologií (dále jako ICT) ve veřejné správě. Šetření přitom zahrnuje veškeré organizační složky státu⁵⁴, kraje a obce. V současné době jsou dostupné výsledky z posledního průzkumu zachycující stav za rok 2008, v případě online služeb pak dokonce již za rok 2009. V následujících podkapitolách jsou rozebrány některé z nich.

⁵² Rejstřík dlužníků, viz <<https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>>.

⁵³ Více viz <<http://www.czechpoint.cz/web/index.php?q=node/23>>.

⁵⁴ Např. ministerstva, Akademie věd České republiky, správní úřady státu (úřady práce, hasiči, policie apod.), soudy, státní zastupitelství, Nejvyšší kontrolní úřad, Úřad vlády České republiky apod.

1.2.1 Vybavenost informačními technologiemi

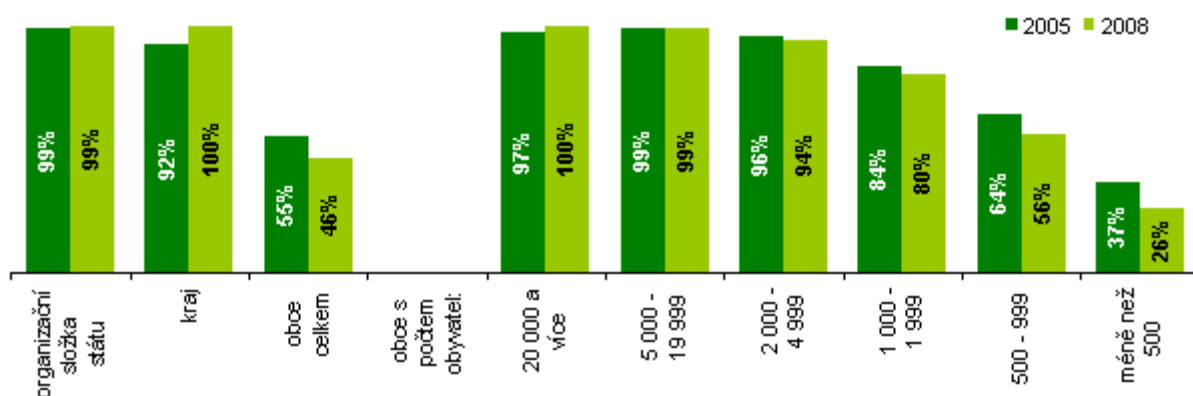
Z hlediska vybavenosti informačními technologiemi byla v rámci průzkumu konkrétně sledována existence vnitřní počítačové sítě (LAN⁵⁵), vysokorychlostní připojení k internetu a využívání internetové telefonie.

Vzhledem k charakteru této diplomové práce bude kromě celkového stavu na poli vybavenosti veřejné správy informačními technologiemi v České republice pozornost zaměřena také na situaci na úrovni obcí Jihočeského kraje.

Vnitřní počítačová síť

Vnitřní počítačová síť je určena ke komunikaci uvnitř daného subjektu veřejné správy, k výměně informací, elektronických dokumentů a umožňuje také sdílený přístup k zařízení, jaké představují například tiskárny a dalším informačním zdrojům [Český statistický úřad, 2009]. Ze šetření vystupují údaje potvrzující fakt, že vnitřní počítačovou síť mají zavedenou spíše větší organizace, tedy organizační složky státu a krajské úřady a obce nad 2 000 obyvatel.

Graf 1: Vnitřní počítačová síť* v organizacích veřejné správy k 31.12.2008

* % organizací daného typu, které se zúčastnily šetření

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

V grafu je pro porovnání vývoje zachycen stav za roky 2005 a 2008. Jak již bylo řečeno, zatímco na úrovni organizačních složek státu a krajů je situace příznivá, u obcí se naopak počet od roku 2005 spíše snížil. K 31. 12. 2008 mělo 99% organizačních složek státu

⁵⁵ Local Area Network.

zřízeno vnitřní počítačovou sítí, krajské úřady pak dokonce všechny, z obcí pak pouze 46%. Zde je potřeba zmínit propastný rozdíl mezi jednotlivými kategoriemi obcí, kdy ty větší vykazují zavedení sítě ve více jak 90%, ty menší s počtem obyvatel pod hranicí 500 osob pak v pouhých 26%.

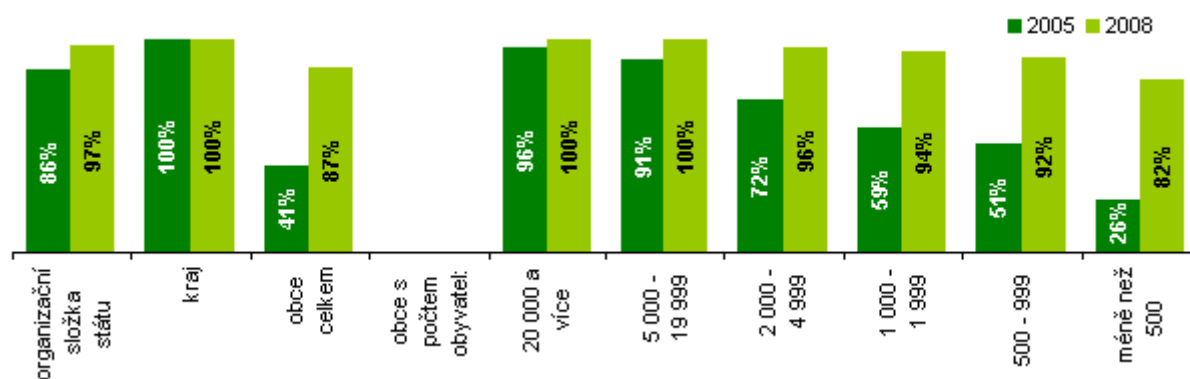
V roce 2008 mělo zavedeno vnitřní počítačovou sítí pouhých 243 obcí spadajících pod Jihočeský kraj, tedy 41%. V letech 2004-2006 jich bylo více, mezi 50-57%, naopak v roce 2007 ještě méně než tomu je v současné době, počet obcí využívající vnitřní počítačovou sítí tehdy klesl na 39,1%.

Obce byly dále sledovány ve dvou velikostních kategoriích: obce s 1 000 a více obyvateli v krajích ČR a obce s méně než 1 000 obyvateli v krajích ČR. Všechny obce s rozšířenou působností Jihočeského kraje spadají do první kategorie, všechny mají více jak 1 000 obyvatel. V této sekci lze opět vysledovat mírný nárůst v letech 2004-2006, kdy se hranice pohybovala mezi 92-95%, pokles v roce 2007 na 88,5% a opět mírné zvýšení v roce 2008 na 92,7%.

Vysokorychlostní připojení k internetu

V současné době jsou k internetu připojeny prakticky všechny subjekty veřejné správy, rozdíly pak nastávají v případě vysokorychlostního připojení. I v tomto případě lze však celkově hovořit o výrazně zvyšující se tendenci.

Graf 2: Vysokorychlostní internet* v organizacích veřejné správy k 31.12.2008

* % organizací daného typu, které se zúčastnily šetření

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

Ke konci roku 2008 byly vysokorychlostně připojeny všechny krajské úřady a obce nad 5 000 obyvatel. Situace se od roku 2005 změnila také na úrovni organizačních složek

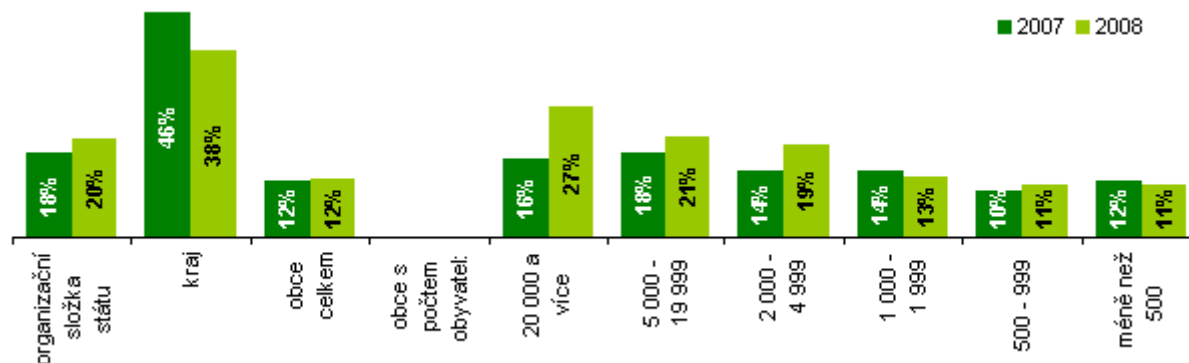
státu, kde došlo ke zvýšení organizací s vysokorychlostním připojením z 86% na 97%. Dramatický skok, o celých 56%, pak nastal u obcí s počtem obyvatel pod hranici 500, kdy v roce 2008 bylo připojeno již 82%. Co se týče dalších kategorií obcí, příznivost situace lze spatřit ve skutečnosti, že ke konci roku 2008 jich bylo více jak 90% připojeno k vysokorychlostnímu internetu.

Ke konci roku 2008 bylo k vysokorychlostnímu internetu připojeno 85,6% obcí Jihočeského kraje. Od roku 2004 tak došlo k nárůstu o 70,3%. V kategorii obcí na 1 000 obyvatel, která zahrnuje obce s rozšířenou působností tohoto kraje, bylo ke konci roku 2008 vysokorychlostně připojeno 99% obcí. Od roku 2004 se tak počet zvýšil o 58,4%.

Internetová telefonie

Poslední ze sledovaných technologií byla internetová telefonie, která umožňuje volání na pevné linky, mobilní telefony a do internetu, a to pomocí internetového připojení. K jejímu fungování tedy stačí internetové připojení, na jehož kvalitě a rychlosti však samozřejmě závisí také kvalita jejího fungování.

Graf 3: Internetová telefonie* v organizacích veřejné správy k 31.12.2008

* % organizací daného typu, které se zúčastnily šetření

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

Z grafu, který zachycuje roky 2007 a 2008, lze vyvodit fakt, že došlo celkově k mírnému zvýšení v počtu subjektů veřejné správy, které internetovou telefonii využívají. Počet organizačních složek státu narostl o 2%, podobně tomu bylo u krajů, kde se však počet zvýšil o 8%. Výraznější rozdíly jsou k vidění u obcí. Zatímco u obcí s počtem obyvatel nad 2 000 byl zaznamenán nárůst, u obcí pod 2 000 obyvatel naopak pokles na 11 a 13 procent.

Údaje zachycující situaci na úrovni obcí jednotlivých krajů ČR nejsou k dispozici.

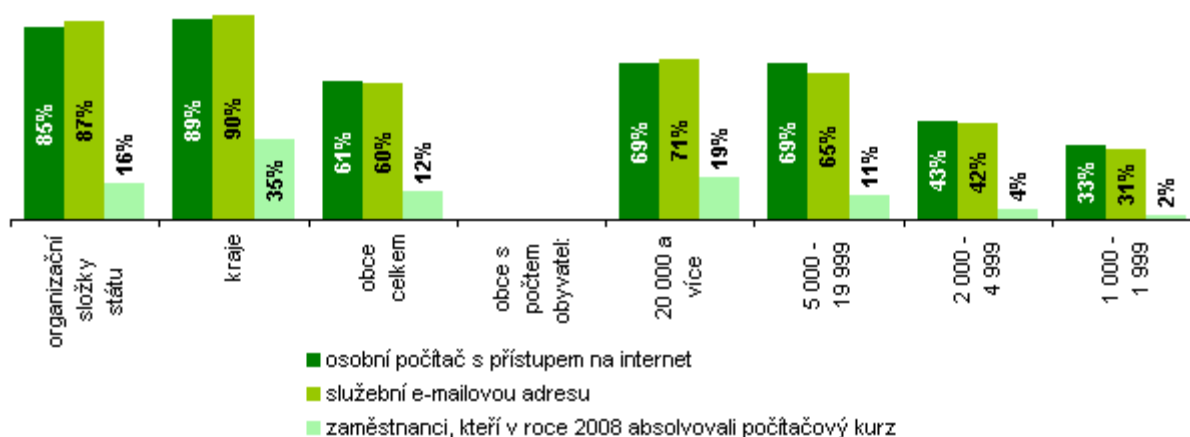
1.2.2 Schopnost úředníků pracovat s informačními systémy

Šetření bylo zaměřeno především na přístup zaměstnanců veřejné správy k informačním technologiím, jejich vzdělávání v této oblasti a také počet specialistů na tyto technologie působících ve veřejné správě.

Informační technologie, které mají zaměstnanci k dispozici pro svou práci

Pro zachycení situace přístupu zaměstnanců veřejné správy k informačním a komunikačním technologiím byly sledovány tyto vybrané body: přístup k internetu z osobního počítače, využívání služební e-mailové adresy a absolvování počítačových kurzů.

Graf 4: Zaměstnanci* organizací veřejné správy mající pro svou práci k dispozici, stav k 31.12.2008

* % zaměstnanců organizací daného typu, které se zúčastnily šetření

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

Z grafu lze jasně vyčíst, že celkově pro svou práci zaměstnanci veřejné správy nejvíce využívají služební e-mailovou adresu a hned poté následuje osobní počítač s přístupem na internet. Žádné z těchto čísel však nenabývá stoprocentní hodnoty. Nejlépe si v tomto směru vedou krajské úřady, s 90 a 89%. Nejhůře naopak obce, jejichž zaměstnanci mají pro svou práci k dispozici služební e-mailovou adresu a osobní počítač s přístupem na internet z 60 a 61%. Neuspokojivá je pak situace na poli vzdělávání zaměstnanců v práci s informačními technologiemi. Pouze 12-16% úředníků organizačních složek státu a obcí absolvovalo nějaký počítačový kurz, lépe na tom jsou krajské úřady, kde bylo

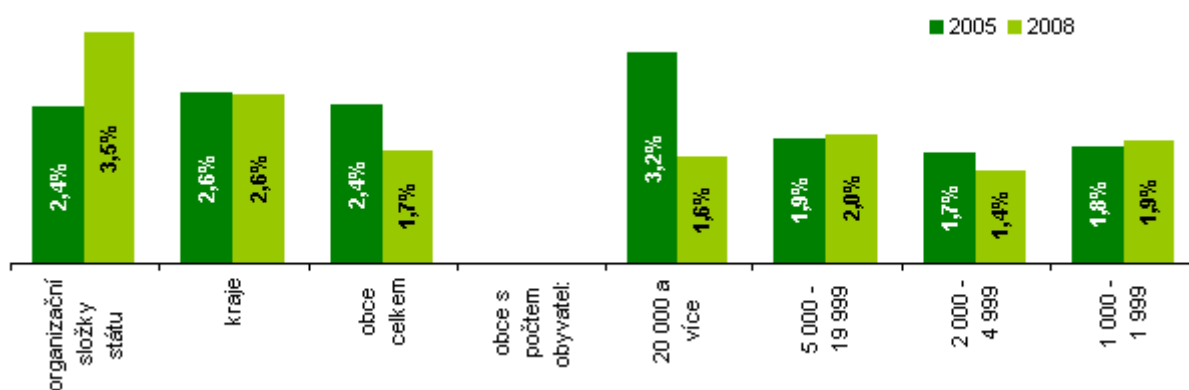
zaznamenáno 35%. U obcí ve velikostní kategorii 1 000-1 999 zaměstnanců dokonce pouhá 2%.

V obcích Jihočeského kraje má ke své práci k dispozici 66,7% zaměstnanců služební e-mailovou adresu, 65,3% pak osobní počítač s přístupem na internet a 12,3% jich v roce 2007 absolvovalo počítačový kurz. Pro kategorii obcí v krajích s 1 000 a více obyvateli nejsou údaje dostupné.

IT odborníci působící v organizacích veřejné správy

Provoz informačních technologií zpravidla zajišťují specializovaní odborníci, tzv. IT specialisté. V šetření byl proto řešen také počet těchto odborníků působících na různých úrovních veřejné správy.

Graf 5: IT odborníci* zaměstnaní v organizacích veřejné správy, k 31.12.

* % zaměstnanců organizací daného typu které se zúčastnily šetření

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

Ke konci roku 2008 zaměstnávalo IT odborníky 3,5% organizačních složek státu, o něco méně, 2,6%, pak krajské úřady a pouhých 1,7% obcí. K rapidnímu snížení pak od roku 2005 došlo na úrovni obcí s 20 000 a více obyvateli.

K 31. 12. 2008 působilo ve veřejné správě celkem 6 311 IT specialistů, v průměru tedy připadají 4 odborníci na jednu organizaci. V procentním vyjádření pak zaujímají 2,8% všech zaměstnanců veřejné správy. Dle očekávání se pak u menších obcí objevuje méně zaměstnaných specialistů na informační technologie. V jejich případě se vyplatí spíše občasného využití služeb externí firmy.

V obcích Jihočeského kraje připadá v průměru 0,74 IT specialistů na organizaci. V procentech lze hovořit o hodnotě 1,5. Pro kategorii obcí v krajích s 1 000 a více obyvateli nejsou údaje dostupné.

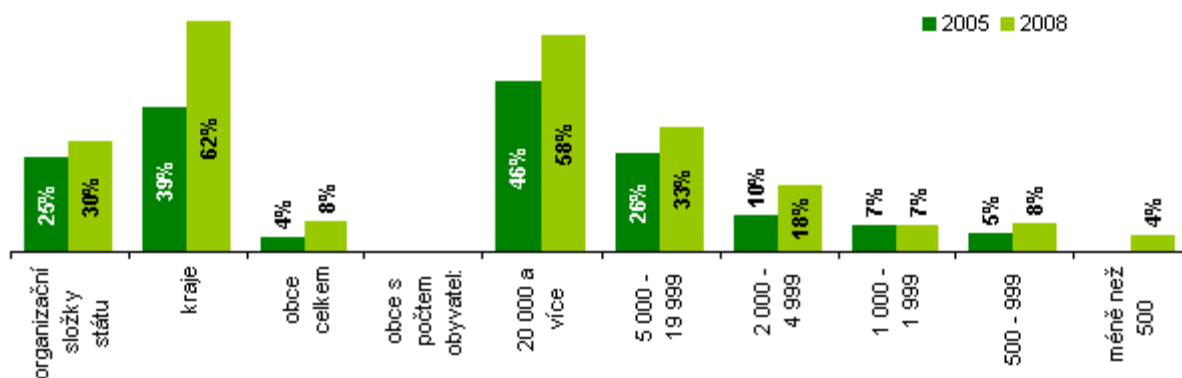
1.2.3 Přístup občanů k informačním technologiím veřejné správy

V rámci této sekce je každoroční průzkum zaměřen na poskytování informací a komunikaci veřejné správy s občany prostřednictvím ICT. V šetření z roku 2008 byl sledován provoz informačního kiosku a elektronické podatelny, přístup na internet v prostorách subjektů veřejné správy, bezplatný bezdrátový internet provozovaný organizacemi veřejné správy a služba zaslání informací na e-mail nebo mobilní telefon.

Informační kiosk provozovaný organizacemi veřejné správy

Informační kiosk je terminál umístěný na veřejném místě a zajišťující nepřetržitý přístup k informacím veřejné správy, dopravy, zpravodajství, navigační informace v podobě plánů měst, budov apod.

Graf 6: Informační kiosk* provozovaný organizacemi veřejné správy k 31.12.2008

*% organizací daného typu, které se zúčastnily šetření

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

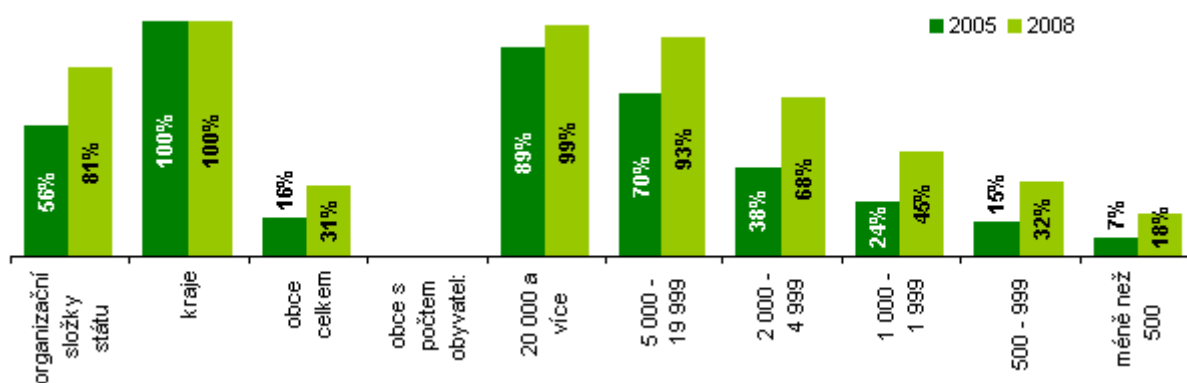
Jak ukazuje graf, ke konci roku 2008 nabízelo informační kiosk občanům pouze 30% organizačních složek státu, o něco lépe na tom byly kraje s 62%, nejhůře naopak obce, z nichž pouhých 8% umožňovalo občanům přístup k informacím prostřednictvím kiosku. Ve všech těchto případech lze však vysledovat od roku 2005 plynulý nárůst zhruba o 4-5%, v případě krajů dokonce o 23%. Markantní rozdíly jsou k vidění mezi jednotlivými kategoriemi obcí. V roce 2008 provozovalo informační kiosk 58% obcí s počtem 20 000 obyvatel a více, u obcí s méně než 500 obyvateli však pouze 4%.

V případě obcí Jihočeského kraje je informační kiosk občanům dostupný v pouhých 6,9%. V kategorii obcí s 1 000 a více obyvateli pak v 19,8%.

Elektronická podatelna

Elektronická podatelna je speciální pracoviště zřízené úřadem, které slouží pro příjem a odesílání datových zpráv⁵⁶. Disponuje potřebnými zařízeními připojenými k veřejné datové síti umožňujícími používání zaručeného elektronického podpisu [Český statistický úřad, 2009]. Je to obdoba klasické podatelny, která však umožňuje vyřizování podání pomocí informačních a komunikačních technologií. Nařízením vlády č. 495/2004Sb.⁵⁷ s nabytím účinnosti od 1.1.2005 byla orgánům veřejné moci stanovena povinnost zřídit e-podatelnou nebo zajistit tuto službu prostřednictvím e-podatelnou jiného úřadu. Na toto nařízení pak navazuje Vyhláška č. 496/2004 Sb.⁵⁸ o elektronických podatelkách.

Graf 7: Elektronická podatelna* provozovaná organizacemi veřejné správy k 31.12.2008

*% organizací daného typu, které se zúčastnily šetření

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

V porovnání let 2005 a 2008 se situace na poli provozování e-podatelnou nezměnila u krajů, kde už ji tehdy měly zřízenou všechny krajské úřady. Výraznější pokrok byl zaznamenán u organizačních složek státu, kde se počet zvýšil o celých 25%, tedy z 56% na 81%, naopak u obcí lze zatím stále hovořit o neuspokojivém stavu. Od roku 2005 sice došlo k nárůstu z 16% na 31%, toto zvýšení však „zachraňuje“ obce s větším počtem obyvatel, tedy nad 5 000, z nichž má elektronickou podatelnu zřízenou přes 90%. Čím menší obce, tím však klesá jejich počet a u těch s obyvateli pod hranicí 500 provozovalo v roce 2008

⁵⁶ Datové zprávy jsou elektronická data určená pro přenos elektronickou cestou s možností uchování na záznamových médiích.

⁵⁷ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb171-04.pdf>

⁵⁸ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb171-04.pdf>

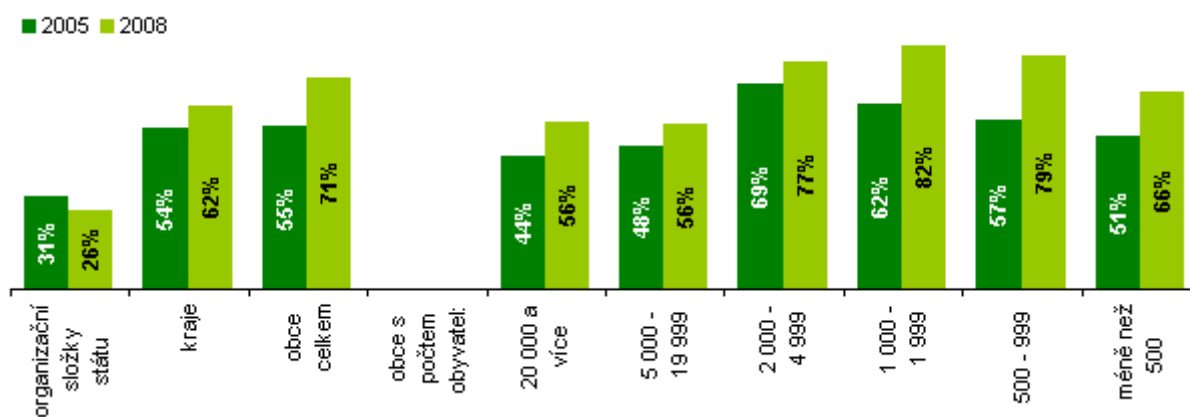
e-podatelnou pouhých 18%. V současné době se však tento trend uplatňuje i na těch nejmenších úrovních státní samosprávy a lze tedy očekávat, že v šetření, která proběhnou v následujících letech, budou i u menších obcí procenta mnohem vyšší.

V počtu obcí v krajích provozujících e-podatelnou byla situace v Jihočeském kraji nejhorší. Pouhých 18,2% obcí mělo zřízenou elektronickou podatelnou. U obcí s počtem obyvatel nad 1 000 pak počet činil 51%.

Přístup na internet v prostorách organizací veřejné správy

S rostoucím významem internetu zahrnuly subjekty veřejné správy do svých služeb také jeho zpřístupnění přímo v prostorách příslušných organizačních složek státu, krajských úřadech i obcích.

Graf 8: Přístup na internet v prostorách organizací veřejné správy* k 31.12. 2008

*% organizací daného typu, které se zúčastnily šetření

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

Oproti dosud analyzovaným grafům přináší tento zajímavé změny na úrovni obcí. Ze všech subjektů veřejné správy ke konci roku 2008 zpřístupňovaly internet ve svých prostorách nejvíce právě obce s počtem obyvatel od 1 000-1 999. Překvapivé je také porovnání nejmenších obcí s kraji, které se dosud v pomyslném žebříčku využívání informačních a komunikačních technologií umísťovaly na prvním místě. Tyto obce s počtem 66% kraje přeskočily o 4%. U organizačních složek státu bylo naopak zaznamenáno snížení z 31% na 26%. V tomto případě si tedy obce se 71% vedly celkově nejlépe.

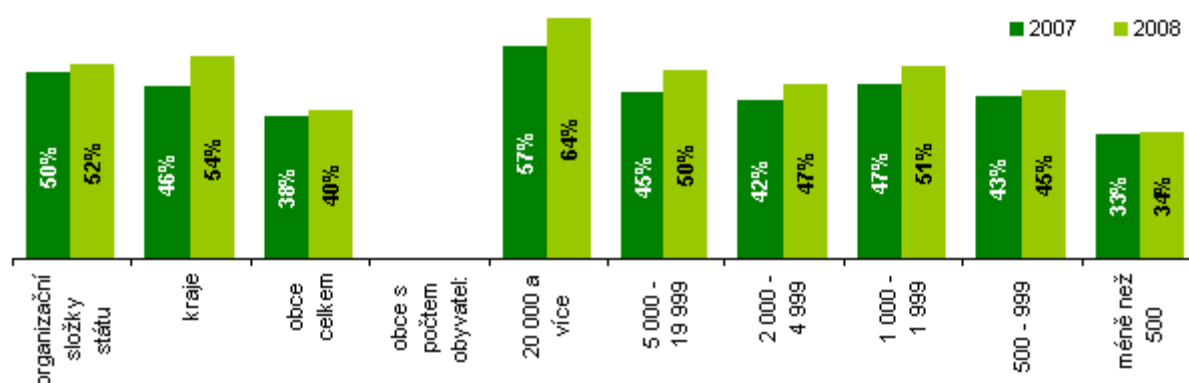
Tento fakt také potvrzuje vysoké procento obcí Jihočeského kraje zajišťujících ve svých prostorách přístup k internetu, které činí 76,4%. V kategorii obcí s 1 000 obyvateli a více pak 79,2%.

V současné době obce navíc nabízejí svým občanům také bezplatné připojení k internetu prostřednictvím technologie WiFi. Nutno konstatovat, že je však omezen přístup na některé stránky a mnohdy pomalé připojení. Ke konci roku 2008 jich poskytovalo tuto službu celkem 10% s nejvyšším počtem obcí s 20 000 a více obyvatel. Podíl obcí Jihočeského kraje, které tuto službu zajišťují, se ke konci roku 2008 vyšplhal na 11,3%, v kategorii obcí s 1 000 a více obyvateli pak na 8,3%.

Existence služby zasilání informací na e-mail nebo mobilní telefon

Mezi sledovaná hlediska byla do šetření také zahrnuta rozvíjející se služba zasilání informací na e-mail nebo mobilní telefon.

Graf 9: Organizace veřejné správy umožňující službu zasilání informací na e-mail nebo mobilní telefon k 31.12. 2008*

*% organizací daného typu, které se zúčastnily šetření

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

Pro porovnání byly zohledněny roky 2007 a 2008. Ze všech subjektů veřejné správy tuto službu nabízelo nejvíce obcí s počtem 20 000 a více obyvateli, se svými 64%. U všech ostatních byl počet vyrovnaný, kolem 50%, u nejmenších obcí pouze 34%. Od roku 2007, kdy se začala tato služba sledovat, však došlo ve všech případech k mírnému navýšení.

U obcí Jihočeského kraje činil počet nabízející tuto službu 34,6%, v kategorii obcí s 1 000 a více obyvateli jich pak ke konci roku 2008 poskytovalo zasilání informací na e-mail nebo mobilní telefon 47,9%.

1.2.4 Online služby nabízené veřejnou správou

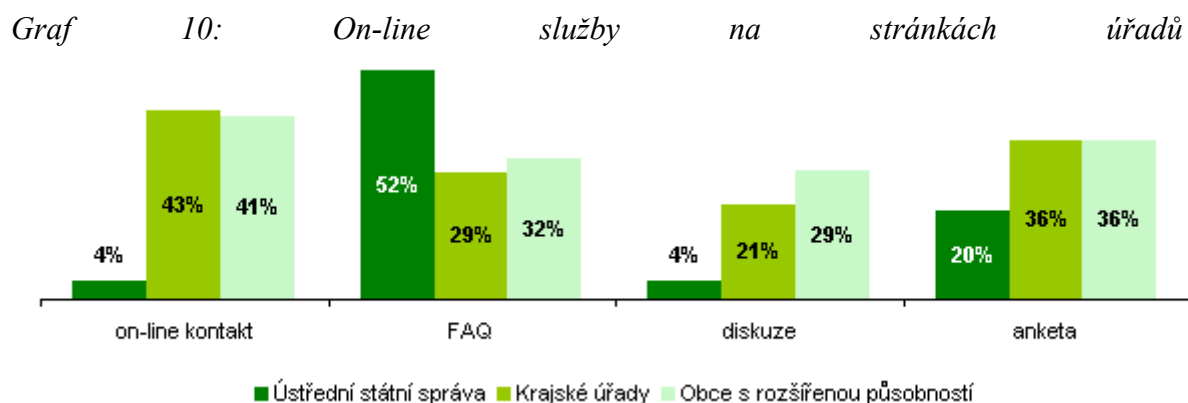
Jeden z klíčových faktorů pro rozvoj e-governmnetu představují online služby nabízené veřejnou správou. Ty jsou pak nabízeny prostřednictvím webových stránek konkrétních

subjektů, které tak hrají jakousi roli prostředníka mezi občany a danou organizací. Je naprosto nezbytné, aby byla zajištěna přehlednost těchto stránek a veřejnost tak měla možnost snadného vyhledávání potřebných informací a služeb. Od kvality webové prezentace se tak odvíjí kvalita online komunikace veřejné správy s občany. Její význam dokazuje fakt, že ke konci roku 2008 měly své webové stránky všechny krajské úřady, 90% organizačních složek státu a 91% všech obcí, 100% pak obce v kategorii 2 000-4 999 obyvatel, 5 000-19 999 obyvatel a s 20 000 a více obyvateli. U obcí s méně než 500 obyvateli pak z 85%, jejich počet tak od roku 2005 vzrostl o 25%.

V rámci jednoho dílčího šetření byla sledována také existence online kontaktu, otázek a odpovědí typu FAQ, elektronické diskuse a online ankety, a to již za rok 2009.

Online kontakt představuje možnost kontaktovat úřad přímo z webových stránek, a to prostřednictvím online kontaktního formuláře. Otázky a odpovědi označené jako FAQ nejsou nic jiného, než nejčastěji kladené otázky vznesené na adresu úřadu i s odpověďmi vystavené online. Elektronická diskuse pak nabývá podoby online vyhrazeného prostoru, ve kterém mohou účastníci po registraci či bez ní diskutovat nad různými tématy. Hlasováním v anketách mohou zájemci jednoduše vyjádřit svůj názor na zadané téma.

Online služby poskytované na webových stránkách subjektů veřejné správy za rok 2009

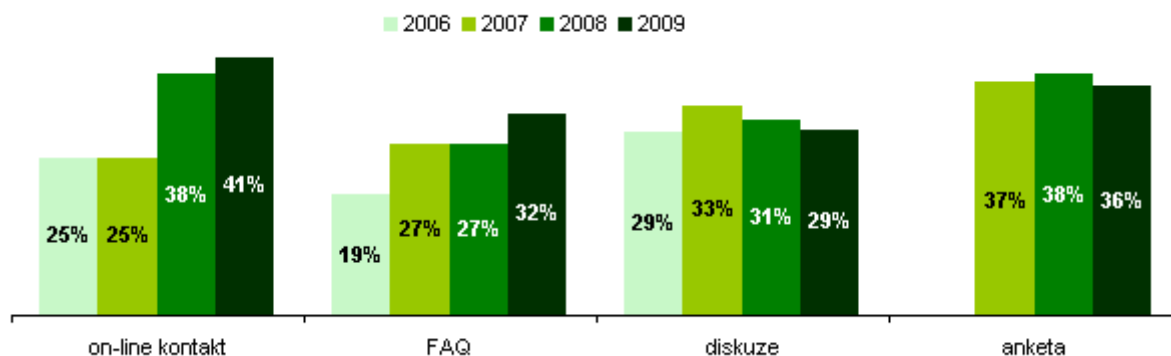
Zdroj: Český statistický úřad, 2009

Jak ukazuje graf, nabídka těchto služeb se liší dle jednotlivých typů organizací. Na úrovni ústřední státní správy jsou nejméně vidět právě online kontakt a elektronická diskuze. Tyto služby byly v roce 2009 shodně nabízeny pouze ve 4%. V případě krajských úřadů a obcí byla situace o něco příznivější. Z krajských úřadů poskytovalo online kontakt 43% a elektronickou diskuzi pak 21%, z obcí pak 41% a 29%. Nejčastěji kladené otázky a odpovědi byly naopak nejvíce nabízené právě ústřední státní správou, tj. 13 úřady,

což činí 52%. U krajských úřadů a obcí se tato hodnota pohybovala okolo 30%. Anketa byla na webových stránkách krajských úřadů a obcí dostupná z 36%, o 16% nižší pak u orgánů ústřední státní správy.

On-line služby na webových stránkách obcí s rozšířenou působností za rok 2009

Graf 11: On-line služby na webových stránkách obcí s rozšířenou působností

Zdroj: Český statistický úřad, 2009

Výslední graf porovnává vybrané služby mezi roky 2006-2009. Za tuto dobu došlo v některých případech ke zvýšení počtu organizací, které je nabízejí, u některých naopak k poklesu. Největší nárůst pak zaznamenala služba „online kontakt“, jejíž výskyt činil v roce 2006 25% a v roce 2009 již 41%. Stoupající tendence byla vysledována také u nabídky nejčastěji kladených otázek a odpovědí, tzv. FAQ. Od roku 2006 vystoupal o 13%. Nabídka elektronických diskuzí přímo na webových stránkách obcí se však od roku 2007 postupně snížil z 33% na 29%. Podobná situace nastala i u anket, kde došlo k mírnému poklesu, o 1%, v porovnání s rokem 2008.

2 Problematika e-participace

2.1 E-demokracie jako prostředek k naplňování cílů participativní demokracie

Vzrůstající využívání informačních a komunikačních technologií v oblasti veřejné správy samozřejmě ovlivňuje také samotnou demokracii. Prostřednictvím nových technologií lze zajistit snadnější cestu k zapojování občanů do procesu politického rozhodování, tím zvýšit jejich spoluúčast na vládnutí a naplňovat tak cíle nově se vyvíjející tzv. participativní demokracie.

Všeobecně jsou známy dva druhy demokracie: přímá a nepřímá, neboli zastupitelská. Přímá demokracie nabývá formy hlasování občanů o zásadních politických tématech. Je zakotvena v ústavě a může probíhat „*nezávisle na přání vlády či parlamentu*“ [Hnutí za přímou demokracii, 2001a]. Nástrojem přímé demokracie jsou například referenda. V rámci nepřímé demokracie pak vládne lid skrze své zvolené zástupce.

Stejně jako přímá, i dnes všeobecně používaný systém v podobě zastupitelské demokracie má svá úskalí a v současné době je již jasné, že není sama o sobě ideální formou státního zřízení. Volbou převedené občanské pravomoci na vybrané zástupce, v záležitosti rozhodování o veřejných věcech, nese samozřejmě svá rizika, jejichž možné naplnění vede ke ztrátě důvěry občanů v tuto formu vlády. Mezi tyto rizika zastupitelské demokracie lze zařadit:

- *Oligarchizace politiky* – situace, kdy začíná politická elita sama sebe chápat jako „*skupinu povolanou k tomu, aby určovala co je a není pro společnost dobré*“ [Hnutí za přímou demokracii, 2001b]. Ze strany politiků pak dochází v rámci prosazování vlastních zájmů k obcházení demokratických principů.
- *Ustálení politické soutěže* – situace, kdy se vytvoří stabilní skupina několika politických stran, které se střídají u moci, a kde i pouhá účast v opozici zajišťuje „*dostatečný zdroj moci, vlivu a ekonomického prospěchu*“ [Hnutí za přímou demokracii, 2001b]. Tato „jistota“ však politické strany demotivuje k respektování požadavků veřejnosti.
- *Rigidnost volby řešení* – úskalí zastupitelské demokracie, kdy občané nerozhodují o konkrétních veřejných záležitostech, ale volí pouze tzv. balíky koncepcí v podobě

jednotlivých politických stran. Nastává tedy situace, kdy často musí s tím, co chtějí, hlasovat i pro to, co nechtějí [Hnutí za přímou demokracii, 2001b].

- *Korupce* – v rámci zastupitelské demokracie leží rozhodování o veřejných záležitostech v rukou úzké skupiny jedinců, přičemž řada informací podléhá různým formám utajení. Tato skutečnost pak umožňuje prostřednictvím korupce a manipulace s informacemi prosazovat zájmy různých zájmových skupin na úkor zájmů veřejnosti [Hnutí za přímou demokracii, 2001b].
- *Kolektivní nezodpovědnost* - nemožnost zasahovat do aktuálního veřejného dění vede občany k pocitu, že nemají na nic vliv a nemohou nic změnit. Toto přesvědčení má pak za následek neúčast na rozhodování, a tím i ztrátu pocitu zodpovědnosti za sebe i společnost [Hnutí za přímou demokracii, 2001b].

V současné době se výše zmíněné hrozby staly skutečností, a to v takovém rozsahu, že již lze hovořit o krizi v celosvětovém měřítku. Prohlubující nedůvěra občanů ve své zvolené zástupce způsobuje výrazný pokles zájmu o veřejné dění. Mnozí z nich již nevidí smysl v tom jít volit a tím dávají zastupitelské demokracii ještě větší moc. To vše vedlo k hledání alternativ a právě participativní demokracie by měla jedno takové představovat. Jde o podobu polopřímé demokracie, v rámci níž je rozhodování zvolených zástupců doplněno přímou účastí občanů. Společně s vzniknuvším právem přímo zasahovat do rozhodování o veřejných záležitostech se opět zvýší zájem občanů o veřejné dění a zároveň by mohlo snížit onu „jistotu“ politických stran a zajistit tak do určité míry kontrolu nad činnostmi zastupitelů. Své právo totiž mohou uplatnit například v hlasování pro zrušení zastupitelského orgánu a přímo schvalovat či zamítat zákony [KUBA, 2005].

E-demokracie tak představuje další pojem, který společně s již zmíněným e-governmentem tvoří podstatu elektronické veřejné správy. Tuto skutečnost lze dokreslit pomocí následujícího vzorce: *Elektronická veřejná správa = e-government + e-demokracie* [PEKÁREK, 2008].

2.2 Definice e-participace

E-participace pak tvoří jednu ze dvou základních složek e-demokracie. Existuje hned několik definic vysvětlující tento pojem. Jedna z nich říká, že e-participace se vztahuje na všechny informačními a komunikačními technologiemi podporované demokratické procesy, kromě e-voleb.

Znění této definice lze promítnout do vzorce „*E-demokracie = e-volby + e-participace*“ [PEKÁREK, 2008]. Další taková představuje e-participaci jako informačními a komunikačními technologiemi podporovanou účast na procesech vládnutí, přičemž může jít o procesy správy, poskytování služeb, rozhodování a tvorby politiky [LEHTONEN, 2007]. Byť se slovní vyjádření jednotlivých definic liší, hlavní myšlenka není v rozporu. Zjednodušeně řečeno jde o zapojení občanů do veřejných rozhodovacích procesů použitím informačních a komunikačních technologií. Takovýmto zapojením se občané podílejí na vládnutí jako takovém a mohou toto dění z velké části ovlivnit.

2.3 Vybrané programy a projekty zabývající se problematikou e-participace

2.3.1 Projekt DEMO-net

Na základě 6. rámcového programu - *Technologie informační společnosti IST* Evropské komise byla vytvořena síť k posílení vědeckého, technického a sociálního výzkumu v oblasti e-participace. Tento projekt byl zahájen 1. ledna 2006 a financován do konce roku 2009. Pro potřeby projektu vznikl portál <<http://www.demo-net.org/>>.

Strategie

Hlavním záměrem projektu byla integrace multidisciplinárního výzkumu a rozšíření vědecké spolupráce v Evropě tak, aby byl překonán v současnosti roztržitý přístup k problematice e-participace na poli evropského výzkumného prostoru. V rámci projektu byla vytvořena síť vědeckých pracovišť, pomocí které jsou naplňovány strategické cíle stanovené Evropskou radou [DEMO-net, c2005-2009]. Mezi čtyři nástroje integrační strategie DEMO-netu lze zařadit:

- *Integrační aktivity* – zajišťující mobilitu výzkumných pracovníků a odborníků, výměnu multidisciplinárních znalostí, zapojení zúčastněných stran, integraci výzkumu v oblasti místních a regionálních inovačních projektů, posílení role tzv. národních center excelence a jejich integraci prostřednictvím jediné sítě - the European eParticipation Centre of Excellence. Zahrnuje také specifický program pro zapojení PhD studentů příbuzných oborů do projektu [DEMO-net, c2005-2009].
- *Společné výzkumné činnosti* – zaměřují se na sociálně- technický a technologický pokrok ve výzkumu e-participace. Klíčové oblasti jsou zkoumány v rámci operativní spolupráce v oblasti výzkumu. Konkrétně pak zahrnují činnosti jako je například

studování a vývoj nástrojů a metod e-participace, nových standardů a "business" modelů, virtuálních komunit apod. [DEMO-net, c2005-2009].

- *Šíření excellence* – zajišťuje udržení internetového připojení sítí, které šíří nové poznatky a zkušenosti s cílem usnadnění předávání znalostí mezi výzkumem a praxí. Nad to zahrnuje také specifické vzdělávací činnosti pro mladé výzkumné pracovníky a odborníky. Tyto aktivity konkrétně zahrnují například: regionální, národní a mezinárodní konference a semináře, zveřejňování výsledků výzkumu a uživatelských manuálů, stimulace inovačních metod ve veřejném sektoru apod. [DEMO-net, c2005-2009].
- *Správa sítě* – zajišťuje profesionální správu sítě z hlediska administrativní a organizační koordinace, hodnocení, analýz rizik, krizového plánování a vytváření a řízení technické infrastruktury [DEMO-net, c2005-2009].

Členové

Každý, kdo si přál zapojit se do projektu, si mohl vybrat, do jaké z pěti členských kategorií bude patřit, dle splnění stanovených podmínek. K 16. 10. 2009 zahrnovala síť projektu DEMO-net více jak sto členů, z toho 20 partnerů⁵⁹, 41 přidružených institucí⁶⁰, 8 sítí⁶¹, 28 přidružených odborníků, 2 zúčastněné instituce⁶² a 11 jednotlivců. Členy se pak mohli stát také studenti - doktorandi [DEMO-net, c2005-2009].

2.3.2 Projekt eParticipate

K naplnění cílů iniciativy i2010 (viz podkapitola 1.1.1) vznikl projekt eParticipate, (The eParticipation Trans-European Network for Democratic Renewal & Citizen Engagement) realizovaný od března roku 2005 do srpna roku 2006 a financovaný v rámci evropského programu eTen⁶³ [HAZDRA, 2009]. Cílem projektu byl vývoj a implementace nástrojů usnadňující občanům účast na rozhodování o veřejných záležitostech na místní a regionální úrovni. Konkrétně se pak jednalo o zpřístupnění činnosti místních samospráv využitím informačních a komunikačních technologií. V rámci toho se řešily možnosti

⁵⁹např. EPMA (Agentura pro evropské projekty a management), Technická univerzita Košice, Rakouská akademie věd, University of Leeds apod.

⁶⁰ např. Evropský institut veřejné správy, AmericaSpeaks, švédský Blekinge technologický institut apod.

⁶¹ e-Participate (Irsko), E-Democracia-CM (Španělsko), Global Cities Dialog (Belgie) apod.

⁶² Spolkový úřad pro informačních technologie (Německo) a Polytechnika v Turíně (Itálie).

⁶³ Jde o program poskytující finanční prostředky k zajištění rozvoje a dostupnosti elektronických služeb v celé Evropské unii.

sledování jednání zastupitelstev v reálném čase s dostupným archivem přenosů a za přítomnosti dalších nástrojů umožňující okamžitou online zpětnou reakci⁶⁴. Pomocí této technologie je možné dále zpřístupňovat online přenosy z dalších veřejných akcí.

V roce 2007 navazuje projekt eParticipate ID (eParticipation Trans-European Network for Democratic Renewal and Citizen Engagement - Initial Deployment), který byl ukončen v srpnu 2009. Do tohoto mezinárodního projektu se již zapojili také čeští zástupci, mezi nimi společnost Software602 a kraj Vysočina. Společnost Software602 pak do České republiky dodává technologické nástroje zvané Public-i⁶⁵, pomocí nichž jsou zmíněné přímé přenosy realizovány [HAZDRA, 2009].

2.3.3 Program eParticipation

V roce 2005 byla na popud Evropského parlamentu zahájena přípravná akce eParticipation (2006-2008)⁶⁶, která byla následně začleněna do programu eGovernment jako jedna z pěti hlavních priorit. Cílem eGovernmentu je zefektivnění procesu poskytování veřejných služeb za pomoci informačních a komunikačních technologií. eParticipation je přípravná akce na podporu a využití informačních a komunikačních technologií v legislativních a rozhodovacích procesech a na posílení účasti občanů na rozhodování o veřejných věcech [Evropská komise, c1995-2010a]. K tomuto účelu byly postupně vytvářeny nové nástroje, které by výše zmíněné cíle naplňovaly, mezi nimi například elektronické hlasování, elektronické referendum anebo elektronické konzultace. Podpora eParticipation ze strany členských zemí Evropské unie je zakotvena v Lisabonské ministerské deklaraci z roku 2007.

V rámci eParticipation byly každý rok vybrány a financovány dílčí projekty, které se zabývaly využitím moderních ICT⁶⁷ nástrojů v posílení účasti občanů na rozhodování o veřejných záležitostech a také zlepšením právní úpravy v této oblasti [Evropská komise, c1995-2010a]. Poslední skupina projektů bude ukončena k začátku roku 2011.

⁶⁴ Např. hlasování v anketách, online komunikace se zastupiteli apod.

⁶⁵ Tyto nástroje vyvíjí anglická firma Public-i.

⁶⁶ eParticipation Preparatory Action (2006-2008).

⁶⁷ Informační a komunikační technologie.

Vybrané projekty programu eParticipation:

Projekt Dalos

Projekt Dalos (Drafting Legislation with Ontology-based Support) je jedním z projektů, který byl zařazen do pracovního programu v roce 2006 s cílem ujednotit právní terminologii v rámci Evropské unie s ohledem na rozdílnost významu v jednotlivých jazycích, usnadnit evropským občanům přístup k legislativním textům a zvýšit tak jejich účast v legislativním procesu, zvýšit kvalitu, čitelnosti a jednoznačnost právních textů. Do projektu byly zapojeny 4 členské země, Itálie, Španělsko, Nizozemsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska [Evropská komise, c1995-2010b].

Projekt Legese

Cílem projektu bylo usnadnění orientace občanů v národní i evropské legislativě. Na portálu Public-i (<http://www.public-i.info/>), který byl v rámci tohoto projektu vytvořen, je možné prostřednictvím 602XML formuláře získat informace o různých legislativních dokumentech ve srozumitelné podobě a také pomocí něj na dané informace zpětně reagovat. Portál dále poskytuje služby, které zajistí pomoc při vkládání multimediálních obsahů ze strany účastníků legislativního procesu. Může jít o interview a prezentace, propagace webových vysílání, vysílání jednorázových událostí, krátké filmy apod. Řešiteli tohoto projektu byli, mimo jiné, také dva zástupci z České republiky, společnost Software602 a kraj Vysočina [Evropská komise, c1995-2010d].

Projekt FEED

Projekt FEED (Federated eParticipation Systems for Cross-Societal Deliberation on Environmental and Energy Issues) byl zaměřen na podporu e-participace a e-govermentu v oblasti životního prostředí a energetiky. Celý projekt byl financován Evropskou komisí a jako řešitelé byly stanoveny vybrané univerzity a společnosti zabývající se informačními technologiemi - Národní technická univerzita v Athénách jako koordinátor, Masarykova univerzita v Brně, řecká Egejská univerzita, holandská firma Zenc, anglická firma Public-I a řecká firma Athens Technology Center. V období od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2009 probíhalo testování projektu ve veřejné správě na lokální a regionální úrovni v zemích řešitelů, konkrétně tedy v Athénách, Brně, provincii Flevoland a městě Haagu a Brightonu. Na základě získaných zkušeností

se počítalo s uplatněním výstupů projektu ve všech členských zemích Evropské unie [LIŠTVAN, 2009].

Projekt EuroPetition

Jednou z cest, jak mohou občané ovlivnit proces veřejného rozhodování, je využití petic. Pomocí informačních a komunikačních technologií je pak možné zajistit jejich online podávání. Tyto online petiční systémy již byly zavedeny v některých členských zemích Evropské unie na národní i lokální úrovni. Cílem projektu EuroPetition bylo vytvořit službu poskytovanou místními orgány, která by zajistila podávání e-petic napříč Evropskou unií. Do pilotního projektu bylo zapojeno 19 místních orgánů z 5 členských států, mezi nimi Itálie, Španělsko, Nizozemsko, Švédsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska. V rámci toho se ověřoval jednoduchý a rozšiřitelný proces budování lokální podpory pro podávání petic a jejich následná migrace za hranici státu k dosažení také tzv. přeshraniční a pan-evropské podpory [Evropská komise, c1995-2010c].

Projekt HuWY

Hlavním cílem projektu HuWY (Hub Websites for Youth Participation) bylo zapojení mladých lidí do distribuovaných diskusí řešících politiku a právní předpisy ovlivňující internet a postupy lidí ve vládách a parlamentech, kteří tuto politiku tvoří. Hlavní témata pro diskutování tvoří mj. tzv. kyberšikana⁶⁸, zneužívání dětí⁶⁹, sdílení souborů, krádeže identity, soukromí, podvodné získávání citlivých dat atd. V projektu šlo především o zajištění podpory aktivního přístupu mladých lidí a jejich zapojení do politického vývoje internetu, jeho řízení a ověření fungování modelu distribuovaných diskusí, které by se mohly využívat pro řadu dalších témat se zapojením lidí různého věku [HUWY, 2009]. Tento pilotní projekt je realizován od roku 2009 ve 4 zemích Evropské unie, v Estonsku, Německu, Irské republice a Spojeném království Velké Británie a Severního Irska. Předpokládané ukončení je stanoveno na rok 2011.

⁶⁸Pokud jsou informační a komunikační technologie využívány jednotlivci či skupinami k úmyslnému a opakovanému poškozování ostatních, jedná se o proces označovaný jako kyberšikana.

⁶⁹Dětská pornografie na internetu apod.

Projekt VEP

Projekt VEP (The Virtual European Parliament) byl realizován od počátku roku 2008 do konce roku 2009 s cílem zapojit mladé lidi do rozhodovacích procesů Evropského parlamentu prostřednictvím technologií, které denně používají⁷⁰. Pozornost byla soustředěna na vybrané regiony 3 členských zemí - Španělska, Belgie a Švédska, s předpokladem účasti především vysokoškolských studentů, kteří mohli získávat informace o parlamentní agendě z portálu VEP. Za pomoci technologie Web 2.0. pak bylo možné si vyměňovat nápady s ostatními v reálném čase, psát zprávy na konkrétní témata, vyjádřit svůj názor prostřednictvím mobilního hlasování apod. [Evropská komise, c1995-2010e].

Úplný přehled projektů realizovaných v rámci eParticipation je k dispozici v příloze č. 1 této práce.

2.3.4 Projekt PEP-NET

PEP-NET představuje projekt (<http://pep-net.eu/>), v rámci kterého vznikla evropská síť zúčastněných subjektů i jednotlivců činných na poli e-participace. Síť je otevřena všem, kteří se snaží aktivně prosazovat myšlenky e-participace v Evropě a členy se tak mohou stát subjekty veřejné správy, občanská sdružení, soukromé společnosti zabývající se danou problematikou, stejně jako vědci a výzkumníci.

Cílem projektu je vytvořit místo, kde se budou shromažďovat zkušenosti a osvědčené postupy, tzv. dobré praxe. Tato ambice je zakotvena v samotném názvu projektu, tj. Pan European eParticipation Network (PEP-NET).

PEP-NET poskytuje širší přístup k evropským projektům a nabízí efektivnější komunikaci mezi zainteresovanými stranami za účelem zajištění snazší cesty pro předávání znalostí, sdílení zkušeností, propagování e-participace a podpory pro jednotlivé zkušební realizace. Mimo již zmíněné je dílčím cílem také vytvoření jakéhosi Evropského vedení v této oblasti [PEP-NET, 2008].

⁷⁰ Např. prostřednictvím sociálních sítí jakými jsou Facebook či MySpace, mobilního telefonu, blogování.

2.4 Pilotní projekty v gesci Ministerstva vnitra ČR

V České republice jsou první kroky k zavedení přímé účasti občanů na rozhodování o veřejných záležitostech zakotveny ve vládním usnesení č. 879 ze dne 13. srpna 2007 k Návrhu postupu zavedení metodiky pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů⁷¹. V rámci tohoto dokumentu byly schváleny tři pilotní projekty, které měly ověřit funkčnost metodiky, tj. ověřit její využitelnost v praxi⁷². Vyhodnocení provádělo Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí a Český statistický úřad. Na jejich základě pak byla vládě k 31. prosinci 2008 Ministerstvem vnitra, jako koordinátorem celého procesu, předložena *Zpráva o vyhodnocení pilotních projektů pro ověření funkčnosti metodiky pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů*⁷³. V této zprávě je pak popsán a zhodnocen průběh zmíněných pilotních projektů, jsou představeny příklady tzv. dobré praxe zapojování veřejnosti, která už probíhá na některých ministerstvech ČR a formulovány návrhy pro dopracování metodiky. Pro přehledné vyhodnocení pilotních projektů vytvořilo Ministerstvo vnitra formulář *Kritéria hodnocení zapojování veřejnosti do příprav vládních dokumentů*, který by sloužil jako předloha při tvorbě šablony určené pro vyhodnocení konzultací.

Na stránkách Ministerstva vnitra byl vytvořen prostor⁷⁴ určený k průběžnému informování veřejnosti o průběhu pilotních projektů⁷⁵, včetně odkazu na plný text metodiky. [Česko. Ministerstvo vnitra, 2008c]. V současné době se tento prostor rozšířil a zahrnuje také informace, které se bezprostředně týkají problematiky konzultací. Obsahuje např. *Seznam otevřených veřejných konzultací* či *Knihovnu připravované legislativy*, která vznikla na základě Usnesení Vlády České republiky č. 816 ze dne 18. července 2007 k návrhu změn Legislativních pravidel vlády a jednacího řádu vlády⁷⁶ a vyplývá ze závazku vlády připravit změnu legislativních pravidel s cílem „zprůhlednit a zkvalitnit proces přijímání nových právních předpisů a zapojit veřejnost do tvorby právních předpisů“ [Česko. Ministerstvo vnitra, 2008c].

⁷¹ http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/0EF79CBE9BB570C3C12573300021FD21?OpenDocument.

⁷² Tři pilotní projekty: Národní plán boje proti terorismu, Návrh věcného záměru zákona o jednotném dohledu nad finančním trhem a Návrh zákona o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011.

⁷³ <http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>).

⁷⁴ www.mvcr.cz/konzultace.

⁷⁵ např. průběh veřejných diskuzí k pilotním projektům, ohlasy v tisku, ankety, odkazy na stránky zúčastněných úřadů apod.

⁷⁶ http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2007&07-18.

Národní plán boje proti terorismu (aktualizované znění pro léta 2007-2009)

Z pozice koordinátora protiteroristického úsilí ČR připravovalo tento dokument Ministerstvo vnitra na základě vládního usnesení č. 1466 ze dne 16. listopadu 2005 o Národním akčním plánu boje proti terorismu (aktualizované znění pro léta 2005 až 2007)⁷⁷. Obsahem jsou již existující i připravovaná opatření ČR týkající se terorismu.

Ze Zprávy vychází, že zapojování veřejnosti nabývalo formy veřejné diskuse, v rámci které byla oslovena široká veřejnost a v podobě vzniknuvšího oficiálního meziresortního připomínkového řízení také ostatní ministerstva a další ústřední orgány státní správy. Veřejnost byla informována nejen prostřednictvím internetových stránek Ministerstva vnitra a Portálu veřejné správy, ale také pomocí hromadných sdělovacích prostředků, jakými jsou televize, tisk, rozhlas. K tomuto účelu byla zřízena speciální e-mailová adresa nap@mvcr.cz.

Časová lhůta byla stanovena na 11. – 31. října 2007 se snahou zapracovat do materiálu i podněty přijaté po tomto termínu.

Zpětná reakce se sestávala z celkem 24 reakcí. Převažovaly negativistické postoje a mnohdy šlo pouze o konstatování, popisy či vyjádření nespokojenosti v určité věci bez návrhů.

Národní akční plán byl přijat Vládou na základě usnesení č. 129 v roce 2008⁷⁸.

Návrh věcného záměru zákona o jednotném dohledu nad finančním trhem

Jedná se návrh zákona, který by zajistil jednotnou právní úpravu postupů České národní banky při dohledu nad finančním trhem. Materiál byl vypracován Ministerstvem financí na základě vládního usnesení č. 34 ze dne 16. ledna 2008 o Plánu legislativních prací vlády na rok 2008⁷⁹.

Ze Zprávy vychází, že zapojování veřejnosti probíhalo v podobě dvou veřejných diskusí a zároveň s tím se uskutečnilo také oficiální meziresortní připomínkový řízení. Informace byly veřejnosti poskytnuty na stránkách Ministerstva vnitra, Ministerstva financí, Portálu

⁷⁷ http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2005&11-16.

⁷⁸ [http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/61FB876485049C86C12575680048F7B0/\\$FILE/129%20uv080211.0129.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/61FB876485049C86C12575680048F7B0/$FILE/129%20uv080211.0129.pdf).

⁷⁹ [http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/AA8C92CD26A785E0C12573D10029CA2A/\\$FILE/34%20uv080116.0034.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/AA8C92CD26A785E0C12573D10029CA2A/$FILE/34%20uv080116.0034.pdf).

veřejné správy, Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, Účasti veřejnosti a na stránkách Otevřete.cz a byly také přímo osloveny některé profesní asociace. Při zahájení druhé veřejné diskuse vytvořilo Ministerstvo financí na své úvodní stránce odkaz „veřejné diskuse 2008“. Pro veškeré podněty a připomínky byla zřízena speciální elektronická adresa zdft@mfcz.cz a navíc určeny dvě kontaktní osoby. Výchozí materiál byl také prezentován na diskusním setkání pořádaném Americkou obchodní komorou v ČR.

Časově byly veřejné diskuse vymezeny termíny: 1. diskuse 2. – 31. října 2007, 2. diskuse 30. dubna – 30. května 2008.

V rámci 1. veřejné diskuse bylo zasláno 6 připomínek, kolik podnětů bylo zachyceno v rámci 2. veřejné diskuse není v této hodnotící zprávě vůbec uvedeno. Mlhavou představu si lze udělat z monitoringu přístupů na internetové stránky i počtu stažení zveřejněných materiálů prováděném Ministerstvem financí s výsledkem 651 přístupů a 226 stažení materiálu.

Návrh zákona o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011

Vypracování návrhu tohoto zákona bylo uloženo Českému statistickému úřadu na základě vládního usnesení č. 1032/2007 ze dne 12. září 2007 k návrhu věcného záměru zákona o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011⁸⁰, a to do 30. června 2008.

Ze zprávy vychází, že již v době přípravy návrhu zákona probíhaly konzultace s odbornou veřejností a následné vnější připomínkové řízení. Veřejnost se mohla zapojit formou veřejné diskuse. Konzultační materiály byly zveřejněny společně s dalšími souvisejícími dokumenty nejen na stránkách Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ), ale také stránkách Ministerstva vnitra, Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, Účasti veřejnosti, na Portálu veřejné správy, Demografickém informačním portálu a na portálu Studentského demografického klubu. Zároveň bylo osloveno 150 institucí a osobností.

Veřejná diskuse byla propagována v tištěných médiích, na veřejných portálech, prostřednictvím tiskové zprávy i vystoupením předsedy ČSÚ v České televizi a Českém rozhlase. K tomuto účelu byl na úvodní stránce úřadu vytvořen odkaz na příslušné materiály a informační banner upozorňující na probíhající veřejnou diskusi. V provoz

⁸⁰ http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2007&09-12.

byla také uvedena speciální e-mailová adresa scitani@czso.cz a zveřejněna adresa pro písemný styk.

Za dobu veřejné diskuse, která probíhala od 25. ledna 2008 do 22. února 2008 se celkový počet doručených připomínek vyšplhal na 307. Tyto podněty se vyznačovaly různorodým charakterem, obecně však byly ohlasy vesměs pozitivní a dokonce se objevily příspěvky oceňující možnost se takto vyjádřit.

Z výše popsaného jasně vyplývá, že zainteresované úřady využily pro zapojení veřejnosti shodně formu veřejné diskuse, kdy zveřejnily konzultační i související dokumenty na své internetové stránky, případně na další veřejné portály typu Portálu veřejné správy. ČSÚ však navíc realizoval již ve fázi příprav pilotního projektu četné konzultace s odbornou veřejností a institucemi. Za tímto účelem byly také vždy vytvořeny speciální e-mailové adresy, které se po ukončení veřejných diskusí zrušily.

Rozdílnost v počtu ohlasů veřejnosti na jednotlivé konzultační materiály může souviset s atraktivitou předložených témat, z hodnotících zpráv však vychází, že se malý zájem ze strany veřejnosti ukazuje ve všech třech případech. Z ankety „Jak se zapojujete do přípravy vládních dokumentů?“ realizované na jaře roku 2008 prostřednictvím internetových stránek Ministerstva vnitra nicméně vyplývá, že veřejnost má zájem se zapojit do rozhodování o veřejných záležitostech a s tím související přípravy vládních dokumentů [Česko. Ministerstvo vnitra, 2008c]. V tom tedy problém není, ten tkví hlavně v nízké informovanosti veřejnosti o možnostech participace. Pilotní úřady o veřejné diskusi informovaly vesměs na svých internetových stránkách či dalších veřejných portálech a prostřednictvím tiskových zpráv. Pouze ČSÚ využilo k propagaci také hromadné sdělovací prostředky. Celkově však nelze mluvit o masivní mediální kampani. Nabízí se hned několik dalších možností, jak dostat informace k veřejnosti a je jen s podivem, že toho nebylo využito. Jedním z dalších problémů vycházejících z ankety je pak absence zpětné vazby týkající se doručených připomínek.

Testování metodiky prostřednictvím pilotních projektů splnilo svůj účel. Do jisté míry se potvrdila její funkčnost a využitelnost v praxi, na druhou stranu pak některé podněty dopomohly k jejímu vylepšení především v oblasti terminologie, formy zapojování veřejnosti, vyhodnocení zapojování veřejnosti, vypořádání připomínek a přesného vymezení dokumentů, na které bude metodika aplikována [Česko. Ministerstvo vnitra, 2008c]. Dopracovaná metodika pak byla předložena vládě.

2.5 Další příklady zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů

Nad rámec pilotních projektů dopomohly k upřesnění metodiky také zkušenosti z dalších záměrů, především pak ministerstvech. Mezi nimi opět Ministerstvo financí⁸¹ a Ministerstvo vnitra, dále pak Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže a další.

Novela zákona č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů

Jedním z příkladů zapojení veřejnosti ze strany Ministerstva financí byla veřejná diskuse k přípravě nového tzv. herního zákona probíhající ve dvou fázích. První byla realizována společností Ernst & Young v době od 8. dubna do 31. srpna 2008, druhá pak byla vedena přímo Ministerstvem financí v čase od 18. září 2008 do 3. října 2008 [Česko. Ministerstvo financí, c2005]. Pověřená společnost vytvořila pro potřeby první veřejné diskuze strukturovaný dotazník a návod pro jeho vyplnění. Pro zasílání dotazníků sloužila speciální elektronická adresa info@hernizakon.cz. Do druhé veřejné diskuze vstoupilo Ministerstvo financí přímo s návrhem struktury herního zákona. U příslušných témat v rámci navržené struktury byl vždy umístěn aktivní odkaz do formuláře, prostřednictvím kterého mohla veřejnost vkládat své připomínky.

Veškeré materiály týkající se problematiky herního zákona, průběh a výsledky jednotlivých veřejných diskusí, harmonogram a tiskové informace jsou dodnes zveřejněny na stránkách Ministerstva financí, které převzalo pod svou správu dříve samostatnou internetovou stránku www.hernizakon.cz.

V současné době je na úvodní stránce Ministerstva financí vymezen prostor zvaný *Veřejné konzultace*, kde je poskytnut přístup ke aktuálně probíhajícím veřejným konzultacím.

Novela zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo vnitra se rozhodlo zapojit veřejnost do přípravy návrhu novely zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů.

⁸¹ Ministerstvo financí se vydalo cestou zapojování veřejnosti do rozhodování o důležitých zákonech již roku 2004.

Náměty a připomínky bylo možné zasílat od 28. července do 17. srpna 2008. Pro tento účel byla vytvořena speciální tabulka pro zasílání námětů a připomínek, avšak nebyla zřízena speciální e-mailová adresa. Veřejnost se mohla vyjádřit zasláním této tabulky na e-mailovou adresu kontaktní osoby furek@mvr.cz, kterou byl určen JUDr. Adam Furek z odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra [Česko. Ministerstvo vnitra. 2008a].

Návrh nového trestního zákoníku

Ministerstvo spravedlnosti jako jedno z mála subjektů zajistilo medializaci projektu prostřednictvím tiskové konference. S návrhem nového trestního zákoníku se mohla veřejnost seznámit na internetových stránkách ministerstva a připomínkovat v době od 30. května do 31. července 2007. Z výsledku 330 zaslanych podnětů připadá většina na laickou veřejnost, v menší míře se vyjádřila odborná veřejnost z řad právníků a policistů. Po vyhodnocení bylo 27 z nich zapracováno do návrhu [KUNCOVA, 2007 ; Česko. Ministerstvo vnitra, 2008c]. Nový trestní zákoník nabývá účinnosti 1. ledna 2010 jako Zákon č. 40/2009 Sb.

Návrh nového občanského zákoníku

Další z projektů Ministerstva spravedlnosti, do kterého byla veřejnost zapojena. Text návrhu nového občanského zákoníku byl zveřejněn na stránkách ministerstva a veřejnost měla možnost zasílat připomínky od 1. června do 31. srpna 2008 prostřednictvím elektronické adresy obcanskyzakonik@mzp.justice.cz. Tomuto připomínkovému řízení předcházela práce skupiny expertů, tzv. minitymů, které měly za úkol připravit finální verzi návrhu [Česko. Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2008]. Ministerstvo také zřídilo internetové stránky <http://obcanskyzakonik.justice.cz> obsahující veškeré informace k připravovanému zákoníku.

V období posledního čtvrtletí roku 2008 probíhalo vypořádání došlých připomínek. Bylo uplatněno více jak tři tisíce připomínek a téměř polovina z nich byla uznána jako zásadní [Česko. Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2008]. Návrh zákona byl předložen vládě, která jej schválila dne 27. dubna 2009.

Bílá kniha terciárního vzdělávání

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy bylo roku 2007 pověřeno vládou, aby připravilo strategický dokument *Bílá kniha terciárního vzdělávání*, jenž by se stal východiskem pro reformu českého vysokého školství. Při přípravě tohoto dokumentu

využilo Ministerstvo hned několik forem zapojení veřejnosti a zajistilo vysokou medializaci tohoto projektu. Veřejnost mohla své připomínky a náměty zasílat od 12. 5. do 15. 9. 2008 na elektronickou adresu pripominky-BK@msmt.cz nebo poštou [Česko. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, c2006].

Veškeré dokumenty týkající se Bílé knihy, včetně prezentací a závěrů z diskusí jsou dodnes ke stažení na stránkách ministerstva, které za tímto účelem vytvořilo samostatnou sekci www.msmt.cz/bila-kniha.

Výše zmíněné příklady jsou pouze zlomkem ve výčtu všech projektů, které přispěly ke zpřesnění metodiky. Cílem této práce však není postihnout je všechny, ale nastínit pomocí několika příkladů situaci zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů a její reálné uplatňování v budoucnosti. V současné době stojí na předních místech v zapojování veřejnosti především Ministerstvo financí a Ministerstvo vnitra. O celkové vzrůstající spolupráci veřejných subjektů a občanů při přípravě nejen vládních dokumentů svědčí i v současné době vzrůstající počet veřejných diskusí, které nejsou zdaleka vyhlášovány pouze ministerstvy, ale i dalšími úřady, kraji, městy atd.

2.6 Metodika pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů

Na základě výše zmíněné zprávy byla vládním usnesením č. 1146 ze dne 7. září 2009⁸² schválena *Metodika pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů*.

Hlavním důvodem pro vznik této metodiky byla potřeba stanovení obecných zásad a sjednocení postupů při zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů.

Důležité je, aby byla veřejnost zapojena do všech fází procesu, které tvoří identifikace a popis problému, návrh variant řešení, vyhodnocení nákladů a přínosů a návrh řešení. Pro každou z těchto fází je vždy stanoven stupeň a příslušná technika zapojení veřejnosti. Ty jsou podle metodiky rozděleny na čtyři dle intenzity spolupráce mezi zpracovatelem – Ministerstvo či jiný ústřední správní úřad a konzultovanými subjekty – jednotlivci či organizace. Jsou to:

82

[http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/13F46A9787409848C12576270026ACE0/\\$FILE/1146%20uv090907.1146.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/13F46A9787409848C12576270026ACE0/$FILE/1146%20uv090907.1146.pdf)

- *Partnerství* – Zpracovatel a konzultované subjekty pracují na daném tématu jako partneři, hlavní odpovědnost má však zpracovatel. Techniky charakterizující tento vztah nabývají podoby workshopů, pracovních skupin apod.
- *Konzultování* – Zpracovatel a konzultované subjekty vstupují do interaktivního vztahu, přičemž vedení konzultace je zcela v režii zpracovatele. Konzultování může probíhat jako přímé (setkání účastníků ve stejný čas na stejném místě) nebo nepřímé (např. prostřednictvím různých internetových fór). Mezi techniky používané v rámci tohoto stupně lze zařadit veřejná setkání, veřejné debaty, internetové chaty, konference a semináře, internetová diskusní fóra, happeningové akce či konzultace zaměřené na vybrané subjekty (např. profesní komory) apod.
- *Připomínkování* – Od předchozího konzultování se liší především tím, že zpracovatel a konzultované subjekty nevstupují do vzájemné interakce. Zpracovatel pouze sbírá podněty a připomínky od konzultovaných subjektů. Technikami pro tento stupeň jsou dotazníky, průzkumy, osobní rozhovory v různých podobách, panel, interaktivní výstavy, prezentace a různá šetření v terénu apod.
- *Informování* – Ve struktuře zapojení veřejnosti zařazeno na posledním místě, jež naznačuje, že v rámci tohoto stupně je spolupráce mezi zpracovatelem a konzultovanými subjekty minimální. Jde o pouhé informování ze strany zpracovatele směrem ke konzultovaným subjektům a lze jej spíše charakterizovat jako doplněk výše uvedených. Techniky používané v této fázi jsou např. tiskové zprávy, publikace a informační brožury, informační telefonní linka, informační tabule úřadu, letáky, výstavy a prezentace, informační centra, e-mailové upozornění apod.

Jaký stupeň bude vybrán pro danou fázi je výhradně na rozhodnutí zpracovatele, metodika nicméně doporučuje, aby alespoň v jedné z nich byl uplatněn stupeň konzultování.

Zapojování veřejnosti pro přípravy vládních dokumentů má samozřejmě své výhody i nevýhody. Kromě v metodice zmíněného zvýšení kvality při přípravě materiálů na základě relevantních připomínek konzultovaných subjektů by se účastí veřejnosti mělo snížit riziko korupce a celkově tak posílit důvěra veřejnosti. Na druhou stranu hrozí zpomalení celého procesu, zvýšení nákladů a působení nátlakových skupin mezi konzultovanými subjekty prosazující svůj zájem. Není také možné zajistit, aby se veřejnost mohla vyjádřit ke všem tématům.

Na metodiku pak navazuje Ministerstvem vnitra nově připravený materiál zvaný *Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů*⁸³, který byl předložen vládě a přijat usnesením č. 421 ze dne 31. května 2010⁸⁴. Manuál má doporučující charakter a zahrnuje podrobný popis konkrétních forem a technik pro zapojování veřejnosti. Tím doplňuje metodiku, která sice navrhuje postupy, blíže se však nezabývá specifikací jednotlivých forem a technik.

V obou případech se pak předpokládá jejich využití nejen při přípravě vládních dokumentů legislativního charakteru, ale také při tvorbě jiných důležitých materiálů, které vyžadují zapojení veřejnosti. Jedná se například o návrhy koncepcí a strategií. Při bližším seznámení s těmito dokumenty je možné si představit jejich použití také na lokální či regionální úrovni obecně při zapojování občanů do procesu rozhodování o veřejných záležitostech.

2.7 Nástroje e-participace

Účast občanů na rozhodování o veřejných záležitostech prostřednictvím informačních a komunikačních technologií může nabývat několika různých forem. Některé z nich jsou popsány ve výše zmíněném manuálu, mezi nimi například internetová diskusní fóra, internetové chaty, online ankety. Tato účast však v zásadě probíhá ve dvou směrech, tzv. směr *shora dolů*, kdy vláda a politici⁸⁵ předloží a konzultují s občany své záměry a tzv. směr *zdola nahoru*, kdy se občané aktivně zapojují při stanovení obsahu a procesu rozhodování [EGOV Community, 2010]. Vzhledem k tomu, že uplatňováním e-participace se celkově zlepšuje vztah mezi občany a státní správou, jsou neustále vyvíjeny další formy tohoto zapojení. Metodika pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů pak stanovuje různé stupně zapojení (viz podkapitola 1.6). Některé tyto stupně lze ve skutečnosti do jisté míry uplatnit také na poli e-participace:

Stupeň informování

Z hlediska e-participace jde o jednostranný tok informací ve směru orgány veřejné správy → občané, a to za pomoci informačních a komunikačních technologií. Občané tak mohou získat přehled o procesu přijímání rozhodnutí a tím činnost svých zastupitelů lépe

⁸³ <http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>.

⁸⁴ [http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/616077BBE4AB0EDDC125773100295E4B/\\$FILE/421%20uv100531.0421.pdf](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/616077BBE4AB0EDDC125773100295E4B/$FILE/421%20uv100531.0421.pdf).

⁸⁵ Nemusí jít vždy nutně pouze o vládu a politiky, své záměry mohou předkládat také další orgány státní moci, a to i na lokální či regionální úrovni.

kontrolovat. Jde například o zveřejnění přehledu všech přijatých rozhodnutí na internetových stránkách či prostřednictvím nich přímo sledování tohoto procesu. K tomu lze využít nástroje zvaného webcasting s přístupem k audiovizuálnímu nebo pouze zvukovému záznamu.

Stupeň připomínkování

Na poli e-participace lze hovořit o sběru námětů, názorů a připomínek ze strany občanů k navrhovaným řešením. Využít lze například nástrojů, jaké představují online dotazníky a ankety, online formuláře či e-petice.

Stupeň konzultování

V rámci tohoto stupně vstupují občané s orgány veřejné správy do interaktivního vztahu. Občanům jsou předloženy návrhy, které jsou s nimi následně projednávány. Nástroje, které lze v tomto případě použít představují například internetová diskusní fóra, chaty či videokonference.

Mnohé nástroje pak lze využít pro více stupňů najednou.

2.7.1 Webcasting

Webcasting je systém umožňující online sledování živého vysílání probíhající události a zároveň nabízí záznam této události, která může mít audiovizuální či zvukovou podobu. Příkladem tohoto nástroje e-participace jsou online přenosy ze zasedání Poslanecké sněmovny a zasedání zastupitelstev na úrovni krajů i obcí. V současné době se navíc objevuje možnost sledovat rozhodování zvolených zástupců prostřednictvím televizního vysílání na místním kanále.

2.7.2 Blogy

Blog je online sdílený deník zachycující osobní zkušenosti a názory autora umožňující zároveň komentování ze stran jeho čtenářů. Blogem může zaujmout určitou skupinu lidí, kteří se budou na tyto stránky vracet za účelem diskutování o daných tématech, je však potřeba jeho obsah neustále aktualizovat a přinášet nové a zajímavé informace. Jeho počáteční soukromý charakter se později rozšířil na veřejnou záležitost a dnes je blogů hojně využíváno i ve firemní sféře a nejnověji právě také ve státní sféře, kde se jeho prostřednictvím realizuje interakce přímo mezi občany a zvolenými zástupci a dochází tak k naplňování podstaty e-participace.

2.7.3 Elektronické veřejné diskuse

Elektronické diskuse jsou jedním z nejvíce využívaných nástrojů e-participace. Jde o diskusní či připomínková řízení realizovaná elektronickými cestami [PEKÁREK, Aleš, 2008] a v praxi se objevují v mnoha různých podobách. Mnohé webové stránky nejen veřejných institucí, ale především obcí a měst zahrnují diskusní fóra, prostřednictvím kterých vstupují občané a daný veřejný subjekt do vzájemného interaktivního vztahu. Jde o vymezené online prostředí, kde jsou předložena různá diskusní témata a jednotlivci na ně reagují obvykle pod vedením moderátora. Podobného charakteru nabývají také vyskytující se internetové chaty, které se liší především v tom, že se odehrávají v reálném čase. V praxi se také objevují případy, kdy jsou elektronické diskuse nahrazovány tzv. FAQ moduly⁸⁶, seznamy otázek a odpovědí, které se pro danou problematiku vyskytují nejčastěji.

2.7.4 Online dotazníky/ankety

V rámci tohoto nástroje nevstupují občané s daným subjektem do interaktivního vztahu, zpětná vazba ke zjištění veřejného mínění je zprostředkována sběrem informací, názorů, připomínek a požadavků.

2.7.5 E-petice

Každý z občanů České republiky má právo se dle zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním⁸⁷ obracet na státní orgány se stížnostmi, žádostmi a návrhy ve veřejných záležitostech, které spadají do jejich působnosti. E-petice pak představuje nástroj e-participace umožňující registrovaným osobám portálu daného státního orgánu zakládat či pouze podepisovat již založenou petici elektronickou cestou.

2.7.6 Videokonference

Videokonference představuje nástroj, pomocí kterého je možné komunikovat pomocí obrazu a zvuku v reálném čase. Komunikovat přitom mohou dvě osoby mezi sebou, jedna osoba směrem k ostatním či více lidí navzájem. Jde o nástroj, který je široce uplatňován ve veřejné i soukromé sféře.

⁸⁶ *Frequently Asked Questions* – často kladené dotazy.

⁸⁷ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb019-90.pdf>.

2.8 Příklady dobré praxe

2.8.1 Lokální úroveň

VALMA

Město Tampere vytvořilo za účelem zvýšení účasti občanů na veřejném rozhodování fórum VALMA⁸⁸. Jde o fórum, prostřednictvím kterého mohou občané města vyjadřovat svá stanoviska k aktuálním tématům a aktivně se tak podílet a hlavně ovlivnit proces rozhodování. Na stránkách jsou městem vždy zveřejněny obecné informace k dané záležitosti, připravené návrhy, ke kterým je možné se vyjadřovat či vznesené otázky, které je potřeba projednat a na základě toho učinit rozhodnutí. U každé je pak vyhrazen prostor pro vyjádření ze strany občanů s uvedením časového období, v jakém lze navrhnout řešení.

Praha podle vás

V dubnu roku 2010 byla spuštěna Magistrátem hlavního města Prahy nová aplikace Praha podle vás. Cílem tohoto projektu je aktivně zapojit občany do správy města. Prostřednictvím stránek <http://prahapodlevas.cz/> tak mohou vedení města upozornit na aktuální nedostatky a následně získat přehled o jejich řešení. Navíc jsou vyzýváni k tomu, aby přímo vznášeli návrhy na vylepšení.

Jádro aplikace tvoří sekce Opravy on-line, v rámci které je možné zadávat nové či pouze sledovat vývoj již zadaných projektů. Na dostupné mapě jsou zaznamenány všechny projekty s vyznačením fáze řešení, ve které se aktuálně nacházejí. Zájemce pak nový projekt vytvoří pomocí tlačítka „Vytvořit projekt“. Ten lze zanést přímo do mapy vybráním konkrétní ikony ze seznamu definovaných okruhů problému a následně opatřit bližším popisem. V současné době je možné na různé nedostatky upozornit také zasláním SMS či MMS zprávy. Praha podle vás má také vytvořen profil na populární sociální síti Facebook [Praha podle vás, c2010].

⁸⁸ <http://valma.tampere.fi/selaus>.

2.8.2 Regionální úroveň

Landtag NRW E-Petition

Zemský sněm Severního Porýní-Vestfálska poskytuje na svých webových stránkách kromě různých informačních zdrojů nově také možnost podávat online petice⁸⁹. Této záležitosti je na stránkách sněmu vyčleněna samostatná sekce obsahující obecné informace vysvětlující termín petice, stanovující, kdo může petice podávat, podmínky pro jejich podání a výklad příslušných článků legislativy vztahujících se k této problematice. K dispozici jsou dále informace o činnosti Petičního výboru s uvedením všech jeho členů a nakonec samotný online formulář pro podání petice s pokyny pro jeho vyplnění.

Internetová televize kraje Vysočina

V rámci projektu eParticipate (viz podkapitola 1.3.2) byla krajem Vysočina, který se obecně aktivně věnuje problematice e-participace a zavádí do praxe mnohé z jejích nástrojů, zprovozněna internetová televize Vysočiny⁹⁰. V tomto případě je konkrétně využíváno nástroje zvaného webcasting, pomocí něhož jsou poskytovány online přenosy z jednání zastupitelstva kraje Vysočina i všech měst, které do něj spadají, tj. Jihlava, Havlíčkův Brod, Pelhřimov, Přibyslav a Nového Města na Moravě. Zpětně lze také vyhledávat v archivu audiovizuálních záznamů.

2.8.3 Národní úroveň

ASK THE PM

Jedním z příkladů dobré praxe národní úrovně představuje projekt britské vlády zvaný ASK THE PM, v rámci kterého mohou britští občané přímo komunikovat se svým premiérem. Na internetovém serveru pro sdílení video souborů Youtube je vytvořen samostatný kanál Downing Street 10⁹¹, kam občané nahrávají svá videa, pomocí nichž sdělují své otázky. Po určité době jsou pak premiérem jejich otázky zodpovězeny.

⁸⁹ http://www.landtag.nrw.de/portal/WWW/Webmaster/GB_I/1.3/Petitionen/online-petition.jsp.

⁹⁰ http://www.vysocina.public-i.tv/site/index.php?l=cs_CZ.

⁹¹ <http://www.youtube.com/user/DowningSt>.

Přímý přenos z Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR

Nástroje e-participace zvaného webcasting umožňujícího v reálném čase sledovat zasedání zvolených zastupitelů využívá, po vzoru parlamentů mnoha evropských zemí, dnes již také česká Poslanecká sněmovna i Senát. Obě tyto komory Parlamentu nabízejí na svých stránkách přímý přenos ze zasedání, v případě Senátu je však poskytováno online sledování pouze v době konání schůze či dalších důležitých akcí⁹² [Česko. Parlament. Senát, c2010]. Poslanecká sněmovna oproti tomu nabízí také archiv záznamů, byť již pouze ve zvukové podobě⁹³.

2.8.4 Mezinárodní databáze tzv. dobrých praxí e-participace

E-participation.net

Z mezinárodní spolupráce Velké Británie a Německa vzešla online databáze zvaná e-participation.net⁹⁴, která vznikla v roce 2007 na základě provedené výzkumné zprávy prosazující důležitost její existence. Na adrese jsou představeny různé projekty zaměřené na e-participaci realizované zpočátku pouze v těchto zemích. V současné době jsou však snahy o registraci projektů také z jiných zemí, výhledově se pak počítá s pokrytím celé Evropy. Cílem je ukázat vývoj a příklady dobré praxe na poli e-participace a přimět další subjekty z různých zemí k zapojení se do některých z uvedených projektů, případně přijít s vlastním nápadem.

⁹² http://www.senat.cz/cinnost/webtv/index.php?ke_dni=&O=7.

⁹³ <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=27#prenos>.

⁹⁴ <http://e-participation.net/node/8>.

3 Analýza nástrojů e-participace v obcích s rozšířenou působností Jihočeského kraje

3.1 Stanovení kritérií pro hodnocení

Pro účely hodnocení byla vytvořena šablona, jejíž struktura byla navržena na základě informací zjištěných:

- a) z přehledu nástrojů e-participace uvedených v podkapitole 2.7 této práce,
- b) ze soutěže Zlatý erb⁹⁵, v rámci které se každoročně hodnotí nejlepší webové stránky a elektronické služby měst, obcí a krajů České republiky,
- c) z analýzy webových stránek českých krajů s ohledem na e-participaci provedené Davidem Špačkem, PhD., z Masarykovy univerzity, Ekonomicko-správní fakulty, Katedry veřejné ekonomie,
- d) z vlastní předběžné analýzy webových stránek různých měst České republiky.

Nástroje e-participace nelze jednoznačně kategorizovat, proto je šablona navržena tak, aby bylo možné charakterizovat i specifické služby z hlediska e-participace nabízené jednotlivými obcemi. Je také potřeba zmínit fakt, že položky uvedené v seznamu kritérií mohou mít na webových stránkách různých obcí různá jména, což plyne z nedostatku vhodných terminologických zdrojů.

Jednotlivá kritéria jsou rozdělena do čtyř bloků:

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

První blok reflektuje situaci na poli informování občanů ze strany zastupitelstva dané obce. Jedná se o informace, které potřebuje občan znát obecně z hlediska možné participace ve vztahu k činnosti zastupitelstva a procesu přijímání rozhodnutí. Sledováno přitom bude, jakým způsobem jsou tyto informace občanům poskytnuty a zda je možné je získat prostřednictvím webových stránek obce. Jejich zveřejnění umožňující dálkový přístup je důležité kritérium pro možné online zapojení občanů do rozhodování.

⁹⁵ <http://zlatyerb.obce.cz/>.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Tato část úzce souvisí s předchozí a zahrnuje nabízené možnosti sledování přijímání procesu rozhodnutí prostřednictvím informačních a telekomunikačních technologií.

Prostor pro online připomínkování

Následuje analýza nástrojů umožňující online připomínkování ze strany občanů. Hlavním hlediskem přitom bude jejich existence a funkčnost.

Specifické služby

Čtvrtý, a poslední, blok je vyhrazen pro popis dalších služeb na poli e-participace, které nebyly zahrnuty do šablony. Jedná se například o možnost upozornění na problémy, závady a nedostatky ve městě či zaslání přímo návrhu na jeho vylepšení prostřednictvím MMS či SMS zpráv⁹⁶, o službu SMS a e-mailových upozornění, v rámci které dostává registrovaný občan pomocí SMS či e-mailem informace z oblasti, kterou si sám určí v nastavení. Lze tak získat přehled o veřejném dění, tj. plánovaných akcí, veřejných rozhodnutí, zasedání zastupitelstva či rady města apod.

3.2 Sledované nástroje e-participace

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

- a) Složení zastupitelstva
- b) Kontakty na jednotlivé členy
- c) Jednací řád
- d) Program budoucího zasedání
- e) Termíny zasedání
- f) Materiály k projednání ke stažení
- g) Informace o podmínkách možného připomínkování

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

- a) Zvukový záznam ze zasedání zastupitelstva
- b) Videozáznam ze zasedání zastupitelstva
- c) Možnost online sledování zasedání zastupitelstva

⁹⁶ Tuto možnost mají například občané města Prahy, a to v rámci projektu Praha podle vás. (<http://www.prahapodlevas.cz/>).

Prostor pro online připomínkování

- a) Existence formuláře pro možné připomínkování k připravovaným rozhodnutím
- b) Blog
- c) Diskusní fórum
- d) Chat
- e) Online dotazníky / Ankety
- f) E-petice

Specifické služby

3.3 Metodika hodnocení

Na základě vytvořené šablony je popsáno všech 17 obcí s rozšířenou působností, které spadají pod Jihočeský kraj. Jejich seznam byl převzat ze Zákona č. 314 ze dne 13. června 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností⁹⁷ a je dostupný v příloze č. 2 a 3. V první jmenované je k dispozici mapa Jihočeského kraje se znázorněním jednotlivých správních obvodů, druhá pak poskytuje abecední přehled obcí vždy s uvedením adresy webové prezentace.

Seznam základních informací o každé analyzované obci je dostupný v příloze č. 4 a sestává se z informací o správním obvodu obce s rozšířenou působností (dále jako ORP)⁹⁸, rozloze v km², katastrální ploše v ha, počtu obyvatel správního obvodu, počtu obyvatel sídla ORP, počtu obcí a měst spadajících pod daný správní obvod. V této příloze lze nalézt také seznam jednotlivých obcí zahrnutých pod danou obec s rozšířenou působností.

Výše zmíněné údaje byly převzaty z Regionálního informačního servisu⁹⁹, projektu Centra pro regionální rozvoj ČR založené Ministerstvem pro místní rozvoj roku 1997 a ze Statistického průvodce obcemi Jihočeského kraje 2009 od Českého

97 <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb114-02.pdf>.

98 Obce s rozšířenou působností představují nový typ obcí vykonávajících státní správu v přenesené působnosti, který byl vytvořen v roce 2003 v rámci reformy územní veřejné správy. „Jsou obcemi s nejširším rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. V jimi spravovaném území se nacházejí i obce s pověřeným úřadem“ [Centrum pro regionální rozvoj České republiky, c2005-2008].

Mezi činnosti, které tyto obce vykonávají patří například evidence obyvatel, vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, technických průkazů, sociálně-právní ochrana dětí, vodoprávní řízení, odpadové hospodářství a ochrana životního prostředí, doprava a silniční hospodářství (silniční správní úřad, stanovení místní úpravy provozu dopravním značením atd.) apod.

99 Údaje platné k 1.1.2009.

statistického úřadu. Pro zachycení všech obcí spadajících pod daný správní obvod bylo čerpáno z Vyhlášky č. 388/2002 Sb. Ministerstva vnitra ze dne 15. srpna 2002 o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností¹⁰⁰.

Každé obci je věnována samostatná podkapitola, která v souvislém textu popisuje existenci jednotlivých prvků analyzovaných dle bloků navržených v šabloně. Souhrnné výsledky analýzy webů jsou v podobě tabulek a grafů opatřených komentářem shrnuty v závěrečné části této 3. kapitoly.

3.4 Blatná

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Hned na úvodní stránce webu je pod záložkou *Samospráva* k nalezení jmenný seznam všech zastupitelů města, ovšem bez jakýchkoliv kontaktních údajů. V této sekci je ze sledovaných bodů dále dispozici již pouze jednací řád. V jednacím řádu zastupitelstva, Čl. 3 *Svolání jednání ZM*, je stanovena lhůta 7 dnů před jednáním ZM pro informování občanů o místě, době a navrženém pořadu jednání zastupitelstva, a to vyvěšením na úřední desce městského úřadu (i elektronické), popř. jiným způsobem (prostřednictvím rozhlasu apod.). Nicméně na stránkách webu nejsou informace o termínech zasedání a programech nikde k nalezení. K dispozici nejsou ani žádné materiály, které se budou projednávat na příštím zasedání. Co se týče možnosti připomínkování ze strany občanů, jednací řád zastupitelstva obsahuje v článku 7 Průběh jednání informaci o možnosti vyjádření se k jednotlivým bodům ze strany občanů.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Prakticky nejsou na stránkách k dispozici ani zvukový záznam, videozáznam či možnost online sledování zasedání zastupitelstva.

Prostor pro online připomínkování

Ze všech nástrojů pro e-diskuzi uvedených v šabloně jsou k dispozici pouze online formulář pro možné připomínkování a diskusní fórum označené na úvodní stránce

¹⁰⁰ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb138-02.pdf>.

jako položka *Fórum*, která obsahuje seznam hlavních diskuzí. V současné době zahrnuje pouze jedinou (*V letošním roce proběhnou volby*), v rámci které je vznesena otázka k hodnocení zastupitelů za uplynulé volební období. Počet příspěvků se zatím rovná nule, což dokazuje minimální využití tohoto nástroje e-participace v obci.

Formulář pro možné připomínkování k připravovaným rozhodnutím je k dispozici v podobě online kontaktního formuláře (*Příjem žádostí apod.*), prostřednictvím kterého je možné zasílat jakékoliv dotazy, náměty a připomínky.

Specifické služby

Žádné specifické služby e-participace nejsou na webu obce využívány.

3.5 České Budějovice

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Webové stránky hlavního města Jihočeského kraje obsahují seznam všech volených orgánů města (primátor, náměstci primátora, rada města, zastupitelstvo města), který obsahuje důležité kontakty na jednotlivé členy. Nutno podotknout, že u některých je uvedeno pouze telefonní číslo, u některých pouze e-mail. Nechybí ani informace o termínech jednotlivých zasedání společně s programem, a to v retrospektivě do roku 1999. Ke každému bodu programu je navíc možné stáhnout veškeré potřebné materiály, dále pak zápisy z jednání a jednací řád ve formátu PDF. Nad rámec sledovaných bodů, které jsou definovány v šabloně, nabízí město statistický přehled obsahující informace o účasti zastupitelů na jednáních, o průběhu diskuse a o výsledcích hlasování k projednávaným bodům programu. Navíc je také možno zjistit, jak hlasoval konkrétní člen zastupitelstva.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Sledovat proces přijímání rozhodnutí lze prostřednictvím dostupného audio či videozáznamu zasedání zastupitelstva s informacemi o potřebném vybavení pro jejich přehrávání. Zasedání zastupitelstva je možné sledovat také v živém vysílání přes internetové stránky města, a to ve dvou verzích: textová část doplněná zvukem a textová část doplněná zvukem a obrazem. Opět nechybí informace o potřebném vybavení pro online sledování. Přímé přenosy z jednání je možné navíc sledovat v digitálním vysílání TV GIMI na kanále 29.

Prostor pro online připomínkování

Ze všech sledovaných nástrojů pro elektronickou diskusi nenabízí město ani jednu. Jistou alternativou diskusního fóra je modul FAQ v podobě sekce *Časté dotazy*. Touto cestou je možné vznášet jakékoliv dotazy, tedy i připomínky, nicméně nelze zajistit zveřejnění všech otázek, tedy i těch, které nejsou příliš lichotivé a je na ně těžké odpovídat.

Specifické služby

Zajímavá je služba zasílání aktualit na registrovanou e-mailovou adresu, v rámci které si mohou uživatelé vybrat oblasti zájmu. Mohou tak například získávat informace o nově vložených zápisech z jednání zastupitelstva a rady města, aktuální zprávy tiskového oddělení radnice apod.

3.6 Český Krumlov

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Webové stránky obce obsahují seznam všech členů zastupitelstva i s e-mailovými kontakty, pozvánky na veřejná zasedání zastupitelstva s informacemi o datu, hodině, místě konání, harmonogramu jednání a programu, a také možnost vyhledávání jednotlivých usnesení zastupitelstva s retrospektivou do roku 2002. Materiály k projednání na příštím zasedání, jednací řád ani informace o podmínkách možného připomínkování nejsou dostupné.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Ze všech analyzovaných možností sledování procesu přijímání rozhodnutí není k dispozici ani jedna.

Prostor pro online připomínkování

Žádný ze sledovaných nástrojů pro e-diskusi město nenabízí. Online formulář sice existuje, jeho prostřednictvím lze však pouze podat žádost o poskytnutí informací ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím. Nikde není informace o tom, že by mohli občané touto cestou posílat případná připomínkování k připravovaným rozhodnutím či dalším veřejným záležitostem.

Specifické služby

Město nabízí službu zasílání aktualit prostřednictvím služby SMS či e-mailu, a to v rámci tzv. Mailfóra, což je v podstatě elektronická konference, kam rozesílá příspěvky autorizovaný moderátor pro danou oblast¹⁰¹. Ze strany občanů je možné posílat podněty pro příspěvky na adresu mailforum@ckrumlov.cz. Zprávy z této konference jsou dále rozesílány na registrované e-mailové adresy, pomocí služby SMS, a dokonce také prostřednictvím RSS kanálu. K dispozici je také archiv odeslaných zpráv¹⁰².

3.7 Dačice

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Seznam členů zastupitelstva lze nalézt přes záložku *Radnice* umístěné v hlavním menu úvodní stránky, konkrétně pod sekci *Samospráva města*. K vidění je však pouhý výčet členů bez jakýchkoliv kontaktů. Ze všech dalších sledovaných bodů šablony je dostupný pouze plný text jednacího řádu a jednotlivá usnesení zastupitelstva od roku 2000. Informace o programu, termínu zasedání a podmínkách možného připomínkování ze strany občanů sekce nezahrnuje. Město nenabízí ke stažení ani žádné podkladové materiály určené pro jednání zastupitelstva.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Z článku 10 – *Organizačně technické záležitosti jednacího řádu* je zřejmé, že se pořizuje zvukový záznam z každého zasedání zastupitelstva, který se uchovává po dobu tří měsíců, nicméně není dostupný veřejně na stránkách města. K dispozici není ani videozáznam ani možnost online sledování zasedání.

Prostor pro online připomínkování

Na poli nástrojů pro online komunikaci je vidět jistá snaha v existenci prostoru pro elektronickou diskusi. Služba *Diskuze* nabízí seznam diskutovaných témat, přístupnost, počet příspěvků a čas změny. Po výběru daného tématu je dále nabídnut přehled všech existujících příspěvků s uvedením názvu, autora, počtu odpovědí, času změny

¹⁰¹ Nabízené oblasti: 01 - Kultura a cestovní ruch, 02 – Informace veřejné správy, 03 - Informace pro podnikatele, 04 – Informace městského divadla, Fotoateliér Siedel a Sport.

¹⁰² www.ckrumlov.cz/mailforum/archiv

a také jména přiděleného editora¹⁰³. Příspěvky mohou přidávat pouze registrovaní uživatelé.

Specifické služby

Z analýzy nevyplývá žádná specifická služba, kterou by bylo nutno zmínit.

3.8 Jindřichův Hradec

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Seznam členů zastupitelstva lze na stránkách města nalézt bez problémů přes záložku *Volené orgány* umístěné na úvodní stránce. Kromě jména je u každého člena informace o volební straně a počtu obdržených hlasů, nicméně kontaktní údaje zcela chybí. Dostupný není ani jednací řád či materiály určené k projednání. Program a termíny zasedání se občan dozví z pozvánky uveřejněné vždy s dostatečným předstihem¹⁰⁴. U již konaných jednání jsou k dispozici také jednotlivá usnesení.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Ze všech analyzovaných nástrojů pro sledování přijímání rozhodnutí není využíván ani jeden.

Prostor pro online připomínkování

Z nástrojů e-participace pro elektronickou diskuzi je využíváno diskusní fórum. K 1. 6 2010 byly vytvořeny čtyři hlavní témata: Naše město, Městský úřad, Turistický servis a Volná diskuse, z nichž je každému přidělen moderátor a obsahuje několik dalších podtémat. Z počtu registrovaných uživatelů a zaslaných příspěvků lze usuzovat, že je diskusního fóra hojně využíváno širokým spektrem občanů. Při zběžném prohlížení jednotlivých diskusí se však ukázalo, že mezi sebou komunikují vesměs pouze občané, bez reakcí zástupců města. Nejednou si na to lidé dokonce přímo stěžují.

Specifické služby

Za specifickou službu lze považovat možnost odebírání novinek z některých částí webu prostřednictvím technologie RSS.

¹⁰³ Editorem je vždy pracovník úřadu.

¹⁰⁴ Tj. až měsíc dopředu.

3.9 Kaplice

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Jmenný seznam zastupitelů města je dostupný pod záložkou *Rada a zastupitelstvo* v nabídce hlavní stránky webu. Zcela však chybí kontakty na jednotlivé členy a chybí také informace o programu a termínech zasedání. Materiály k projednání na příštím zasedání nejsou dostupné, občané mohou pročítat jednotlivá usnesení ze zasedání, nicméně bez možnosti stahování. Ke stažení je pouze jednací řád ve formátu PDF.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Není využíváno žádného z analyzovaných nástrojů pro sledování přijímání rozhodnutí.

Prostor pro online připomínkování

Z vybraných nástrojů pro elektronické diskutování je využito diskusního fóra umístěného pod hlavičkou *DISKUZE* na hlavní stránce webu. V nabídce jsou dvě kategorie, otevřené a již uzavřené diskuse. Mezi těmi aktuálně probíhajícími je možné vidět sedm hlavních témat týkajících se bydlení a života ve městě Kaplice, městské policie, hledání pomoci v nouzi, městského kina a Kaplických slavností. Je tu dán prostor také pro všeobecnou diskusi a dokonce diskusi k internetovým stránkám města. Vložení nového příspěvku není podmíněno žádnou registrací, do jednoduchého online formuláře je však potřeba uvést jméno a e-mailovou adresu. Na tu pak bude odeslán e-mail vybízející k potvrzení, že daný uživatel příspěvek opravdu napsal. Pokud nebude požadavku vyhověno, příspěvek se v diskusi neobjeví.

Pro jakékoliv dotazy, náměty či připomínky lze také využít online kontaktního formuláře, který je k nalezení pod záložkou *Kontakty*. Zájemci mohou napsat pouze text do příslušného pole, bez udání jména, telefonního čísla či e-mailové adresy, a kliknout na ikonu odeslat. Formulář také zahrnuje pole, v rámci kterého lze přímo zvolit, komu je příslušný dotaz určen. Uvedené jsou tři možnosti: podatelně úřadu, infocentru, správci internetových stránek.

Specifické služby

Jako specifickou službu lze uvést možnost čerpání novinek z RSS kanálu.

3.10 Milevsko

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Seznam zastupitelů je možné bez potíží nalézt pod nabídkou sekce *Informace MěÚ*, kontakty na jednotlivé členy však nejsou dostupné. Ze všech dále sledovaných nástrojů e-participace zajišťujících informování občanů o činnosti zastupitelstva jsou k dispozici sdělení o termínech zasedání na celý rok dopředu a plné znění jednacího řádu, který mimo jiné stanovuje pravidla pro aktivní vstup občanů do jednání. V jednacím řádu je stanovena povinnost zveřejnit podrobný program a termín na úřední desce, včetně úřední desky elektronické, nejméně sedm dní před datem zasedání. Nicméně, při hledání v archivu elektronické úřední desky nebyla informace o budoucím programu zasedání nikde k nalezení. Ke stažení nejsou nabídnuty ani žádné materiály určené k projednání na příštím zasedání.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Jednací řád za určitých podmínek povoluje pořizování zvukového a obrazového záznamu ze zasedání. Na stránkách však není k dispozici žádný z těchto nástrojů pro sledování přijímání rozhodnutí. Není možné ani online sledování zasedání zastupitelstva.

Online prostor pro připomínkování

Město Milevsko na svých stránkách nabízí diskusní fórum, kde je pro přístup potřeba vyplnit registrační formulář. Administrací fóra je pověřen Milevský kraj o.p.s. Diskusní fórum aktuálně zahrnuje čtyři hlavní témata: Volná diskuse, Závady ve městě a okolí, Městský úřad a Město Milevsko, u kterých je vždy uveden počet návštěv, počet příspěvků a datum posledního příspěvku. Ze všech dále sledovaných nástrojů je využito online ankety, pro kterou je vyhrazen prostor hned na titulní stránce webu. Prostřednictvím té pak mohou občané jednoduchým způsobem vyjádřit svůj názor na předloženou otázku.

Specifické služby

Za zmínku stojí existence prostoru věnujícího se eGovernmentu. Město Milevsko plní funkci eGON centra¹⁰⁵ a na tomto místě podává obecné informace o datových schránkách a nabízí řadu e-learningových kurzů.

3.11 Písek

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Seznam členů zastupitelstva je k dispozici pod záložkou *Zastupitelstvo města*, která je k vidění hned na úvodní stránce webu. U drtivé většiny zastupitelů jsou uvedeny také potřebné kontakty, buď telefonní číslo, e-mailová adresa, popř. obojí. Nechybí jednací řád k přečtení v plném textu, program, materiály pro jednání ke stažení ve formátu MS Word, příp. ZIP a termínový kalendář.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Ze všech sledovaných nástrojů pro sledování procesu přijímání rozhodnutí je využit pouze jeden. Na stránkách je dostupný audiozáznam z posledního jednání ve formátu MP3.

Online prostor pro připomínkování

Na stránkách není vyhrazen žádný prostor pro online připomínkování.

Specifické služby

Město nabízí zajímavou službu v podobě Písecké internetové televize <http://www.pisek.tv/> s odkazem na stránkách svého webu. Za jejím zřízením a provozem stojí Odbor kultury a cestovního ruchu ve spolupráci se studiem DIGITAL & FOTO Bechyně. Internetová televize prezentuje kulturní, společenské a sportovní akce. Ke zhlédnutí jsou nabízeny například také dokumentární filmy o Písku a okolí, ukázky z filmů, které se natáčely ve městě a okolí, tzv. divácké filmy, které zhotovili sami diváci a chtějí své dílo sdílet s ostatními a virtuální prohlídky různými částmi města a kulturních zařízení. V souvislosti s e-participací je třeba poznamenat, že prostřednictvím této internetové televize by bylo jistě možné zprostředkovat například online sledování zasedání zastupitelstva.

¹⁰⁵ Viz podkapitola 1.1.3.

3.12 Prachatice

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Složení zastupitelstva je dostupné pod záložkou *Zastupitelstvo města*. Seznam členů zahrnuje kromě jmenného přehledu také případnou funkci, kterou zastává na městském úřadě a zastupující politickou stranu. Navíc mají jednotlivá jména podobu hypertextového odkazu, jehož aktivací se otevře samostatné okno s profilem vybraného zastupitele obsahující základní informace o dané osobě včetně adresy trvalého bydliště, zaměstnání, politickou příslušnost, funkci v zastupitelstvu a stručný životopis. Na tomto místě je vždy také uveden kontakt v podobě telefonního čísla a v některých případech i e-mailová adresa.

Jednací řád lze pročitat v plném textu, avšak bez možnosti stažení. Po kontrole v archivu elektronické úřední desky lze konstatovat, že jsou občané formou pozvánky vždy včas informováni o datu a místě konání a programu budoucího zasedání. Nikde však není k nalezení informace o možnostech vyjádření ze strany občanů prostřednictvím informačních a telekomunikačních technologií a stejně tak nejsou k dispozici ani materiály, které se budou na příštím zasedání projednávat.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Z těchto nástrojů není využíván ani jeden.

Online prostor pro připomínkování

Na stránkách města je vyčleněn pouze prostor pro diskusní fórum a anketu.

Z hlediska diskusního fóra ještě nelze hovořit o sofistikovaném systému, nicméně je to na poli komunikace občana a veřejné správy krok kupředu. Aktuálně zahrnuje čtyři témata: Volná diskuse pro občany, Životní prostředí na Prachaticku, Změna územního plánu, Změna územního plánu (Internetové noviny). Pro vložení nového příspěvku slouží online formulář. V pravé dolní části úvodní stránky vždy probíhá nějaká anketa umožňující archivní přístup.

Jde o nástroje, které mohou být použity k realizaci e-participace. V případě diskusního fóra ji představují témata týkající se změny územního plánu, v rámci kterých je k úvodnímu povídání přiložen plný text obsahu návrhu zadání ke stažení ve formátu Word. Občané tak mohou materiál nastudovat a prostřednictvím diskusního fóra připomínkovat. Nicméně je třeba poukázat na fakt, že se prostřednictvím diskusního fóra ke změně územního plánu

nikdo nevyjádřil (nulový počet příspěvků) a že jde o problematiku řešenou v roce 2003 a od té doby nebylo z hlediska e-participace vytvořeno žádné jiné téma. Aktuálním tématem je však stále otázka životního prostředí na Prachaticku, ke kterému se občané mohou vyjadřovat, zasílat návrhy, co by se mělo změnit, vylepšit apod. I zde však není této možnosti příliš využito, téma bylo vytvořeno v roce 2003 a dosud obsahuje pouze tři příspěvky, a to až z roku 2010.

Anketa může také sloužit jako podpůrný nástroj e-participace. Občané sice nevstupují s veřejnou správou přímo do interaktivního vztahu, je však možné ji použít ke zjištění veřejného mínění. Samozřejmě ji nelze brát jako nosný bod pro realizaci e-participace, spíše jako doplněk pro získání rychlé zpětné vazby.

Specifické služby

Žádné.

3.13 Soběslav

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Seznam členů zastupitelstva je k dispozici pod záložkou *Zastupitelstvo města* umístěné hned na úvodní stránce webu. Obsahuje jména členů s uvedením zastupující politické strany, kontaktovat však lze prostřednictvím telefonního čísla či e-mailové zprávy pouze starostu a místostarostu města.

Z dále sledovaných bodů je však dostupná již jen informace o termínu příštího zasedání zastupitelstva s přiloženým programem, a to v podobě pozvánky vyvěšené na elektronické úřední desce.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Město nevyužívá žádný z nástrojů e-participace umožňující sledování procesu přijímání rozhodnutí.

Online prostor pro připomínkování

Nejsou dostupné ani další nástroje e-participace, jaké představují blog, diskusní fórum, chat, online formulář pro možné připomínkování k připravovaným rozhodnutím či e-petice. Na webu ovšem existuje přehled jednotlivých připomínek zaslaných ke konceptu

dopravního řešení náměstí v Soběslavi, kdy Městský úřad Soběslav zveřejnil došlé připomínky k upravené studii konceptu na webových stránkách města.

Specifické služby

Žádné specifické služby e-participace nejsou na webu obce využívány.

3.14 Strakonice

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Stejně jako je tomu u města Český Krumlov, i zde je web rozdělen na jednotlivé sekce Občan, Podnikatel, Turista. Hned v hlavním menu je umístěna záložka *Samospráva*, která mimo jiné zahrnuje také informace týkající se zastupitelstva. K dispozici jsou seznamy členů za jednotlivá volební období od roku 1990, kontakty jsou logicky sděleny pouze u těch zvolených na léta 2006-2010. Kromě jmen a e-mailových kontaktů, pokud existují, je pak už jen uvedena u každého člena zastupující politická strana.

Na stránkách nejsou nikde k nalezení jednací řád ani informace o termínu a programu budoucího zasedání a podmínkách možného připomínkování. Ke stažení nejsou nabídnuty ani žádné materiály, které se budou na příštím zasedání projednávat.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Z nástrojů e-participace zajišťující sledování procesu přijímání rozhodnutí jsou k dispozici audiozáznamy ze zasedání zastupitelstva ve formátu MP3 s retrospektivou do roku 2006. Ve Strakonici přitom působí také Strakonická televize, která nabízí vysílání na internetu. Jistě by šlo využít tohoto potenciálu k zajištění online sledování zasedání zastupitelstva, zatím se o tom však neuvažuje.

Prostor pro online připomínkování

Na stránkách není vyhrazen žádný prostor pro blog, diskusní fórum, chat, ankety, e-petice, avšak v rámci sekce *Dotazy, náměty, připomínky*, lze zasílat dotazy, náměty a připomínky adresované městskému úřadu. Tato rubrika při otevření silně připomíná diskusní fórum, kdy občan vloží příspěvek a pracovník úřadu na něj reaguje. Nikde však není uveden přehled těchto dotazů a jejich případné rozřazení do jednotlivých témat dle charakteru zprávy. K dispozici jsou pouze texty vznesených dotazů a odpovědi pracovníků městského úřadu s uvedením jmen, data a času vložení. Touto formou je možné samozřejmě vznášet

připomínky k veřejným záležitostem, rozhodnutím apod. a je toho občany města také využíváno. V otázkách byl například vznesen dotaz k postupu v projednávání návrhu územního plánu, náměty k chystané revitalizaci náměstí a ke stavbě nové základní školy, žádost o zveřejnění na webových stránkách města rozvahu města a finanční plán do roku 2014, žádost o předložení materiálů týkající se plánované výstavbě nového parku na Jezárkách apod.

Specifické služby

Město Strakonice nabízí další zajímavé služby využitelné v rámci e-participace. Jedná se především o rubriku *Co vás zajímá* a *Na pravou míru*. První zmiňovaná nabývá podoby nejčastěji kladených otázek a odpovědí a zahrnuje, mimo jiné, také dotazy týkající se veřejného rozhodování¹⁰⁶. Druhá z výše jmenovaných služeb obsahuje reakce ze strany úřadu na palčivá sdělení či dezinformace, která vyšla v médiích.

3.15 Tábor

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Složení zastupitelstva je k dispozici v rámci samostatné sekce *Rada a zastupitelstvo*. U jména každého člena je uveden e-mailový kontakt, zastupující politická strana a příp. funkce, kterou vykonává na městském úřadu.

Jednací řád je k nahlédnutí v plném textu, stejně tak i materiály, které se budou projednávat na následujícím zasedání. Obojí však bez možnosti stažení. Prostřednictvím dostupného seznamu těchto materiálů lze získat přehled o programu jednání. Materiály vždy obsahují důvodovou zprávu a návrh usnesení. Termíny jednotlivých zasedání zastupitelstva jsou na stránkách zveřejněna na celý rok dopředu i s časem a místem konání.

¹⁰⁶ Ze strany úřadu je například odpovídáno na dotazy týkající se rekonstrukce ulic, náměstí, dopravy v centru města, zastupitelstva a rady města apod.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Na stránkách není nikde k nalezení možnost sledovat proces přijímání rozhodnutí prostřednictvím zvukového či video záznamu ani online.

Prostor pro online připomínkování

Zasílat jakékoliv připomínky prostřednictvím online formuláře není možné, stejně tak není dostupný ani chat, e-petice či blog. Ze sledovaných nástrojů jsou k dispozici pouze diskusní fórum a ankety, tyto nástroje jsou však naopak velice propracované.

Diskusní fórum je umístěné na hlavní stránce webu v podobě nepřehlédnutelného odkazu trefně pojmenovaného *DISKUSE – Vyjádřete svůj názor na témata, která Vás zajímají*. Obsahuje přehled všech témat určených k diskusi s uvedením moderátora, počtu reakcí a data posledního příspěvku. Tomuto předchází sdělení ze strany města vyzývající občany k vedení dialogu o aktuálních problémech, na jejichž vyřešení se mohou touto cestou podílet. Témata diskusí však vždy vytvářejí pracovníci úřadu. Vkládat lze připomínky, návrhy, dotazy apod. Zapojení se do diskuse je podmíněno registrací a uvedením jména a platné e-mailové adresy, na kterou bude zaslán aktivační kód. Anonymní příspěvky mohou zůstat nezodpovězené.

Další z dostupných nástrojů označený jako *ANKETY – Váš názor je důležitý pro naše rozhodování* je využíván pro shromažďování názorů občanů na vznesenou problematiku. K dispozici je celá řada stále probíhajících anket, ve kterých lze hlasovat. Občan získá průběžné informace o výsledcích každé z nich, které jsou zobrazovány v tabulce i pomocí přehledného grafu a z nabídky odpovědí zaškrtnout tu, která mu vyhovuje. Vyjádřit se tak lze například ke strategii veřejné dopravy, parkovací politice, výstavbě dalších supermarketů, k plánovanému budování cyklostezky apod.

Specifické služby

Město v současné době nabízí odebrání novinek z www stránek prostřednictvím technologie RSS. Občan tak může získávat nově zveřejněné informace bez nutnosti návštěvy webu a mít tak přehled např. o nově přidaných anketách či tématech v diskusním fóru.

3.16 Trhové Sviny

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Seznam členů zastupitelstva obsahuje pouze jména a zastupující volební strana. Občané jsou prostřednictvím webových stránek města informováni o termínech a programu budoucího zasedání, bez možnosti stažení materiálů určených k projednání na zasedání.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Město neposkytuje žádný z nástrojů e-participace umožňující sledování procesu přijímání rozhodnutí.

Prostor pro online připomínkování

Nejsou k dispozici žádné nástroje pro online připomínkování.

Specifické služby

Žádné.

3.17 Třeboň

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Obecní web obsahuje seznam členů zastupitelstva s uvedením jména, zastupující politické strany a případně fotografií. U drtivé většiny zastupitelů je sdělen také alespoň jeden kontaktní údaj, tj. telefonní číslo, e-mailová adresa, adresa bydliště. K dispozici jsou dále jednací řád, harmonogram jednání, usnesení a zápisy ze zasedání. Nikde však není k nalezení program budoucího zasedání ani materiály, které se budou projednávat.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Z nástrojů e-participace umožňující sledování procesu přijímání rozhodnutí není obcí nabízen žádný.

Prostor pro online připomínkování

Na stránkách není vyhrazen ani žádný prostor pro online připomínkování.

Specifické služby

Žádné.

3.18 Týn nad Vltavou

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Seznam členů zastupitelstva je dostupný v rámci sekce *Samospráva* umístěné na úvodní stránce oficiálního webu obce. K dispozici je však pouze strohý přehled zastupujících politických stran s uvedením jmen za pomlčkou. V této části je k nalezení dále plný text jednacího řádu ke stažení ve formátu PDF a jednotlivá usnesení. O termínu a programu připravovaného zasedání jsou občané informováni prostřednictvím pozvánky uveřejněné v rámci aktuálního zpravodajství na úvodní stránce webu. Materiály k projednání nejsou dostupné. Čl. 11 jednacího řádu přímo pojednává o účasti občanů na jednání zastupitelstva. Na závěr každého jednání je vyhrazen prostor pro podněty a návrhy občanů. Stanovena je také maximální doba, po kterou je možné vystoupit.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Z analyzovaných nástrojů tohoto bloku nenabízí město žádný. Občané tak nemají možnost online sledovat zasedání zastupitelstva ani si prostřednictvím internetových stránek přehrát zvukový záznam či videozáznam.

Prostor pro online připomínkování

Na stránkách není vyhrazen ani prostor pro online připomínkování.

Specifické služby

Za zajímavou službu na poli e-participace lze považovat zasílání novinek na e-mail či z RSS kanálů, kde je možné přímo vybrat aktuality sekce Samospráva.

3.19 Vimperk

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Hned na úvodní stránce webu je v hlavním menu záložek k vidění sekce *Samospráva města*, která zahrnuje, mimo jiné, také seznam členů zastupitelstva s uvedením jmen a zastupujících politických stran. Jde však o pouhý přehled, kontakty nejsou k dispozici. Z dalších sledovaných bodů tohoto bloku je dostupný pouze jednací řád ke stažení ve formátu PDF. Na stránkách není nikde k nalezení informace o termínu a programu budoucího zasedání, ke stažení nejsou ani poskytnuty žádné materiály určené k projednání

na příštím zasedání. Co se týče informování o podmínkách možného připomínkování ze strany občanů, jednací řád neobsahuje samostatnou kapitolu věnující se této záležitosti.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Na stránkách nebyly nalezeny žádné z nástrojů e-participace umožňující sledování procesu přijímání rozhodnutí.

Prostor pro online připomínkování

Občané mohou vznášet dotazy, připomínky a náměty prostřednictvím elektronické návštěvní knihy, kam vloží své sdělení a následně dostanou odpověď od kompetentního pracovníka úřadu. Tato komunikace je pak přístupná všem návštěvníkům webu.

Specifické služby

Žádné.

3.20 Vodňany

Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Sekce věnovaná činnosti zastupitelstva je umístěna na úvodní stránce webu. Dostupný je seznam členů zastupitelstva (kontakty jsou však uvedeny pouze u tří zastupitelů), dále přehled jednotlivých usnesení a také veškeré podklady pro budoucí jednání zastupitelstva s možností stažení. Termíny zasedání jsou k dispozici na elektronické úřední desce pod kategorií Usnesení Rady města a Zastupitelstva města pod označením Orientační časový plán práce RM a ZM na rok 2010, stejně tak i pozvánky na jednotlivá zasedání obsahující vždy také program. Pro přehlednost by bylo možná vhodnější shromáždit všechny tyto informace do jedné sekce.

Sledování procesu přijímání rozhodnutí

Město Vodňany na svých stránkách zpřístupňuje zvukové záznamy jednotlivých zasedání zastupitelstva ve formátu MP3, a to dokonce s retrospektivou do roku 2008.

Prostor pro online připomínkování

Nejsou k dispozici žádné nástroje e-participace pro online připomínkování.

Specifické služby

Žádné.

3.21 Výsledná analýza

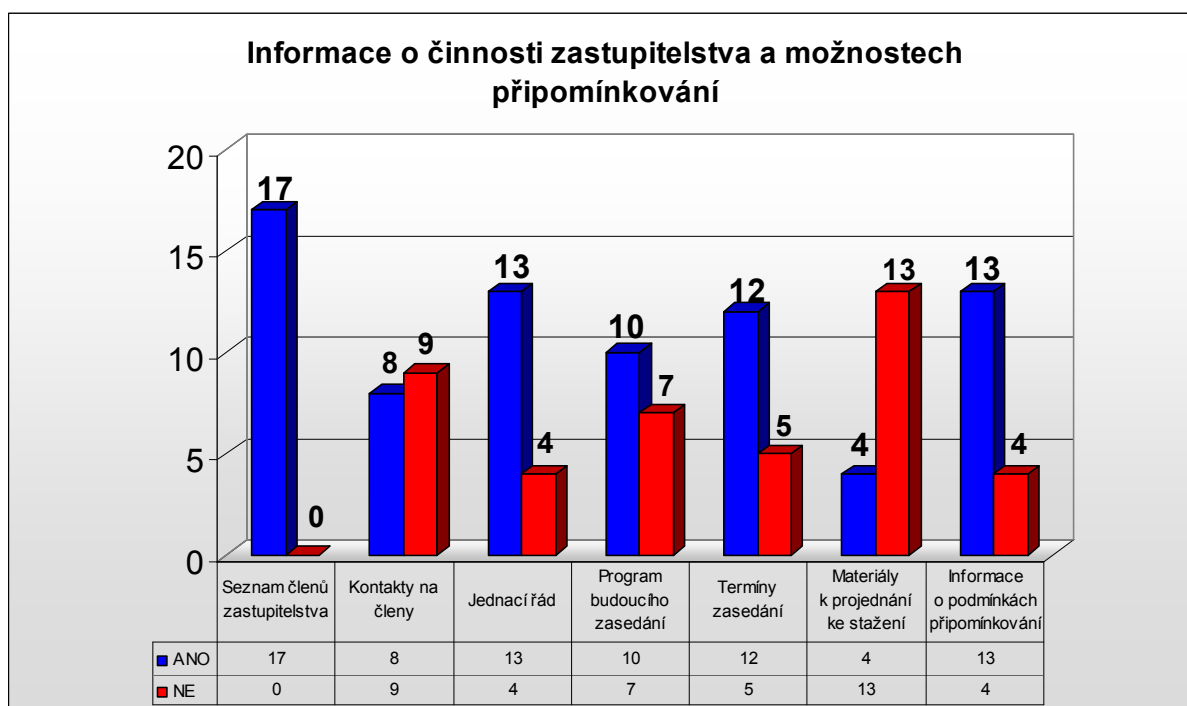
3.21.1 Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování k připravovaným rozhodnutím

Tabulka 1: Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování

Správní obvody	Hodnotící kritéria						
	Seznam členů zastupitelstva	Kontakty na členy	Jednací řád	Program budoucího zasedání	Termíny zasedání	Materiály k projednání ke stažení	Informace o podmínkách možného připomínkování
Blatná	ano	ne	ano	ne	ne	ne	ano
České Budějovice	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Český Krumlov	ano	ano	ne	ano	ano	ne	ne
Dačice	ano	ne	ano	ne	ne	ne	ne
Jindřichův Hradec	ano	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Kaplice	ano	ne	ano	ne	ne	ne	ano
Milevsko	ano	ne	ano	ne	ano	ne	ano
Písek	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Prachatice	ano	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Soběslav	ano	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Strakonice	ano	ano*	ne	ne	ne	ne	ano*
Tábor	ano	ano	ano	ano	ano	ano*	ano
Trhové Sviny	ano	ne	ano	ano	ano	ne	ano
Třeboň	ano	ano	ano	ne	ano	ne	ano
Týn nad Vltavou	ano	ne	ano	ano	ano	ne	ano
Vimperk	ano	ne	ano	ne	ne	ne	ano*
Vodňany	ano	ano*	ano	ano	ano	ano	ano

* = zjištěný výsledek neposkytuje jednoznačnou odpověď na zadané kritérium, vysvětlující informace jsou obsaženy v podkapitole věnující se dané obci

Graf 12 : Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování

Slovní zhodnocení

Seznam členů daného zastupitelstva je dostupný na webových stránkách všech obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje vždy v rámci samostatné sekce zpravidla označované jako *Samospráva* či *Volené orgány*. Ne každá z nich již však zveřejňuje také kontakty na jednotlivé členy. Tyto informace poskytuje 8 obcí.

Dle zákona č. 128/2000Sb. o obcích (obecní zřízení)¹⁰⁷ mají obce stanovenou povinnost některé z analyzovaných informací zveřejňovat na úřední desce, nicméně již není povinné je vystavit na webových stránkách. Takový případ tvoří informace o termínech a programu budoucího zasedání či o podmínkách možného připomínkování, v zákoně řešeny jako podmínky pro vystoupení občanů na jednání zastupitelstva, pro podání žádosti k projednání určité záležitosti zastupitelstvem obce a lhůty pro vyřízení vznesených návrhů, připomínek a podnětů ze strany občanů [Česko. Zákon č. 128, 2000]. Na svých webových stránkách poskytuje informaci o termínech příštího jednání 12 obcí a navržený program pak touto cestou zpřístupňuje 10 obcí. Nutno podotknout, že tyto data byla získána z archivu elektronické úřední desky či ze samostatné sekce věnující se přímo

¹⁰⁷ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>.

zastupitelstvu. Je tedy možné, že informace o termínech a programu poskytuje více obcí, které je uveřejňují pouze několik dní před konáním zasedání a poté jsou ze stránek staženy. Podmínky pro možné připomínkování vystavuje na internetu 13 obcí, ve všech případech jsou pak stanoveny v dostupném jednacím řádu.

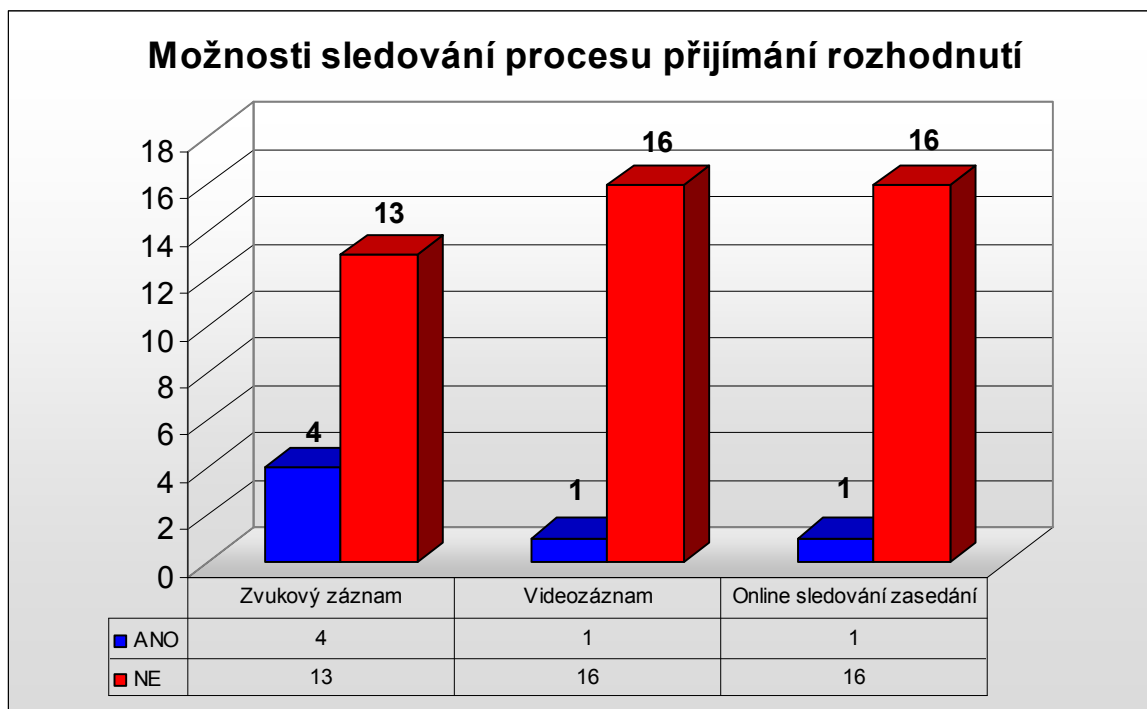
Materiály, které se budou projednávat na příštím zasedání, nabízejí na svých stránkách ke stažení pouze 4 obce (České Budějovice, Písek, Tábor a Vodňany).

3.21.2 Možnosti sledování procesu přijímání rozhodnutí

Tabulka 2: Možnosti sledování procesu přijímání rozhodnutí

Správní obvody	Hodnotící kritéria		
	Zvukový záznam ze zasedání zastupitelstva	Videozáznam ze zasedání zastupitelstva	Možnost online sledování zasedání zastupitelstva
Blatná	ne	ne	ne
České Budějovice	ano	ano	ano
Český Krumlov	ne	ne	ne
Dačice	ne	ne	ne
Jindřichův Hradec	ne	ne	ne
Kaplice	ne	ne	ne
Milevsko	ne	ne	ne
Písek	ano	ne	ne
Prachatice	ne	ne	ne
Soběslav	ne	ne	ne
Strakonice	ano	ne	ne
Tábor	ne	ne	ne
Trhové Sviny	ne	ne	ne
Třeboň	ne	ne	ne
Týn nad Vltavou	ne	ne	ne
Vimperk	ne	ne	ne
Vodňany	ano	ne	ne

Graf 13 : Možnosti sledování procesu přijímání rozhodnutí

Slovní zhodnocení

Jak ukazuje graf, pro sledování procesu přijímání rozhodnutí na úrovni obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje nejsou sledované nástroje e-participace příliš využívány. Ze všech analyzovaných obcí na svých webových stránkách poskytují zvukový záznam z jednání zastupitelstva svým občanům pouze 4 z nich. V případě videozáznamu a možnosti online sledování zasedání pak pouze jedna, a tou je město České Budějovice. To nabízí online sledování jednání zastupitelstva v digitálním vysílání TV GIMI. Obce Písek a Strakonice provozují internetovou televizi, jejímž prostřednictvím by bylo možné online vysílání zajistit. Proč tomu tak dosud není, zůstává otázkou. Pracovníci městského úřadu v Písku na vznesené otázky týkající se e-participace nereagovali vůbec, tudíž nelze hodnotit, zda mají o tomto nástroji alespoň povědomí. Naopak z odpovědi úřadu města Strakonice jasně vyplývá, že se trendy v lokální e-participaci nezabývají a byť jim byla nabídka na vysílání jednání zastupitelstva již předložena, o jejím zavedení neuvažují.

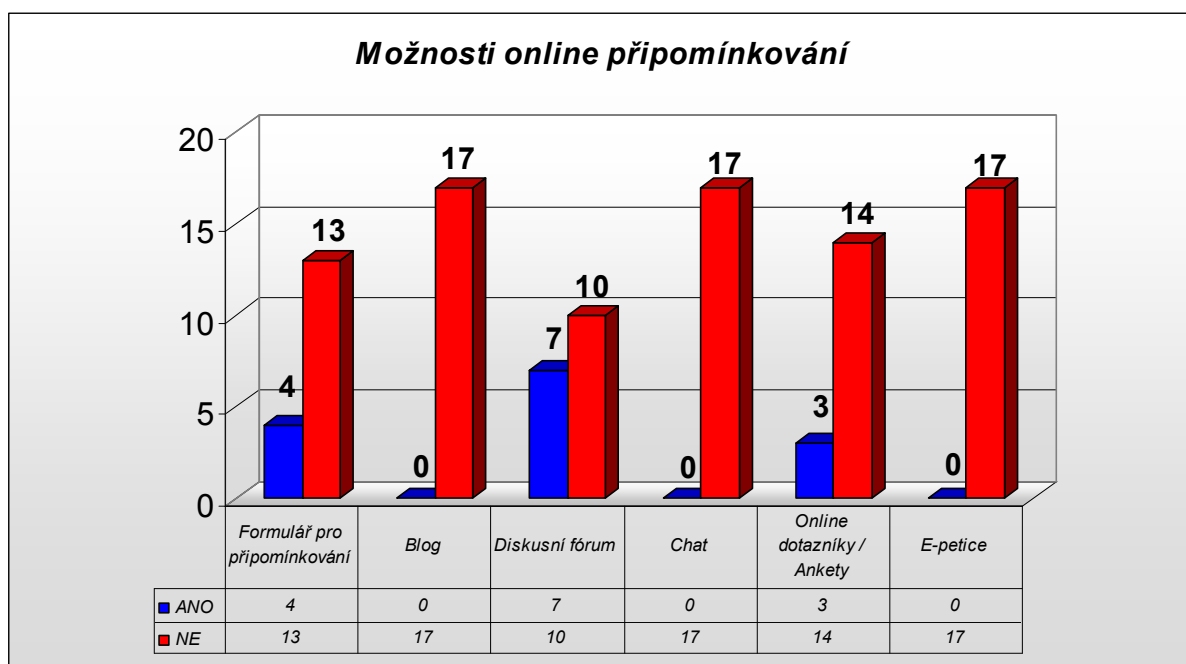
3.21.3 Prostor pro online připomínkování

Tabulka 3: Prostor pro online připomínkování

Správní obvody	Hodnotící kritéria					
	Formulář pro připomínkování	Blog	Diskusní fórum	Chat	Online dotazníky / Ankety	E-petice
Blatná	ano	ne	ano	ne	ne	ne
České Budějovice	ne	ne	ne*	ne	ne	ne
Český Krumlov	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Dačice	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Jindřichův	ne	ne	ano	ne	ne	ne
Kaplice	ano	ne	ano	ne	ne	ne
Milevsko	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Písek	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Prachatice	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Soběslav	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Strakonice	ano	ne	ne	ne	ne	ne
Tábor	ne	ne	ano	ne	ano	ne
Trhové Sviny	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Třeboň	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Týn nad Vltavou	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Vimperk	ano	ne	ne	ne	ne	ne
Vodňany	ne	ne	ne	ne	ne	ne

* = zjištěný výsledek neposkytuje jednoznačnou odpověď na zadané kritérium, vysvětlující informace jsou obsaženy v podkapitole věnující se dané obci

Graf 14 : Prostor pro online připomínkování

Slovní zhodnocení

V případě nástrojů pro online připomínkování ze strany občanů jsou na tom obce o něco lépe. Nejčastěji byly na stránkách k vidění diskusní fóra, a to v 7 případech. Nutno podotknout, že jsou zatím většinou dostupné ve zjednodušené formě, bez grafické nápaditosti a účelné přehlednosti. Míra jejich využití se mnohdy výrazně liší dle jednotlivých obcí. Například, v obci Blatná tvoří diskusní fórum jediné téma s nulovým počtem příspěvků, v Táboře je naopak vystaveno 13 témat a každé z nich obsahuje více než jeden příspěvek. U tématu Parkovací politika a Strategie veřejné dopravy jich je dokonce přes 500. V Jindřichově Hradci byl také zaznamenán případ, kdy jsou sice občané nakloněni diskusím a na stránkách je k tomu vyhrazen prostor, nicméně si stěžují na nedostačující zpětnou reakci ze strany úřadu.

O něco méně nabízejí obce online ankety a online kontakt, prostřednictvím kterého mohou občané zasílat jakékoliv dotazy, připomínky a návrhy. Jejich výskyt se objevil ve 3-4 případech, byť jde pokaždé o jiné obce. Anketa se vyskytuje na stránkách měst Milevska, Prachatic a Tábora. Online kontakt je pak k dispozici v obcích Blatná, Kaplice a Strakonice a Vimperk. V některých případech jsou elektronické diskuze nahrazovány zveřejněním nejčastěji kladených otázek s odpověďmi, tzv. FAQ.

Blog, chat či e-petice nejsou nabízeny vůbec.

3.21.4 Specifické služby

Prostoru pro zaznamenání specifických služeb využitelných v rámci e-participace nebylo příliš využito. Pouze několik obcí nabízí službu SMS a e-mailových upozornění, pomocí které mohou občané dle vlastního nastavení získávat informace z dané oblasti, tedy také například sdělení týkající se činnosti zastupitelstva a rady města. Tyto údaje jsou v nemnoha případech dostupné také odběrem přímo z webových stránek prostřednictvím technologie RSS. Ani v jednom případě však není poskytována služba MMS upozornění na problémy či nedostatky ve městě.

Za zmínku dále stojí služby města Strakonice, *Co vás zajímá* a *Na pravou míru* a prostor vyhrazený pro eGovernment na stránkách města Milevsko, které plní funkci tzv. eGON centra.

4 Závěr

Pokud se budeme držet vzorce (podkapitola 2.1) definujícího elektronickou veřejnou správu jako systém, jehož hlavní složky tvoří e-government a e-demokracie, pak lze konstatovat, že v českém prostředí je pozornost věnována zatím spíše prvnímu z nich. Na poli e-governmentu bylo již podniknuto několik zásadních kroků vedoucích k jeho implementaci. Tyto snahy mají zajistit efektivní služby veřejné správy, v rámci kterých by bylo možné většinu úředních záležitostí vyřídit elektronickou cestou tak, aby mezi úřady obíhaly data, nikoliv občané.

Ministerstvo vnitra připravilo ucelený komplex kroků vedoucích k rychlému zavedení e-governmentu do praxe. Součástí této strategie je vytvoření symbolu eGovernmentu, tzv. eGONu, v rámci kterého jsou stanoveny čtyři hlavní etapy implementace. Prioritou se tak stalo vybudování jednotného, vzájemně provázaného systému základních registrů veřejné správy, kvalitní komunikační infrastruktury veřejné správy zajišťující rychlou výměnu dat, vypracování zákona o eGovernmentu upravujícího podmínky realizace elektronické komunikace v oblasti veřejné správy a vznik projektu Czech POINT, tedy asistovaného místa pro výkon veřejné správy umožňujícího komunikaci občana se státem z jednoho místa. Koordinace jednotlivých etap implementace e-governmentu je zabezpečována prostřednictvím tzv. eGON center působících také na úrovni krajů a obcí s rozšířenou působností.

Pokud se na poli e-governmentu daly věci do pohybu, pak z hlediska e-demokracie a především tedy e-participace je situace méně příznivá. Byť je tato problematika ve světě řešena již několik let a mnoho zemí v současné době plně využívá některé z jejích nástrojů, v českém prostředí o své místo zatím spíše bojuje. Z hlediska zapojování občanů do rozhodovacích procesů byly podniknuty jisté kroky v podobě vzniknuvší *Metodiky pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů* a následného manuálu popisujícího konkrétní formy a techniky zapojování. V názvu je charakterizováno zaměření na přípravu vládních dokumentů, jejich využití si však lze představit také při tvorbě jiných důležitých materiálů či obecně při zapojování občanů do procesu rozhodování o veřejných záležitostech, a to dokonce na regionální i lokální úrovni. Výše zmíněné dokumenty však řeší participaci jako takovou a byť zahrnují také některé techniky umožňující zapojení prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, nelze hovořit o uceleném komplexu metod a forem využitelných pro e-participaci. V tomto

směru dosud nebyla v České republice vytvořena žádná metodika. Do jisté míry se tedy nelze se divit, že se při analýze obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje našly takové, jejichž zástupci termín e-participace vůbec neznali. Průzkum jednotlivých internetových stránek byl doplněn dotazníkovým šetřením, v rámci kterého byl všem obcím na vybrané elektronické adresy zaslán krátký dotazník zahrnující čtyři otázky na elektronické služby úřadu a problematiku e-participace jako takovou. Ve dvou otázkách byl zájem soustředěn na služby, které mají největší ohlas a na případné plánování nových služeb, které by byly využitelné v rámci e-participace. Výsledky jsou zakomponovány do textu jednotlivých podkapitol daných obcí. Na další dvě otázky měly být dány odpovědi, zda obce sledují nejnovější trendy v lokální e-participaci a zda by přivítaly metodickou příručku.

Zpětnou reakci na dotazník poskytlo 10 obcí¹⁰⁸. Tři¹⁰⁹ z nich však nejprve žádaly o bližší vysvětlení termínu, následně však reagovaly pouze dvě¹¹⁰.

Dle odpovědí vyplývá, že trendy v lokální e-participaci sleduje pouze pět¹¹¹ z těchto obcí. Ostatní se vyjadřovaly v tom smyslu, že trendy nesledují vůbec nebo nepravidelně. Vyskytnul se i názor, že chybí zdroje, ze kterých by bylo možné čerpat informace vztahující se k této problematice. Ve dvou případech byl jako důvod pro nemožnou realizaci některých služeb uveden finanční nedostatek¹¹². Mezi reakcemi se objevila také jedna, vyslovující přání uzákonit povinnost audiovizuálního zveřejňování zasedání zastupitelstva.

Metodickou příručku by přivítaly všechny odpovídající obce, především pak z hlediska komplexnosti využívaných nástrojů a způsobu a podmínek jejich využívání. Nad rámec této příručky byly dále vzneseny požadavky na existenci přehledu zkušeností, možností, legislativních „nebezpečí“ při zavádění některých nástrojů e-participace apod. Některé obce by raději přivítaly finanční podporu.

Dnes již existuje nemálo zahraničních zdrojů a projektů, do kterých se lze zapojit a ze kterých lze čerpat jak informace, tak zkušenosti týkající se problematiky e-participace na všech možných úrovních. V České republice však zatím nebyla vytvořena žádná

¹⁰⁸ Obce Blatná, Dačice, Jindřichův Hradec, Kaplice, Milevsko, Tábor, Třeboň, Strakonice, Vimperk a Vodňany.

¹⁰⁹ Obce Dačice, Třeboň a Vimperk.

¹¹⁰ Obec Třeboň již dále nereagovala.

¹¹¹ Obce Blatná, Jindřichův Hradec, Milevsko, Tábor, Vodňany.

¹¹² Například pro zajištění kvalitních online přenosů ze zasedání zastupitelstva města.

iniciativa zajišťující informační podporu a koordinaci v zavádění prvků e-participace do praxe. V tomto směru zde vynikají zatím především hlavní město Praha a kraj Vysočina.

Z hlediska Jihočeského kraje lze konstatovat, že si zde e-participace své místo zatím nevybojovala, tento fakt potvrzují výsledky zachycené v podkapitole 3.21. Ze všech sledovaných možností je obcemi využíván pouze zlomek, a to ještě pouze v několika z nich. Například, v současné době se pro online připomínkování nejvíce objevuje nástroj elektronické diskuse, ale i ten je nabízen pouze v sedmi případech. Nástroje jako blog, chat či e-petice nejsou k dispozici dokonce v žádné obci s rozšířenou působností tohoto kraje. Neuspokojivá situace je také v oblasti zajišťování online přenosů zasedání zastupitelstva a následné zpřístupnění audio či videozáznamu, kterému se věnuje pouze jedna obec¹¹³, v případě zveřejňování audiozáznamů pak obce čtyři¹¹⁴. Existence metodické příručky, zdrojů obsahujících konkrétní zkušenosti se zaváděním nástrojů e-participace či zajištění koordinace v implementaci e-participace pomocí center působících v jednotlivých krajích by jistě dopomohla k rozšíření povědomí o této problematice a zvýšení počtu využívaných nástrojů, které se dosud objevují pouze zřídka nebo vůbec. Otázkou však zůstávají možnosti případného finančního zajištění a také ochota obcí tyto nové služby provozovat.

¹¹³ České Budějovice.

¹¹⁴ České Budějovice, Písek, Strakonice, Vodňany.

Použité informační zdroje

- *Akční plán eEurope+2003 : společný program k realizaci informační společnosti v Evropě* [online]. 2001 [cit. 2009-07-30]. Dostupné z WWW: <http://web.mvcr.cz/archiv2008/micr/files/368/eeurope+_cj.pdf>.
- Akční plán eEurope 2005. 2008. *Archiv stránek bývalého Ministerstva informatiky* [online]. 2008 [cit. 2009-07-31]. Dostupné z WWW: <http://web.mvcr.cz/archiv2008/micr/scripts/detail.php_id_1417.html>.
- *Ask the PM* [online]. 2007 [cit. 2010-07-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.youtube.com/user/DowningSt>>.
- Bristol (England). City Council. *E-democracy in Bristol* [online]. 2007 [cit. 2010-04-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.bristol.gov.uk/redirect/?oid=FileAttachment-id-17312054>>.
- Centrum pro regionální rozvoj České republiky. c2005-2008. *Portál Regionálních Informačních Servisů* [online]. Praha : CRR ČR, c2005-2008 [cit. 2010-05-20]. Regionální informační servis Jihočeského kraje. Obce s rozšířenou působností. Dostupné z WWW: <http://www.risy.cz/obce_s_rozsirenou_pusobnosti_jihocesky_kraj>.
- *Czech POINT* [online]. c2009. Praha : Ministerstvo vnitra České republiky, c2009 [cit. 2009-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechpoint.cz/web/index.php>>.
- Česko. Ministerstvo financí. c2005. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha : MFČR, c2005, 2010-03-10 [cit. 2010-03-10]. Rozvoj a regulace trhu - Aktuality. Herní zákon. Dostupné z WWW: <<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/hernizakon.html>>.
- Česko. Ministerstvo informatiky. 2004. Státní informační a komunikační politika : e-Česko 2006. *Veřejná správa* [online]. 2004, roč. 15, č. 35, s. 10-11 [cit. 2009-07-31]. Dostupný také z: <http://web.mvcr.cz/archiv2008/2003/casopisy/vs/0435/tema2_info.html>. ISSN 1213-6581.
- Česko. Ministerstvo informatiky. Vyhláška č. 496 ze dne 29. července 2004 o elektronických podatelkách. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 171, s. 9672 – 9676. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb171-04.pdf>>.
- Česko. Ministerstvo spravedlnosti ČR. 2008. *Občanský zákoník* [online]. Praha : AMI Praha a.s., 2008 [cit. 2010-03-10]. Obecně o zákoníku. Dostupné z WWW: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/obecne-o-zakoniku.html>>.
- Česko. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. c2006. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky* [online]. Praha : MŠMT, c2006 [cit. 2010-03-10]. Reforma terciárního vzdělávání. Bílá kniha terciárního vzdělávání. Akce. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/bila-kniha/akce>>.

- Česko. Ministerstvo vnitra. 2007. Egovernment Act – zákon o e-governmentu. *Egovernment The Best 2007 - KPMG* [online]. 2007 [cit. 2009-08-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.egovernment.cz/best/PDF%2007/EgovAct.pdf>>.
- Česko. Ministerstvo vnitra. *Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů*. Praha : MVČR, 2010. 37 s. Dostupné také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>>.
- Česko. Ministerstvo vnitra. *Metodika pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů*. 2009. Praha : MVČR, 2009. 23 s. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>>.
- Česko. Ministerstvo vnitra. 2008a. *Návrh novely zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, k veřejné diskusi*. Praha : MVČR, 2008. Dostupné také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/clanek/navrh-novely-zakona-c-106-1999-sb-o-svobodnem-pristupu-k-informacim-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-k-verejne-diskusi-588864.aspx>>.
- Česko. Ministerstvo vnitra. *Návrh postupu zavedení metodiky pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů*. Praha : MVČR, 2007. 19 s. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sprava/moderniz/pripomin_3/material.pdf>.
- Česko. Ministerstvo vnitra. 2008b. *Strategie implementace eGovernmentu do území* [online]. 2008 [cit. 2009-08-06]. Dostupné např. z WWW: <http://www.rokycany.cz/soubory/14069/strategie_implementatione_egovernmentu.pdf>.
- Česko. Ministerstvo vnitra. Vyhláška č. 388 ze dne 15. srpna 2002, kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 138, s. 388 – 389. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb138-02.pdf>>.
- Česko. Ministerstvo vnitra. 2008c. *Zpráva o vyhodnocení pilotních projektů pro ověření funkčnosti metodiky pro zapojování veřejnosti*. Praha : MVČR, 2008. 23 s. Dostupné také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/modernizace-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>>.
- Česko. Ministerstvo vnitra. 2008d. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha : MVČR, 2008 [cit. 2010-08-03]. EGON - symbol eGovernmentu. Komunikační infrastruktura veřejné správy. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/egon-symbol-egovernmentu-komunikacni-infrastruktura-verejne-spravy.aspx>>.
- Česko. Ministerstvo vnitra. 2008e. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha : MVČR, 2008 [cit. 2010-08-03]. EGON - symbol eGovernmentu. Základní

registry veřejné správy. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-verejne-spravy.aspx>>.

- Česko. Nařízení vlády ze dne 25. srpna 2004 č. 495, kterým se provádí zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 171, s. 9670-9672. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb171-04.pdf>>.
- Česko. Parlament. Poslanecká sněmovna. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Praha : PSP ČR, c1995-2010 [cit. 2010-07-22]. Přenos z jednací síně Poslanecké sněmovny. Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=27#prenos>>.
- Česko. Parlament. Senát. c2010. *Senát Parlamentu České republiky* [online]. Praha : Senát PČR, c2010 [cit. 2010-07-22]. Webový přenos z jednání v Senátu. Dostupné z WWW: <http://www.senat.cz/cinnost/webtv/index.php?ke_dni=&O=7>.
- Česko. Usnesení Vlády ČR ze dne 16. 1. 2008 č. 34 o Plánu legislativních prací vlády na rok 2008. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <[http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/AA8C92CD26A785E0C12573D10029CA2A/\\$FILE/34%20uv080116.0034.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/AA8C92CD26A785E0C12573D10029CA2A/$FILE/34%20uv080116.0034.pdf)>.
- Česko. Usnesení Vlády ČR ze dne 11. 2. 2008 č. 129 k Národnímu akčnímu plánu boje proti terorismu Aktualizované znění pro léta 2007 – 2009. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <[http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/61FB876485049C86C12575680048F7B0/\\$FILE/129%20uv080211.0129.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/61FB876485049C86C12575680048F7B0/$FILE/129%20uv080211.0129.pdf)>.
- Česko. Usnesení Vlády ČR ze dne 31. května 2010 č. 421 k Manuálu pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2010-06-20]. Dostupné z WWW: <[http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/616077B4BE4AB0EDDC125773100295E4B/\\$FILE/421%20uv100531.0421.pdf](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/616077B4BE4AB0EDDC125773100295E4B/$FILE/421%20uv100531.0421.pdf)>.
- Česko. Usnesení Vlády ČR ze dne 25. července 2001 č. 789 k návrhu Rámcové smlouvy o poskytování služeb komunikační infrastruktury informačních systémů veřejné správy. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2009-08-02]. Dostupné z WWW: <http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/D52781B5951F58D5C12571B60070E4F2>.
- Česko. Usnesení Vlády ČR ze dne 18. 7. 2007 č. 816 k návrhu změn Legislativních pravidel vlády a Jednacího řádu vlády. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2007&07-18>.
- Česko. Usnesení Vlády ČR ze dne 13. 8. 2007 č. 879 k návrhu postupu zavedení metodiky pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/0EF79CBE9BB570C3C12573300021FD21?OpenDocument>.

- Česko. Usnesení vlády ČR ze dne 12. 9. 2007 č. 1032 k návrhu věcného záměru zákona o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2007&09-12>.
- Česko. Usnesení vlády ČR ze dne 7. září 2009 č. 1146 k Metodice pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <[http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/13F46A9787409848C12576270026ACE0/\\$FILE/1146%20uv090907.1146.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/13F46A9787409848C12576270026ACE0/$FILE/1146%20uv090907.1146.pdf)>.
- Česko. Usnesení vlády ČR ze dne 8. listopadu 2006 č. 1270 o Koncepti rozvoje Komunikační infrastruktury veřejné správy. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2009-08-02]. Dostupné z WWW: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/8D74F3BBC2016860C12572270058725E?OpenDocument>.
- Česko. Usnesení vlády ČR ze dne 12. prosince 2006 č. 1453 o průběhu realizace Konceptu rozvoje Komunikační infrastruktury veřejné správy. *Vláda ČR* [online]. [cit. 2009-08-02]. Dostupné z WWW: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/81B3714807F7EB10C125724900440476?OpenDocument>.
- Česko. Usnesení vlády ČR ze dne 16. listopadu 2005 č. 1466 o Národním akčním plánu boje proti terorismu (aktualizované znění pro léta 2005 až 2007). *Vláda ČR* [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2005&11-16>.
- Česko. Veřejná diskuse k návrhu zákona o sčítání lidu, domů a bytů 2011. *Český statistický úřad* [online]. c2008 [cit. 2010-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/sldb/sldb.nsf/i/verejna_diskuse_k_zakonu_o_scitani>.
- Česko. Zákon č. 85 ze dne 27. března 1990 o právu petičním. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 19, s. 374-375. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb019-90.pdf>>.
- Česko. Zákon č. 111 ze dne 26. března 2009 o základních registrech. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 33, s. 1267-1287. Dostupné také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu.aspx>>.
- Česko. 2000. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení, ve znění pozdějších předpisů). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>>.

- Česko. Zákon č. 272 ze dne 11. října 1996, kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky a kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a mění a doplňuje zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1996, částka 80, s. 3450-3453. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1996/sb80-96.pdf>>.
- Česko. 2008. Zákon č. 300 ze dne 17. července 2008 o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 98, s. 4492-4500. Dostupné také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu-stejnopisy-sbirky-zakonu.aspx>>.
- Česko. Zákon č. 314 ze dne 13. června 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 114, s. 6630-6633. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb114-02.pdf>>.
- Česko. Zákon č. 365 ze dne 14. září 2000 o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 99, s. 4666-4672. Dostupné také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu.aspx>>.
- Česko. Zákon č. 499 ze dne 30. června 2004 o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 173, s. 9742-9780. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb173-04.pdf>>.
- Český statistický úřad. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, c2010, aktualizováno dne: 7.12. 2009 [cit. 2010-07-11]. Home. Věda, IT. Informační technologie. Informační technologie ve veřejné správě. Průzkum webových stránek veřejné správy – výsledky za rok 2009. Webové stránky orgánů veřejné správy - výsledky za rok 2009. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/webove_stranky_organu_veřejne_spravy_vysledky_za_rok_2009>.
- Český statistický úřad. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, c2010, aktualizováno dne: 7.12. 2009 [cit. 2010-07-11]. Home. Věda, IT. Informační technologie. Informační technologie ve veřejné správě. Průzkum webových stránek veřejné správy – výsledky za rok 2009. Webové stránky orgánů veřejné správy - výsledky za rok 2009. Webové stránky obcí s rozšířenou působností. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/4_webove_stranky_obci_s_rozsirenou_pusobnosti_webove_stranky_organu_veřejne_spravy_vysledky_za_rok_2009>.
- Český statistický úřad. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, c2010, Aktualizováno dne: 7.12. 2009 [cit. 2010-07-11]. Home. Věda, IT. Informační technologie. Informační technologie ve veřejné správě. Využívání ICT v organizacích veřejné správy. Využívání ICT ve veřejné správě v datech. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_ict_v_organizacich_veřejne_spravy>.

- Český statistický úřad. *Statistický průvodce obcemi Jihočeského kraje 2009* [online]. Praha : ČSÚ, 27.11. 2009, Aktualizováno dne: 10.12. 2009 [cit. 2010-05-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/p/311312-09>>.
- Český statistický úřad. 2009. *Využívání ICT v organizacích veřejné správy - výsledky za rok 2008*. Praha: ČSÚ, 2009. 14 s. Dostupné také z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_ict_v_organizacich_veřejne_sprav_y_vysledky_za_rok_2008>.
- DEMO-net - the eParticipation Network. c2005-2009. *DEMO-net - the eParticipation Network* [online]. c2005-2009 [cit. 2010-04-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.demo-net.org/about-the-e-pn>>.
- eContent Plus. c2005. *Programy EU* [online]. Praha : Cross Czech a.s., c2005 [cit. 2009-08-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.programy-eu.cz/program-detail.php?program=13>>.
- *eEurope 2005 : Informační společnosti pro všechny. Akční plán k předložení Evropské radě na zasedání v Seville ve dnech 21. – 22. června 2002* [online]. Brusel : Komise Evropských společenství, 2002-05-28 [cit. 2009-07-31] – COM (2002) 263 závěrečná. Dostupné z WWW: <<http://web.mvcr.cz/archiv2008/micr/files/1417/40532899.pdf>>.
- eEurope. 2008. *EUROPA : portál Evropské komise* [online]. Brusel : Evropská komise, poslední aktualizace 2008-07-19 [cit. 2009-07-30]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_207_cs.htm>.
- EGOV Community. 2010. *eGov Conference* [online]. 2010-05-09 [cit. 2010-05-09]. EGovernment Glossary. Electronic Participation. Dostupné z WWW: <<http://www.egov-conference.org/glossary/electronic-participation>>.
- E-Government. 2008. *Archiv stránek bývalého Ministerstva informatiky* [online]. 2008 [cit. 2009-07-31]. Dostupné z WWW: <<http://web.mvcr.cz/archiv2008/micr/egovernment/default.htm>>.
- *Eparticipate* [online]. [cit. 2010-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.eparticipate.eu/>>.
- *E-PARTICIPATION* [online]. [cit. 2010-07-10]. c2008-2010. Dostupné z WWW: <<http://e-participation.net/node/8>>.
- eTEN. c2005. *Programy EU* [online]. Praha : Cross Czech a.s., c2005 [cit. 2009-08-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.programy-eu.cz/program-detail.php?program=13>>.
- Evropská komise. c1995-2010a. *Europe's Information Society : thematic portal* [online]. Brussels : European Commission, c1995-2010, last updated 2010-05-14 [cit. 2010-05-15]. Activities. eGovernment eParticipation Preparatory Action. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/implementation/pre_p_action/index_en.htm>.

- Evropská komise. c1995-2010b. *Europe's Information Society : thematic portal* [online]. Brussels : European Commission, c1995-2010, last update 2008-10-16 [cit. 2010-05-15]. DALOS. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/apps/projects/factsheet/index.cfm?project_ref=EP-06-01-024>.
- Evropská komise. c1995-2010c. *Europe's Information Society : thematic portal* [online]. Brussels : European Commission, c1995-2010, last update 2009-05-05 [cit. 2010-05-15]. EuroPetition. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/apps/projects/factsheet/index.cfm?project_ref=EP-08-01-009>.
- Evropská komise. c1995-2010d. *Europe's Information Society : thematic portal* [online]. Brussels : European Commission, c1995-2010, last update 2008-10-16 [cit. 2010-05-15]. LEGESE. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/apps/projects/factsheet/index.cfm?project_ref=EP-06-01-007>.
- Evropská komise. c1995-2010e. *Europe's Information Society : thematic portal* [online]. Brussels : European Commission, c1995-2010, last update 2008-10-16 [cit. 2010-05-15]. VEP. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/apps/projects/factsheet/index.cfm?project_ref=EP-07-01-039>.
- HAZDRA, Adam. 2009. Regionální politika přes internet. *INOVACE.CZ : – proměňte nápady na peníze* [online]. 09. 09. 2009 [cit. 2010-04-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.inovace.cz/for-life/nove-technologie-v-praxi/clanek/regionalni-politika-pres-internet/>>. ISSN 1802-6206.
- Hnutí za přímou demokracii. 2001a. *Hnutí za přímou demokracii* [online]. Brno : HzPD, 2001, poslední aktualizace 2010-02-11 [cit. 2010-02-12]. Co to vlastně je přímá demokracie? Dostupné z WWW: <<http://www.pdemokracie.ecn.cz/cs/index.php?pg=faq#1>>.
- Hnutí za přímou demokracii. 2001b. *Hnutí za přímou demokracii* [online]. Brno : HzPD, 2001, poslední aktualizace 2010-03-27 [cit. 2010-03-27]. Problémy zastupitelské demokracie. Dostupné z WWW: <<http://www.pdemokracie.ecn.cz/cs/index.php?pg=uvod>>.
- HRADILOVÁ, Jitka. 2003. Role knihoven v elektronické Evropě. *Iniciativa eEurope+2003. Národní knihovna* [online]. 2003, roč. 14, č. 3, s. 169-172 [cit. 2009-07-30]. Dostupné z WWW: <<http://knihovna.nkp.cz/Nkkr0303/0303169.html>>. ISSN 1214-0678.
- *HUWY : supports young people to influence policies related to the Internet* [online]. 2009 [cit. 2010-06-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.huwy.eu/>>.
- i2010 Evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost. 2008. *Archiv stránek bývalého Ministerstva informatiky* [online]. 2008 [cit. 2009-07-31]. Dostupné z WWW: <<http://web.mvcr.cz/archiv2008/micr/eu/i2010.htm>>.

- JEMELKA, Petr. 2007a. E-Government – KIVS (6. díl.). *ISVS.cz : Informační systémy veřejné správy* [online]. 2007 [cit. 2009-08-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.isvs.cz/e-government/e-government-kivs-6-dil.html>>.
- JEMELKA, Petr. 2007b. E-government - Strategické dokumenty (1. díl.). *ISVS.cz : Informační systémy veřejné správy* [online]. 2007 [cit. 2009-07-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.isvs.cz/e-government/e-government-strategieke-dokumenty-1-dil.html>>.
- KUBA, Petr. 2005. Demokracie není apriori dobrá, nebo špatná. *Britské listy* [online]. 2005-04-19 [cit. 2010-03-27]. ISSN 1213-1792. Dostupné z WWW: <<http://blisty.cz/art/22996.html>>.
- KUNCOVÁ, ZUZANA. 2007. Veřejnost ovlivnila podobu trestního zákoníku, ministr spravedlnosti její zájem vítá. *Justice. cz* [online]. 2007 [cit. 2010-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=4176&d=185650>>.
- KYSELICA, Andrej. E-Government v ČR z pohledu statistiky. *Český statistický úřad* [online]. 2006 [cit. 2009-08-07]. Dostupné z WWW: <http://www2.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/13_7_2006_e_government_v_cr_z_pohledu_statistiky>.
- *Landtag NRW* [online]. Düsseldorf: Landtag North Rhine Westphalia, c2010 [cit. 2010-07-27]. Petitionen. Online-Petition. Dostupné z WWW: <http://www.landtag.nrw.de/portal/WWW/Webmaster/GB_I/I.3/Petitionen/online-petition.jsp>.
- LANGER, Ivan. EGovernment : *Veřejná správa jako živý organizmus* [online]. 2008 [cit. 2009-08-06]. Dostupný z WWW: <http://www.langer.cz/data/publikace/eGon_brozura.pdf>.
- LEHTONEN, Paulina a kol. 2007. *Understanding eParticipation - Contemporary PhD eParticipation research in Europe*. Örebro : Örebro University Library, 2007. ISBN 978-91-7668-530-3. Dostupné také z WWW: <http://www.robert.krimmer.at/static/rkrimmer/files/demo-net_book.pdf>.
- LIŠTVAN, Rostislav. 2009. *Webový informační systém pro projekt FEED*. Brno, 2009. 36 s. Bakalářská práce (Bc.). Masarykova univerzita, Fakulta informatiky. Dostupné také z WWW: <http://is.muni.cz/th/208182/fi_b/text_prace.pdf?lang=en>.
- MALÍKOVÁ, Jana. 2008. Vláda dnes schválila zákon o eGovernmentu. *Archiv – červen 2008* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra České republiky, 2008 [cit. 2009-08-07]. Dostupné z WWW: <http://web.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/mvcr/tiskove/87147.html>.
- MALÍKOVÁ, Jana. Senátoři schválili novelu zákona o archivnictví a spisové službě. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2009 [cit. 2009-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/senatori-schvalili-novelu-zakona-o-archivnictvi-a-spisove-sluzbe.aspx>>.

- Město Blatná. *Město Blatná* [online]. Praha : Beneta, 2007 [cit. 2010-05-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.blatna.eu/index.php>>.
- Město Český Krumlov. *Oficiální informační systém Český Krumlov* [online]. c2006-2010 [cit. 2010-05-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.ckrumlov.info/>>.
- Město Dačice. *Dačice : oficiální web města* [online]. Dačice : Camus, 2004 [cit. 2010-05-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.dacice.cz/>>.
- Město Jindřichův Hradec. *Město Jindřichův Hradec : oficiální stránky* [online]. c2007 [cit. 2010-05-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.jh.cz/>>.
- Město Kaplice. *Kaplice* [online]. Kaplice : PC servis KB s.r.o., c2004-2010 [cit. 2010-05-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.mestokaplice.cz/>>.
- Město Milevsko. *Milevsko : oficiální internetové stránky* [online]. Praha : WEBHOUSE, s. r. o. , 1999, 19.1.2010 [cit. 2010-06-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.milevsko-mesto.cz/>>.
- Město Písek. *Město Písek - oficiální stránky města* [online]. Praha : ADVICE.CZ s.r.o., c2006 [cit. 2010-05-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-pisek.cz/>>.
- Město Prachatice. *Informační server regionu Prachatice* [online]. Prachatice : Tribase Networks s.r.o., 2000 [cit. 2010-05-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.prachatice.cz/>>.
- Město Strakonice. *Strakonice : oficiální portál města* [online]. Klatovy : ŠumavaNet.cz, 2004 [cit. 2010-05-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.strakonice.eu/>>.
- Město Třeboň. *Město Třeboň* [online]. Jindřichův Hradec : InWebio s.r.o., 2009 [cit. 2010-06-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-trebon.cz/>>.
- Město Trhové Sviny. *Město Trhové Sviny* [online]. Trhové Sviny : MěÚ, změněno 28.5.2010 [cit. 2010-05-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.tsviny.cz/>>.
- Město Vimperk. *Oficiální informační systém města Vimperk* [online]. Vimperk : Město Vimperk, c2005-2010 [cit. 2010-05-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.vimperk.cz/>>.
- Město Vodňany. *Vodňany : oficiální stránky města* [online]. Praha : WEBHOUSE, s. r. o., 1999 [cit. 2010-06-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.vodnany.eu/>>.
- MÜLLER. Jan. *Legislativní procesy v ČR a eParticipation*. Brno, 2008. 43 s. Bakalářská práce (Bc.). Masarykova univerzita, Fakulta informatiky. Dostupné také z WWW: <http://is.muni.cz/th/173323/fi_b/Bakalarska_prace.pdf>.
- *Návrh koncepce budování informačních systémů veřejné správy* [online]. 1999 [cit. 2009-07-31]. Dostupné z WWW: <http://www.isvs.cz/user_data/dokumenty/UVIS-Koncepce-ISVS-1999.pdf>.

- O eGONcentrum.cz. 2009. *eGONcentrum.cz* [online]. naposledy aktualizováno 2009-01-25 [cit. 2009-08-06]. Dostupné z WWW: <http://www.egoncentrum.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=5:ogoncentrumcz&catid=13:generalarticles&Itemid=42>.
- PEKÁREK, Aleš. 2008. E-participace a její současný stav v české praxi. *Ikaros* [online]. 2008, roč. 12, č. 4 [cit. 2010-27-03]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/4651>>. URN-NBN:cz-ik4651. ISSN 1212-5075.
- PEKÁREK, Aleš. Nejlepší elektronické služby českých měst a obcí v roce 2008 podle soutěže Zlatý Erb. *Ikaros* [online]. 2008, roč. 12, č. 6. [cit. 2010-04-25]. Dostupný na WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/4820>>. URN-NBN:cz-ik4820. ISSN 1212-5075.
- *PEP-NET : Pan European eParticipation Network* [online]. 2008 [cit. 2010-07-09]. Dostupné z WWW: <<http://pep-net.eu/>>.
- PETERKA, Jiří. 2003. Historie naší liberalizace, díl XXI: Akční plán eEurope+. *eArchiv.cz : archiv článků a přednášek Jiřího Peterky* [online]. 2003 [cit. 2009-07-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.earchiv.cz/b03/b0203001.php3>>.
- PETERKA, Jiří. Iniciativa eEurope+ završena. *eArchiv.cz : archiv článků a přednášek Jiřího Peterky* [online]. 2004 [cit. 2009-07-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.earchiv.cz/b04/b0308001.php3>>.
- POLÁK, Jiří. Co je přímá demokracie? *Britské listy* [online]. 14.1.2003 [cit. 2010-03-20]. ISSN 1213-1792. Dostupné z WWW: <<http://www.blisty.cz/art/12464.html>>.
- *Praha podle vás* [online]. c2010. Praha : Praha podle Vás, c2010 [cit. 2010-07-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.prahapodlevas.cz/>>.
- Soběslav (Česko). Městský úřad. *Město Soběslav : oficiální internetové stránky* [online]. Tábor : ADVICE.CZ s.r.o., c2005 [cit. 2010-06-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.musobeslav.cz/>>.
- Software602. *Evropské projekty* [online]. Praha : Software602, naposledy změněno 2010-05-15 [cit. 2010-05-15]. Dostupné z WWW: <http://www.software602.cz/evropske_projekty>.
- Statutární město České Budějovice. *Oficiální stránky Statutárního města České Budějovice* [online]. Praha : Baud spol. s r.o., 2004 [cit. 2010-05-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/>>.
- ŠENOLTOVÁ, Zuzana. 2006. Zákon o e-governmentu: Občan klientem státu? *ISVS.cz : Informační systémy veřejné správy* [online]. 2006 [cit. 2009-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.isvs.cz/legislativa/zakon-o-e-governmentu-obcan-klientem-statu.html>>.

- ŠPAČEK, David. Veřejná správa a její kvalita - požadavek participace a role elektronizace. In Sborník příspěvků z Mezinárodní Baťovy konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky 2008. Zlín : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, 2008. ISBN 978-80-7318-664-7, s. 1-12. 10.4.2008, Zlín.
- Tábor (Česko). Městský úřad. *Oficiální informační systém města Tábora* [online]. Tábor : PROFI HELP s. r.o., c2006-2010 [cit. 2010-05-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.tabor.cz/>>.
- Týn nad Vltavou (Česko). Městský úřad. *Týn nad Vltavou : oficiální stránky města* [online]. Praha : ADVICE.CZ s.r.o., 2010 [cit. 2010-05-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.tnv.cz/>>.
- *Valma* [online]. Tampere : Tampereen kaupunki, c2010 [cit. 2010-07-20]. Dostupné z WWW: <<http://valma.tampere.fi/selaus>>.
- VANĚK, Aleš. 2001. *Iniciativa eEurope – „Informační společnost pro všechny“*. Praha : 2001. Seminární práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Dostupné také z WWW: <<http://www.cestopis.info/profile/odborne/eEurope.html>>.
- VAŠEK, Jan. *Informační a komunikační technologie a nové formy participace*. Brno, 2007. 84 s., 7 s. příl. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra veřejné ekonomie. Dostupné také z WWW: <http://is.muni.cz/th/62606/esf_m/>.
- Vysočina (Česko : kraj). Krajský úřad. Odbor informatiky. *Internetová televize kraje Vysočina* [online]. Jihlava : Krajský úřad kraje Vysočina, 2008 [cit. 2010-07-21]. Dostupné z WWW: <<http://tv.kr-vysocina.cz/>>.
- ZAJÍČEK, Zdeněk. 2008. Základní registry veřejné správy. In *Krajský rok informatiky 2008, Mikulov, 18.-19. 9. 2008* [online]. Mikulov, 2008 [cit. 2009-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.egovernment.cz/rok/PREZENTACE%2008/Zaj%C3%AD%C4%8Dek.pdf>>.
- Základní registry veřejné správy. 2008. *Egovernment : elektronizace veřejné správy* [online]. 2008, č. 3, s. 36-47 (příloha) [cit. 2009-08-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%203-08/11.pdf>>.
- Zlatý erb. *Zlatý erb : soutěž o nejlepší webové stránky a elektronické služby měst a obcí* [online]. Praha : WEBHOUSE, s. r. o. , 1999 [cit. 2010-06-04]. Dostupné z WWW: <<http://zlatyerb.obce.cz/>>.

Seznam grafů, tabulek a příloh

Grafy:

Graf 1: Vnitřní počítačová síť* v organizacích veřejné správy k 31.12.2008.....	17
Graf 2: Vysokorychlostní internet* v organizacích veřejné správy k 31.12.2008	18
Graf 3: Internetová telefonie* v organizacích veřejné správy k 31.12.2008.....	19
Graf 4: Zaměstnanci* organizací veřejné správy mající pro svou práci k dispozici, stav k 31.12.2008.....	20
Graf 5: IT odborníci* zaměstnaní v organizacích veřejné správy, k 31.12.....	21
Graf 6: Informační kiosk* provozovaný organizacemi veřejné správy k 31.12.2008	22
Graf 7: Elektronická podatelna* provozovaná organizacemi veřejné správy k 31.12.2008	23
Graf 8: Přístup na internet v prostorách organizací veřejné správy* k 31.12. 2008	24
Graf 9: Organizace veřejné správy umožňující službu zasílání informací na e-mail nebo mobilní telefon* k 31.12. 2008	25
Graf 10: On-line služby na stránkách úřadů	26
Graf 11: On-line služby na webových stránkách obcí s rozšířenou působností.....	27
Graf 12 : Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování	70
Graf 13 : Možnosti sledování procesu přijímání rozhodnutí.....	72
Graf 14 : Prostor pro online připomínkování.....	74

Tabulky:

Tabulka 1: Informace o činnosti zastupitelstva a možnostech připomínkování.....	69
Tabulka 2: Možnosti sledování procesu přijímání rozhodnutí.....	71
Tabulka 3: Prostor pro online připomínkování	73

Přílohy:

Příloha č. 1 : Úplný přehled projektů řešených v rámci programu eParticipation	I
Příloha č. 2 : Mapa Jihočeského kraje s vyznačenými správními obvody obcí s rozšířenou působností.....	III
Příloha č. 3 : Seznam obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje.....	IV
Příloha č. 4 : Základní údaje o správních obvodech obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje platné k 1. 1. 2009	V

Přílohy

Příloha č. 1 : Úplný přehled projektů řešených v rámci programu eParticipation

Projekty eParticipation	Informace o projektu		
	<i>Celý název¹¹⁵</i>	<i>Zařazení do pracovního programu</i>	<i>Realizace</i>
CITIZENSPACE	CitizenSpace - eParticipation in legislation implementation	2007	01.01.2008 – 31.12.2009
DALOS	Drafting legislation with ontology-based support	2006	01.01.2007 – 2008
DEMOS@WORK	Enable European-wide discussion between elected representatives and civil society	2007	01.01.2008 – 31.12.2009
E-COMMITTEE	eCommittee	2007	01.01.2008 – 31.12.2009
EMPOWER	eMPOWER	2008	01.01.2009 – 31.12.2010
EUROPETITION	EuroPetition	2008	01.01.2009 – 31.12.2010
FEED	Federated eParticipation Systems for Cross-Societal Deliberation on Environmental and Energy Issues	2007	01.01.2008 – 31.12.2009
HUWY	Hub Websites for Youth Participation	2008	01.01.2009 – 31.01.2011
IDEAL-EU	Integrating the Drivers of e-Participation at Regional Level in Europe	2007	01.01.2008 – 31.12.2009
LEGESE	LEGESE - Easing Participation in Legislative Processes	2006	01.01.2007 – 30.9.2008

¹¹⁵ Tak jak je uveden na stránkách projektů či na stránkách portálu Evropské komise, sekce eParticipation preparatory action.

LEX-IS	LEXI-IS - Enabling Participation of the Youth in the Public Debate of Legislation among Parliaments, Citizens and Businesses in the European Union	2006	01.01.2007 – 31.12.2008
LEXIPATION	LexiPation - An advanced ICT Tool for enhancing Citizen's Participation in the Legislative Process	2006	01.01.2007 – 31.03.2008
MOMENTUM	MOMENTUM - Monitoring, coordinating and promoting the European Union eParticipation projects and initiatives	2007	01.01.2008 – 30.06.2010
SEAL	Smart environment for assisting the drafting and debating of legislation	2006	01.01.2007 – 30.6.2008
TID+	Today I Decide +	2006	01.01.2007 – 30.6.2008
U@MARENOSTRUM	U@MARENOSTRUM – Public Participation for water protection and management	2008	01.01.2009 – 31.12.2010
VEP	Virtual European Parliament	2007	01.01.2008 – 31.12.2009
VIDI	Visualising the impact of the legislation by analysing public Discussions using statistical means	2008	01.01.2009 – 31.12.2010
VOICE	VoicE - Giving citizens a voice in EU policy-making	2007	01.01.2008 – 31.12.2009
VOICES	VoiceS: integrating Semantics, Social Software and Serious Games into eParticipation	2008	01.01.2009 – 31.12.2010
WAVE	Welcoming Argument Visualisation to Europe	2008	01.02.2009 – 31.01.2011

Příloha č. 3 : Seznam obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje

Název obce	Adresa internetových stránek
Blatná	http://www.blatna.eu/index.php
České Budějovice	http://www.c-budejovice.cz/
Český Krumlov	http://www.ckrumlov.info/
Dačice	http://www.dacice.cz/
Jindřichův Hradec	http://www.jh.cz/
Kaplice	http://www.mestokaplice.cz/
Milevsko	http://www.milevsko-mesto.cz/
Písek	http://www.mesto-pisek.cz/
Prachatice	http://www.prachatice.cz/
Soběslav	http://www.musobeslav.cz/
Strakonice	http://www.strakonice.eu/
Tábor	http://www.tabor.cz/
Trhové Sviny	http://www.tsviny.cz/
Týn nad Vltavou	http://www.tnv.cz/
Třeboň	http://www.mesto-trebon.cz/
Vimperk	http://www.vimperk.cz/
Vodňany	http://www.vodnany.eu/

Příloha č. 4 : Základní údaje o správních obvodech obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje platné k 1. 1. 2009

Správní obvod	Rozloha v km ²	Katastrální plocha v ha	Počet obyvatel	Počet obyvatel sídla ORP	Počet obcí	Počet obcí se statutem města
Blatná	279	27 878	13 913	6 755	26	2
České Budějovice	924	92 381	153 269	94 936	79	6
Český Krumlov	1 130	113 036	41 762	13 650	31	4
Dačice	472	47 194	19 985	7 837	23	2
Jindřichův Hradec	933	93 326	47 934	22 457	58	7
Kaplice	485	48 471	19 754	7 393	15	2
Milevsko	385	38 509	18 822	9 128	26	1
Písek	742	74 167	51 728	29 972	49	4
Prachatice	840	83 968	33 795	11 686	44	5
Soběslav	324	32 384	22 155	7 285	31	2
Strakonice	574	57 406	45 446	23 278	69	2
Tábor	1 002	100 192	80 623	35 593	79	6
Trhové Sviny	452	45 205	18 148	4 871	16	3
Třeboň	538	53 843	25 379	8 782	25	4
Týn nad Vltavou	262	26 241	14 167	8 528	14	1
Vimperk	535	53 537	17 753	7 863	21	1
Vodňany	179	17 919	11 695	7 025	17	2

Výčet obcí spadajících do jednotlivých správních obvodů

Správní obvod	Obce
Blatná	Bělčice, Bezdědovice, Blatná, Bratronice, Březí, Buzice, Čečelovice, Hajany, Hornosín, Chlum, Chobot, Kadov, Kocelovice, Lažánky, Lažany, Lnáře, Lom, Mačkov, Myštice, Předmít, Sedlice, Škvořetice, Tchořovice, Uzenice, Uzeničky, Záboří
České Budějovice	Adamov, Borek, Borovnice, Boršov nad Vltavou, Bošilec, Branišov, Břehov, Čakov, Čejkovice, České Budějovice, Dasný, Dívčice, Dobrá Voda u Českých Budějovic, Doubravice, Doudleby, Drahotěšice, Dříteň, Dubičné, Dubné, Dynín, Habří, Heřmaň, Hlavatce, Hlincová Hora, Hluboká nad Vltavou, Homole, Hosín, Hradce, Hrdějovice, Hůry, Hvozdec, Chotýčany, Jankov, Jivno, Kamenný Újezd, Komařice, Kvítkovice, Ledenice, Libín, Libnič, Lipí, Lišov, Litvínovice, Mazelov, Mokry Lom, Mydlovary, Nákří, Nedabyle, Neplachov, Nová Ves, Olešník, Pištín, Planá, Plav, Radošovice, Roudné, Rudolfov, Římov, Sedlec, Srubec, Staré Hodějovice, Strážkovice, Strýčice, Střížov, Ševětín, Štěpánovice, Úsilné, Včelná, Vidov, Vitín, Vlkov, Vrábče, Vráto, Záboří, Zahájí, Závraty, Zliv, Zvíkov, Žabovřesky
Český Krumlov	Bohdalovice, Brloh, Černá v Pošumaví, Český Krumlov, Dolní Třebonín, Frymburk, Holubov, Horní Planá, Hořice na Šumavě, Chlumeč, Chvalšiny, Kájov, Křemže, Lipno nad Vltavou, Loučovice, Malšín, Mirkovice, Mojné, Nová Ves, Přední Výtoň, Přídolí, Přísečná, Rožmberk nad Vltavou, Srnín, Světlík, Větrní, Věžovatá Pláně, Vyšší Brod, Zlatá Koruna, Zubčice a území vojenského újezdu Boletice
Dačice	Báňovice, Budeč, Budiškovice, Cizkrajov, Červený Hrádek, Český Rudolec, Dačice, Dešná, Dobrohošť, Heřmaněč, Horní Meziříčko, Horní Němčice, Horní Slatina, Hřišice, Kostelní Vydří, Peč, Písečné, Slavonice, Staré Hobzí, Studená, Třebětice, Volfířov, Županovice
Jindřichův Hradec	Bednárec, Bednářeček, Blažejov, Bořetín, Březina, Číměř, Člunek, Dešná, Dívčí Kopy, Dolní Pěna, Dolní Žďár, Doňov, Druče, Hadravova Rosička, Hatín, Horní Pěna, Horní Radouň, Horní Skrýchov, Hospříz, Jarošov nad Nežárkou, Jilem, Jindřichův Hradec, Kačlehy, Kamenný Malíkov, Kardašova Řečice, Kostelní Radouň, Kunžak, Lásenice, Lodhěrov, Nová Bystřice, Nová Olešná, Nová Včelnice, Okrouhlá Radouň, Pístina, Plavsko, Pleše, Pluhův Žďár, Polště, Popelín, Příbraz, Ratiboř, Rodvínov, Roseč, Rosička, Staré Město pod Landštejnem, Stráž nad Nežárkou, Strmilov, Střížovice, Světe, Újezdec, Velký Ratmírov, Vícemil, Višňová, Vlčetínek, Vydří, Záhoří, Zahrádky, Žďár
Kaplice	Benešov nad Černou, Besednice, Bujanov, Dolní Dvořiště, Horní Dvořiště, Kaplice, Malonty, Netřebice, Omlenice, Pohorská Ves, Rožmitál na Šumavě, Soběnov, Střítež, Velešín, Zvíkov
Milevsko	Bernartice, Borovany, Božetice, Branice, Hrazany, Hrejkovice, Chyšky, Jetětice, Jickovice, Kostelec nad Vltavou, Kovářov, Křižanov, Kučeř, Květov, Milevsko, Okrouhlá, Osek, Přeborov, Přestěnice, Sepekov, Stehlovice, Veselíčko, Vlksice, Zbelítov, Zběšičky, Zhoř,
Písek	Albrechtice nad Vltavou, Boudy, Cerhonice, Čimelice, Čížová, Dobev, Dolní Novosedly, Drhovle, Heřmaň, Horosedly, Kestřany, Kluky, Kožlí, Králova Lhota, Křenovice, Lety, Minice, Mirovice, Mirovice, Mišovice, Myslín, Nerestce, Nevězice, Olešná, Orlík nad Vltavou, Oslov, Ostrovec, Paseky, Písek, Podolí I, Probulov, Protivín, Předotice, Putim, Rakovice, Ražice, Slabčice, Skály, Smetanova Lhota, Tálín, Temešvár, Varvažov, Vlastec, Vojníkov, Vráž, Vrcovice, Záhoří, Zvíkovské Podhradí, Žďár

Prachatice	Babice, Bohunice, Budkov, Bušanovice, Drslavice, Dub, Dvory, Hracholusky, Husinec, Chlumany, Chroboly, Chvalovice, Kratušín, Křišťanov, Ktíš, Lažiště, Lenora, Lhenice, Lipovice, Lužice, Mahouš, Malovice, Mičovice, Nebahovy, Němčice, Netolice, Nová Pec, Olšovice, Pěčnov, Prachatice, Radhostice, Stožec, Strunkovice nad Blanicí, Těšovice, Tvrzice, Újezdec, Vitějovice, Vlachovo Březí, Volary, Záblatí, Zábrdí, Zbytiny, Želnavá, Žernovice
Soběslav	Borkovice, Budislav, Dírná, Drahov, Dráčov, Hlavatce, Chotěmice, Katov, Klenovice, Komárov, Mažice, Mezná, Myslkovice, Přebořov, Roudná, Řípec, Sedlečko u Soběslavě, Skalice, Soběslav, Sviny, Třebějice, Tučapy, Val, Vesce, Veselí nad Lužnicí, Vlastiboř, Vlkov, Zálší, Zlukov, Zvěrotice, Žišov
Strakonice	Cehnice, Čejetice, Čepřovice, Čestice, Doubravice, Drachkov, Drážov, Droužetice, Dřešín, Hlupín, Horní Poříčí, Hoslovice, Hoštice, Chrást'ovice, Jinín, Kalenice, Katovice, Kladruby, Kraselov, Krejnice, Krty-Hradec, Kuřimany, Kváskovice, Libětice, Litochovice, Malenice, Mečichov, Milejovice, Miloňovice, Mnichov, Mutěnice, Nebřehovice, Němčice, Němětice, Nihošovice, Nišovice, Nová Ves, Novosedly, Osek, Paračov, Pracejovice, Přední Zborovice, Předslavice, Přečovice, Přest'ovice, Radějovice, Radomyšl, Radošovice, Rovná, Řepice, Skály, Slaník, Sousedovice, Strakonice, Strašice, Strunkovice nad Volyňkou, Střelské Hoštice, Štěchovice, Štēkeň, Třebohostice, Třešovice, Úlehle, Únice, Vacovice, Velká Turná, Volenice, Volyně, Zahorčice, Zvotoky
Tábor	Balkova Lhota, Bečice, Bechyně, Běleč, Borotín, Bradáčov, Březnice, Černýšovice, Dlouhá Lhota, Dobronice u Bechyně, Dolní Hořice, Dolní Hrachovice, Dražice, Dražičky, Drhovice, Haškovicova Lhota, Hlasivo, Hodětín, Hodonice, Chotoviny, Choustník, Chrbonín, Chýnov, Jedlany, Jistebnice, Košice, Košín, Krátošice, Krtoř, Libějice, Lom, Malšice, Meziříčí, Mladá Vožice, Mlýny, Nadějkov, Nasavrky, Nemyšl, Nová Ves u Chýnova, Nová Ves u Mladé Vožice, Oldřichov, Opařany, Planá nad Lužnicí, Pohnánek, Pohnání, Pojbuky, Psárov, Radenín, Radimovice u Tábora, Radimovice u Želče, Radětice, Radkov, Rataje, Ratibořské Hory, Rodná, Řemíčov, Řepeč, Sezimovo Ústí, Skopytce, Skrýchov u Malšic, Slapsko, Slapy, Smilovy Hory, Stádlce, Sudoměřice u Bechyně, Sudoměřice u Tábora, Svrabov, Šebířov, Tábor, Turovec, Ústrašice, Vilice, Vlčeves, Vodice, Zadní Střítež, Zhoř u Mladé Vožice, Zhoř u Tábora, Záhoří, Želeč
Trhové Sviny	Borovany, Čížkrajice, Horní Stropnice, Hranice, Jílovice, Kamenná, Ločenice, Mladošovice, Nové Hradý, Olešnice, Ostrolovský Újezd, Petříkov, Slavče, Svatý Jan nad Malší, Trhové Sviny, Žár
Třeboň	Cep, České Velenice, Domanín, Dunajovice, Dvory nad Lužnicí, Frahelž, Halámky, Hamr, Hrachoviště, Chlum u Třeboň, Klec, Lomnice nad Lužnicí, Lužnice, Majdalena, Nová Ves nad Lužnicí, Novosedly nad Nežárkou, Ponědraž, Ponědrážka, Rapšach, Smržov, Staňkov, Stříbřec, Suchdol nad Lužnicí, Třeboň, Záblatí
Týn nad Vltavou	Bečice, Čenkov u Bechyně, Dobšice, Dolní Bukovsko, Dražič, Hartmanice, Horní Kněžeklady, Hosty, Chrást'any, Modrá Hůrka, Temelín, Týn nad Vltavou, Všemyslice, Žimutice
Vimperk	Bohumilice, Borová Lada, Bošice, Buk, Čkyně, Horní Vltavice, Kubova Huť, Kvilda, Lčovice, Nícov, Nové Hutě, Stachy, Strážný, Svatá Maří, Šumavské Hoštice, Vacov, Vimperk, Vrbice, Zálezly, Zdíkov, Žárovná
Vodňany	Bavorov, Bílsko, Budyně, Čičenice, Drahonice, Hájek, Chelčice, Krajníčko, Krašovice, Libějovice, Měkyneč, Pivkovic, Pohorovice, Skočice, Stožice, Truskovice, Vodňany

